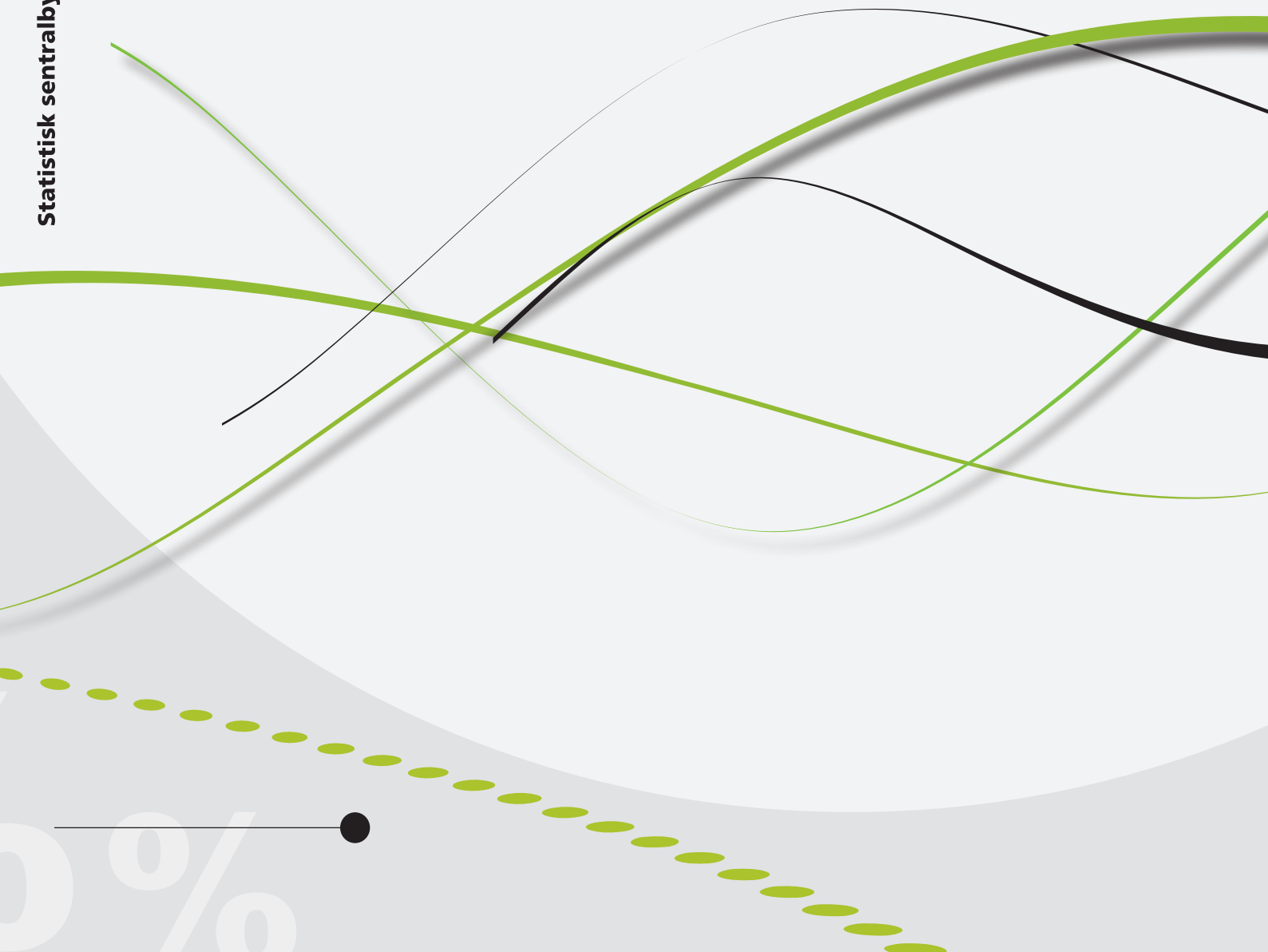

Lars Østby, Even Høydahl og Øivind Rustad

Innvandrerne fordeling og sammensetning på kommunenivå

Lars Østby, Even Høydahl og Øivind Rustad

Innvandrerne fordeling og sammensetning på kommunenivå

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal	Oppgave mangler	...
Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler foreløpig	...
Publisert september 2013	Tall kan ikke offentligjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-8739-8 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-8740-4 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Emne: Befolkning/Innvandring og innvandrere	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Desimaltegn	,

Forord

Det har skjedd stor endringer i innvandringen de siste årene, særlig etter EØS-utvidelsen i 2004. Samtidig har det skjedd betydelige endringer i innvandrernes regionale fordeling i Norge som ikke har fått særlig stor oppmerksomhet. I denne rapporten skal vi beskrive innvandrernes fordeling mellom kommunene, innvandringen til kommunene de siste årene, og hvordan befolkningsutviklingen i kommunene har vært påvirket av denne innvandringen. Siden norske kommuner i størrelse varierer fra vel 200 til 600 000 innbyggere, må vi bruke aggregerte tall. De største kommunenes behov for informasjon kan tilfredsstilles på mange andre måter enn de minstes. Dette prosjektet er styrt av hva det er mulig å gi selv for de minste kommunene, og ikke av hva de største har behov for.

Vi har i prosjektet lagt stor vekt på å utnytte bruken av kommunekart. Kartene er produsert og tilrettelagt av Even Høydahl. Datagrunnlaget for de ulike kartene og sammenstillingene er utviklet av Øivind Rustad, begge ved seksjon for befolkningsstatistikk. Teksten er skrevet av Lars Østby ved seksjon for leveårsstatistikk.

Vi takker Marit Berger Gundersen for redigeringen, og Kristin Henriksen, Silje Vatne Pettersen og Toril Sandnes, SSB og Mads Munkejord, KRD for kommentarer.

Prosjektet er finansiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 4. juli 2013

Torbjørn Hægeland

Sammendrag

De store endringene i innvandringens omfang og sammensetning de siste årene, særlig etter EØS-utvidelsen i 2004, har fått stor oppmerksomhet. Samtidig har det skjedd betydelige endringer i innvandrernes regionale fordeling i Norge som ikke har fått like mye omtale. I denne rapporten har vi ved hjelp av kommune kart beskrevet de regionaldemografiske sidene ved innvandringen de seneste årene, og de demografiske konsekvensene av innvandringen på kommunenivå.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde 13,1 prosent av befolkningen i Norge ved inngangen til 2012. Bare 43 kommuner har større andel enn 13,1 prosent. Blant disse er Oslo (på topp med 29,6 prosent) og mange av nabokommunene. Fylkenes innvandrerandeler varierer mellom knapt 6 og Oslos 30 prosent. Innvandrerer som kommer fra EØS er jevnt fordelt mellom kommunene enn innvandrerer fra det vi kaller Afrika og Asia etc. (Afrika, Asia, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS). Alle kommuner har innvandrerer både fra EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand, kalt EØS etc. og fra Afrika, Asia etc.

I 2003 var Oslo og noen nabokommuner mot vest og sør blant de ti kommunene hvor det vi den gang kalte vestlige innvandrerer utgjorde høyest andel av folketallet. De kommunene her som hadde høyest andel i 2003 finner vi nå mellom rangnummer 20 og 50 i 2012. Dette er en av de store, og kanskje litt lite påaktede endringene i innvandringens fordeling det siste tiåret.

I de fleste fylkene er det færre fra EØS etc. enn fra resten av verden, men på Vestlandet er andelen ganske lik, og det er flertall fra EØS etc. i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Dette er også noe nytt. Ved inngangen til 2006 utgjorde de fra EØS etc. 33 prosent av alle innvandrerer og norskfødte med innvandrerforeldre, i 2012 var andelen steget til 41,5 prosent. Lavest andel fra EØS etc. hadde Oslo.

Hvert år fra 2006 har opphold på grunnlag av "Arbeid" vært den største innvandringsgrunnen, med "Familie" som den andre store gruppen. Arbeid har hatt sterk økning etter EU-utvidelsen i 2004, i takt med etterspørselen etter utenlandsk arbeidskraft. Den største andel arbeidsinnvandrerer i befolkningen finner vi i mange små fiskerikommuner, og sentralt i Rogaland. Osloregionen har også høy andel. Relativt flest flyktninger finner vi i noen spredte småkommuner, og i Oslo, Østfoldbyene og i Vest-Agder. Av Norges 429 kommuner, er det 93 uten flyktninger. I 2012 var det 25 prosent flere innvandrerer i Norge med oppholdsgrunnlag knyttet til arbeid enn knyttet til flukt og beskyttelse.

Siden det er flere innvandrerer fra Polen (72 000 innvandrerer og norskfødte med innvandrerforeldre) enn fra noe annet land, er det naturlig at denne gruppen er den største i mange kommuner (211 av 429) og i hele 16 fylker i 2012. Tyskland og Litauen er størst i om lag 40 kommuner hver, mens pakistanere er største gruppe bare i tre kommuner og ett fylke. Land i Afrika, Asia etc. er største innvandrerland i 74 kommuner, mot 200 i 1998.

I 1998 var det mange færre bosatte innvandrerer, og det var ingen gruppe som dominerte slik de fra EØS gjør nå. Danmark og Bosnia-Hercegovina var størst i flest kommuner, henholdsvis i 91 og 83. Da var det ni ulike land som var størst i et fylke. Flyktningeland var størst i vel 180 kommuner i 1998, bare i 51 i 2012. Om vi slår land sammen til større regioner, er det de europeiske regionene som dominerer i flest kommuner i 2012. I fire fylker er det flere fra Afrika enn fra noen annen region, men de er flest i bare 37 kommuner.

De senere årene har innvandring betydd mye for veksten i folketallet i landet, og i mange kommuner. Uten netto innvandring ville det blitt 137 flere kommuner med nedgang i folketallet 2008-2011, i tillegg til de 122 kommunene som hadde nedgang til tross for en viss nettoinnvandring.

Abstract

Norway has seen significant changes in the size and composition of immigrants by country of origin and reasons for migration the last years, in particular after the EEA-enlargement in 2004 and 2007. At the same time, there have been significant changes in the regional distribution of immigrants. These changes have not been given that much attention. Using maps, this report describes the regional demographic aspects of the changes at county and municipality level, and the demographic consequences for the municipalities.

Immigrants and Norwegian born with immigrant parents comprised 13.1 per cent of the population in Norway at the beginning of 2012. Only 43 out of 429 municipalities had a larger proportion than the national average, among these Oslo (29.6 per cent) and many of its neighbouring municipalities. The proportion in the counties varies between 6 and Oslo's almost 30 per cent. Those originating in the EEA-countries, USA, Canada, Australia, and New Zealand, in short EEA etc., are more evenly distributed than those coming from the rest of the world, in short called Africa, Asia etc.

In terms of proportion of western immigrants in the population, Oslo and some neighbouring municipalities were among the top ten in 2003. Today, these municipalities rank between 20 and 50. This is an important development during the last decade that has not received much attention. Most counties have more immigrants from Africa, Asia etc. than from EEA etc., but EEA immigrants dominates in counties in Western Norway. The lowest proportion of EEA immigrants among all immigrants is found in Oslo.

In the yearly flows since 2006, "labour" has been the main reason for immigration to Norway, with "family" as second. Labour-related immigration has increased in importance since the EEA-enlargement, driven by the increasing demand for labour in Norway. The largest proportions of labour migrants are found in small fishing municipalities, and in central Rogaland. The capital region also has significant proportions labour migrants. The highest proportions of refugees are found in Oslo, in towns in Østfold, in Vest-Agder and in some scattered, small municipalities. 93 municipalities had no refugees at the beginning of 2012.

Since Norway now has more immigrants from Poland (72 000 immigrants and descendants) than from any other country, this group is the largest in many municipalities (211 out of 429), and in 16 out of 19 counties. Those from Germany and Lithuania are the largest country-groups in 40 municipalities each, while Pakistan is largest in only three municipalities and one county (Oslo). Immigrants and descendants, mostly refugees, originating from countries in Africa, Asia or Latin-America, constitute the largest national group in 74 municipalities.

The number of immigrants living in Norway in 1998 was 207 000, and 38 000 Norwegian-born with immigrant parents. In 14 years the numbers have more than doubled, to 550 000 immigrants and 108 000 descendants. In 1998, no single group had the same dominance as EEA-immigrants have today. In 1998, the number of immigrants from Denmark was the largest national group in 91 municipalities (today in 2), and those from Bosnia-Herzegovina were the largest in 83 (today 2) municipalities. Nine different countries had the lead in one county or more, none had a position like Poland today.

Last year (2011), population growth in Norway was larger than the global average (1.3 versus 1.1 per cent). Today, immigration is important for the municipal population changes. The net immigration has caused population growth in 137 municipalities that otherwise would have experienced a decline in the period 2008-2011. 122 municipalities had population decline, in spite of immigration.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Innvandringen etter år 2000	11
2. Innvandrernes fordeling mellom kommunene	14
2.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	14
2.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra EØS etc.	16
2.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia og Latin-Amerika	18
2.4. Diskusjon.....	20
3. Antall innvandrere og etterkommere fra EØS etc. sammenliknet med antallet fra Afrika, Asia etc.	22
3.1. EØS-innvandrere som andel av alle innvandrere	22
3.2. Endringer i EØS-andelen fra 2006	24
4. Innvandringsgrunn	27
4.1. Innvandringsgrunn "Arbeid"	28
4.2. Innvandringsgrunn "Flukt".....	30
4.3. Forholdstallet mellom "Arbeid" og "Flukt" som innvandringsgrunn	32
4.4. Innvandringsgrunn "Familie"	33
5. Innvandringen 2008-2011	39
5.1. Samlet bruttoinnvandring.....	39
5.2. Bruttoinnvandring fra EØS etc.....	42
5.3. Bruttoinnvandring fra Afrika, Asia etc.	44
6. De største avsenderland og –regioner i kommunene	46
6.1. Det største senderlandet i hver kommune	47
6.2. Hvilke senderland var størst i kommunene i 1998?	53
6.3. De største verdensregionene i kommunene	56
7. Befolkningsutviklingen 2008-2011	60
Referanser	63
Vedlegg A: Definisjoner	65
Vedlegg B: Tabell	67
Figurregister	80
Tabellregister	81

1. Innledning

I denne rapporten skal vi gi en beskrivelse av hvordan innvandrerne og deres norskfødte barn er fordelt mellom kommunene, hvordan innvandringen til kommunene har vært de siste årene, og hvordan befolkningsutviklingen i kommunene har vært påvirket av denne innvandringen. Vi understreker allerede her at vi ser bare på de som er registrert bosatt i Norge, siden alle data er hentet fra Det sentrale folkeregister. Det er et betydelig antall i tillegg som oppholder seg i landet uten å være registrert som bosatt her, enten fordi de har til hensikt å oppholde seg her kortere enn seks måneder, eller at de av andre grunner ikke skal være registrert som bosatt her. Særlig mange midlertidig ansatte er fra land som Sverige og Polen (Statistisk sentralbyrå 2013 og Berge 2011). Det er også et ukjent antall som skulle vært registrert som bosatt uten å være det (Zhang 2008).

Fokus ligger på å beskrive fordelingen ved inngangen til 2012, og på de endringene som er skjedd særlig i perioden 2006-2011. Det har skjedd store endringer i innvandringens art og omfang etter at EU (og EØS) ble utvidet med først ti medlemsland i 2004¹, og deretter ytterligere to i 2007². Disse gruppene har, med noen overgangsordninger, fått full tilgang til det norske arbeidsmarkedet. På nasjonalt nivå er disse endringen beskrevet i detalj, av blant andre Andreassen og Dzamarija (2010), Brunborg og Tønnessen (2012) og Tønnessen et al. (2012).

Det har imidlertid vært rettet mindre oppmerksomhet mot de regionaldemografiske sidene ved denne nye innvandringen. I denne rapporten skal vi derfor ved hjelp av en rekke kommunekart beskrive innvandrerne fordelt, og de demografiske konsekvensene av innvandringen på kommunenivå. Vi starter med å beskrive innvandrerne fordelt mellom kommunene (kapittel 2). Så legger vi i kapittel 3 vekt på hvordan andelen innvandrere fra EØS-landene fordeler seg, siden det er dette innslaget som utgjør noe nytt i innvandringen til Norge. Deretter tar vi for oss hvordan to hovedgrunner for innvandring til Norge, "Arbeid" og "Flukt", fordeler seg på kommunenivå, i kapittel 4. For å se på hva innvandringsstrømmene betyr, fremstiller vi bruttoinnvandringen i perioden 2008-2011 i forhold til middelfolke-mengden (for dette formålet regnet som folketallet midt i perioden) i hver kommune i kapittel 5. Vi beskriver i detalj fra hvilke land og regioner det er flest innvandrere i hver kommune, i kapittel 6. Vi kaster også et blikk tilbake på fordelingen i 1998. Til slutt, i kapittel 7, gjennomgår vi kort hvordan de siste 4 årenes innvandring har påvirket kommunenes befolkningsutvikling. De viktigste definisjonene vi bruker er samlet i vedlegg A etter kapittel 7. Mer om definisjoner finnes i Statistisk sentralbyrå 2012 a og b, under Om statistikken. Fordi mange ikke får detaljert nok informasjon om «sin» kommune ved å se på et kart, publiserer vi også alle tall som kartene bygger på, vedlegg B.

Mest oppmerksomhet her rettes altså mot den regionale fordelingen av innvandrere i dag, og det legges med unntak av kapittel 5 mindre vekt på hvor de faktisk vandret inn. Mange av de nyankomne arbeidsinnvandrerne kan nok etter hvert, om de slår seg til i Norge mer varig, komme til å flytte fra de kommunene de flyttet til første gang. Denne prosessen vil det være viktig å følge med på. Den behandles i Stambøl (2013). Mange av flyktningene har flyttet videre fra den kommunen de opprinnelig ble bosatt. Dette er blitt mindre vanlig de siste årene, etter hvert som effekten av Introduksjonsordningen fra 2005 slår inn (Høydahl 2012). Til tross for at de aller fleste kommunene har bosatt flyktninger en eller annen gang, er det i 2012 93 kommuner uten flyktninger, og Høydahl (2012) viser at det er en til dels betydelig tilvekst av flyktninger gjennom innenlandske flyttinger til noen kommuner, som Oslo og Fredrikstad.

¹ Estland, Latvia, Litauen, Polen, Slovenia, Slovakia, Tsjekkia, Ungarn, og Kypros og Malta

² Bulgaria og Romania

Innvandrere og/eller norskfødte med innvandrerforeldre?

I analyser av innvandring og integrering er det blitt mer og mer vanlig å skille mellom dem som selv har innvandret (tidligere ble de ofte kalt førstegenerasjons innvandrere), og de barna som er født i Norge med to innvandrerforeldre. Denne siste gruppen ble i statistikken fram til år 2000 kalt andre generasjons innvandrere, til tross for at de ikke hadde innvandret til Norge, men var født her. De ble så en periode ofte omtalt som etterkommere, men heter nå i statistikken norskfødte med innvandrerforeldre.

I foreliggende rapport med demografisk og regional beskrivelse som formål, velger vi likevel å beskrive innvandrerne og deres norskfødte barn som én samlet gruppe. Om vi skulle fulgt den praksisen som etter hvert er blitt vanlig, og hatt separate beskrivelser for de to gruppene, ville det store flertallet av kommunene hatt for få norskfødte med innvandrerforeldre til at de kunne blitt beskrevet. Det å droppe gruppen i mange kommuner ville vært en dårligere løsning enn å slå dem sammen med innvandrerne som vi nå gjør. For mange lesere, for eksempel i beskrivelsen av innvandrernes tallmessige betydning i Oslo, vil det være naturlig å se de to gruppene sammen, i tillegg til å ha separate beskrivelser. Med fokus på de 429 kommunene ville en to-delning av den gruppen vi beskriver gitt et enda mer komplisert bilde.

Om vi hadde basert våre beskrivelser på bare dem som selv har innvandret, ville antallet fra Afrika, Asia etc. blitt "bare" 292 000 og ikke som nå 381 000. De norskfødte utgjør 23 prosent av summen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Antallet fra EØS etc. ville blitt bare litt mindre, av i alt 274 000 er bare 20 000 (7 prosent) norskfødte. Denne regionale inndelingen er beskrevet i detalj i vedlegg B.

Når vi velger å behandle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som én gruppe, får vi et betydelig innslag av personer som har bodd i Norge hele sitt liv, 17 prosent for landet under ett. For Oslo betyr det at 139 000 av dem vi omtaler som innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre selv har innvandret, mens 42 000 (23 prosent) er født i Norge. Andelen som født i Norge er mindre nord på Vestlandet og fra Nord-Trøndelag og nordover (6-8 prosent). Det bildet vi hadde gitt om vi ikke hadde tatt med de norskfødte med innvandrerforeldre, ville gitt innvandringen fra Afrika, Asia etc., tilsynelatende mindre betydning, mens betydningen av innvandringen fra EØS etc., ville vært større. Der hvor det er relevant kommer vi til å omtale forskjellene mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre spesielt. For å få mer variert og lettflytende språk, kommer vi til å bruke betegnelsene innvandrere og etterkommere noen ganger, og når det er helt klart hva som menes, også bare "innvandrerne".

Aggregering av land

Før 2008 delte vi innvandrernes regionale bakgrunn i vestlige og ikke-vestlige land. Denne todelingen baserte seg på ulikheter i mulighetene til å få komme til Norge, hvor det var relativt kurant å få komme hit fra det øvrige Norden og Vest-Europa (EUs medlemsland fram til 2004) og Nord-Amerika og Australia og New Zealand. Innvandrere fra resten av Europa, Afrika, Asia og Latin-Amerika hadde etter innvandringsstoppen i 1975 i hovedsak bare flukt og familiegjenforening eller –etablering som oppholdsgrunnlag. Personer fra disse landene hadde mye lavere sannsynlighet for å flytte fra Norge igjen enn personer fra vestlig land. Med de nye medlemslandene i EU, mistet det gamle skillet mellom vestlige og ikke-vestlige land sin forankring i forhold knyttet til innvandringsregulering, og måtte revideres (se Dzamarija 2008 b og Høydahl 2008). I denne rapporten bruker vi derfor skillet mellom innvandrere fra EØS-området på den ene siden og fra Afrika, Asia etc. på den andre, slik det er anbefalt i SSBs standarder (Dzamarija 2008 a og b). Denne inndelingen egner seg særlig godt når endringer i innvandringen de siste årene skal beskrives.

Kommunene er svært ulike i størrelse

Endelig vil vi i denne innledningen også minne om at kommunene i Norge er svært ulike i areal og i innbyggertall. I størrelse spenner de fra Oslo som hadde flere enn 610 000 innbyggere ved inngangen til 2012, til Utsira som da hadde 218 innbyggere. Ytterligere 26 kommuner hadde færre enn 1000 innbyggere. Oslo kommune var større enn noe annet fylke, og det var ytterligere fem kommuner med mer enn 100 000 innbyggere. Åtte kommuner hadde mellom 50 000 og 100 000 innbyggere, og 40 kommuner hadde mellom 20 000 og 50 000 innbyggere. Det sier seg selv at alle beskrivelser på kommunenivå må bli sterkt preget av denne kommunestrukturen. De største kommunene kan det gis detaljert informasjon om, og deres informasjonsbehov ivaretas på mange måter, som i Aalandslid (2007) og Pettersen (2009).

I foreliggende rapport er det hver enkelt av de 429 kommunene som er den informasjonsbærende enheten, og det må derfor bli svært lite detaljert informasjon om hver av dem. Utsira og Oslo vil selvfølgelig ha svært ulikt informasjonsbehov, men i denne rapporten vil vi gi samme type informasjon om alle kommuner. I omtalen i teksten kommer nok størst vekt til å bli lagt på de største kommunene, og det skal også legges vekt på å få fram trekk som ikke nødvendigvis har vært så godt kjent tidligere. Kartene som viser fordelinger for kommunene er derfor det viktigste verktøyet for denne presentasjonen. Kommunene er administrative enheter, og ikke nødvendigvis det beste grunnlaget for regionaldemografiske analyser. Rutekart kan ofte være mer virkelighetsnære. I vår sammenheng oppfatter vi det likevel slik at kommunene er den beste informasjonsbærende enhet, blant annet fordi det er kommunene som har ansvar for bosetting og integrering av flyktninger, og som møter også andre innvandreres behov for boliger, helsetjenester, språkopplæring, skolegang etc.

Siden de 429 kommunenes geografiske størrelse varierer veldig, kan det være vanskelig å gjenkjenne den enkelte kommune, og det vil for leseren kunne være vanskelig å finne igjen den eller de kommuner hun er interessert i. Derfor gjengir vi her et rent kommunekart (kart 1.1) hvor kommunenes navn også er skrevet inn. Dette kartet egner seg best til å lese i elektronisk utgave for å kunne zoome så man får stor nok målestokk til at det enkelte kommunenavnet er leselig.

Valg av klasseinndelinger på kartene

De kartene som gir andelen i hver kommune, tar utgangspunkt i den andelen vi finner for den enkelte variabelen for hele Norge, som for eksempel den andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør av hele befolkningen, 13,1 prosent i kart 2.1, eller andelen av de bosatte som har oppholdsgrunnlaget flukt, 1,84 prosent i kart 4.2. I kart 2.1 er det 43 kommuner *over landsgjennomsnittet* på 13,1, og 386 *under* dette snittet. Det er så få kommuner som ligger over snittet at vi deler denne gruppen i bare to deler, og lar en tredel av kommunene (14 kommuner) falle i den øverste gruppen og to tredeler (29 kommuner) komme i gruppen nærmest over gjennomsnittet. Det er så mange under gjennomsnittet for hele Norge at her deler vi dem inn i tre grupper. Halvparten av de 386 kommunene under landsgjennomsnittet (192) plasseres vi i kart 2.1 i gruppen nærmest under landstallet, en tredel (130 kommuner) plasseres i neste gruppe, og en seksdel (64 kommuner) plasseres i gruppen med laveste andel innvandrere. Med en slik måte å gruppere på, legger vi hovedfokus på om kommunen kommer over eller under gjennomsnittet for hele Norge, og vi legger også vekt på å få fram de kommunene som ligger lengst over eller under dette gjennomsnittet.

Kart 1.1. Norges kommuner

1.1. Innvandringen etter år 2000

For å sette de detaljerte regionale beskrivelsene inn i en bredere sammenheng, skal vi her i innledningen gi en kort beskrivelse av hvordan innvandringen til Norge har vært det siste tiåret. Denne beskrivelsen består av noen utsnitt fra Andreassen og Dzamarija (2010), og er for vårt formål oppdatert til og med inngangen til 2012. For en bredere beskrivelse vises til dette bidraget i Henriksen et al. (2010). Deres omtale av den rekordstore innvandringen de siste årene er ytterligere forsterket etter 2010.

Etter EØS-utvidelsen i 2004 har vi sett store endringer i innvandringsstrømmene til Norge. Innvandringen har satt nye rekorder nesten hvert år, med den foreløpig høyeste tilveksten i 2011. I alt flyttet 47 000 flere personer inn i Norge enn ut av Norge dette året. Siden 2008 har antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i Norge økt med nesten 200 000 personer, hele en av fem av disse kommer fra Polen.

- Ved inngangen til 2012 var det 550 000 innvandrere og 108 000 norskfødte med innvandrerforeldre i Norge.
- Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde 13,1 prosent av hele befolkningen
- De største gruppene av innvandrere har landbakgrunn fra Polen, Sverige, Tyskland og Litauen. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det flest som har bakgrunn fra Pakistan, Somalia, Vietnam og Irak.
- Tre av ti innbyggere i Oslo (29,6 prosent) er enten selv innvandrer eller født i Norge med innvandrerforeldre. Av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre bor 28 prosent i Oslo. Ser vi bare på innvandrerne, bor hver fjerde i Oslo, av norskfødte med innvandrerforeldre hele to av fem.
- Det er store forskjeller i botid mellom landgruppene. Kortest botid i de største gruppene finner vi blant innvandrere fra Litauen og Polen hvor henholdsvis 88 og 77 prosent har bodd i Norge i mindre enn fem år. Flest med lang botid finner vi blant innvandrere fra Pakistan og Danmark hvor over halvparten har bodd i Norge i mer enn 20 år.
- Knappt halvparten av innvandrerne (47 prosent) kommer fra EØS etc., mens dette gjelder bare én av seks (16 prosent) norskfødte med innvandrerforeldre.

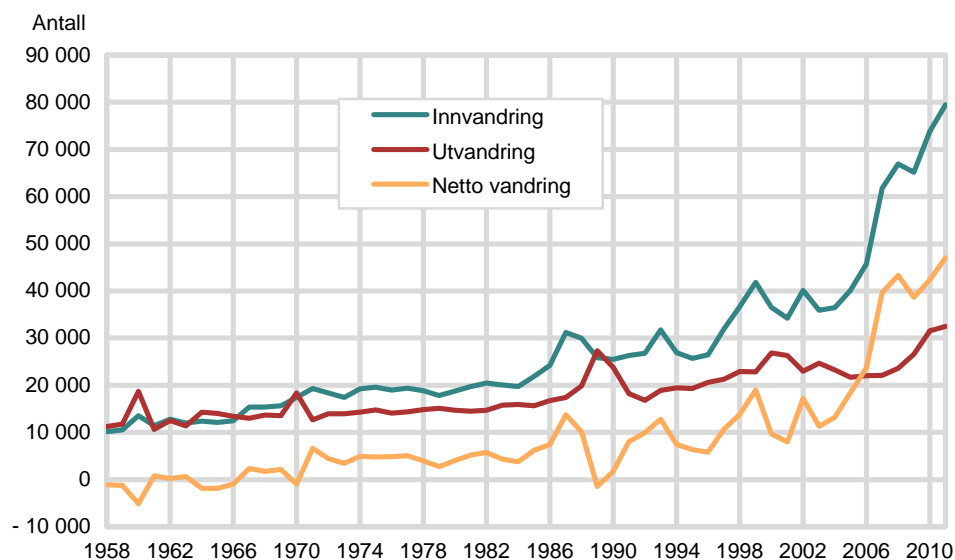
Vi ser i figur 1.1 at innvandringen til Norge har økt sterkt de siste 50 årene, den perioden vi har gode tall for. Innvandringen og utvandringen steg langsomt, og i takt fra 1958 til 1970 og omtrent like mange flyttet inn i som ut av landet. Etter 1970 har, med ett enkelt unntak, innvandringen vært større enn utvandringen, og den har økt svært mye raskere enn utvandringen. Innvandringen var omkring 20 000 mellom 1970 og 1984, og innvandringsoverskuddet var i underkant av 5 000 i hele perioden. Innvandringsoverskuddet stammet fra alle deler av verden, både fra våre naboland, og fra fjerntliggende land hvor det først kom arbeidsinnvandrere fra, og så familiemedlemmer. Fra 1985 kom det et sterkt økende antall asylsøkere fra land som Sri Lanka, Iran og Chile. De som kom i de første årene fikk i stor grad opphold i Norge. Mot slutten av 1980-tallet nådde samlet antall innvandring 30 000 i året, og det holdt seg på det nivået fram mot slutten av 1990-tallet. Da kom nye flyktninggrupper fra Serbia og Irak, og tallet kom raskt opp mot 40 000. Med noen variasjoner holdt dette nivået seg fram til 2006, med nedgang i flyktninginnvandring og oppgang i arbeidsinnvandring og familietilknyttede. Det siste store spranget i figur 1.1 skjer etter utvidelsen av EU med nye medlemsland i 2004, drevet av stor etterspørsel etter arbeidskraft i Norge og muliggjort av at fri bevegelse av arbeidskraft kom inn i EØS-avtalen. Det kom arbeidsinnvandrere også fra mange andre EU-land enn de nye. Det var en liten nedgang i innvandringen i 2009, et lite spor av finanskrisen. I 2011 var antallet innvandring oppe i nesten 80 000.

Utvandringene har hatt en mye langsommere vekst, og en jevnere utvikling. Derfor ser vi at nettoinnvandringen (innvandring minus utvandring) i stor grad blir bestemt av utviklingen i innvandringen (se figur 1.1). Det var nettoutvandring fra

Norge fram til 1967, deretter bare i 1989. Nettoinnvandringen har siden 2007 vært nær eller over 40 000 per år.

Inn- og utvandringen av norske statsborgere og av personer uten innvandringsbakgrunn har vært bemerkelsesverdig stabil i hele perioden vi har data for i figur 1.1 (se også tabell 1 i Statistisk sentralbyrå 2012 a). De store endringene som figur 1.1 viser, skriver seg fra endringer i utenlandske statsborgeres flyttinger til Norge.

Figur 1.1. Innvandring, utvandring og nettoflytting for Norge. Absolutte tall. 1958-2011

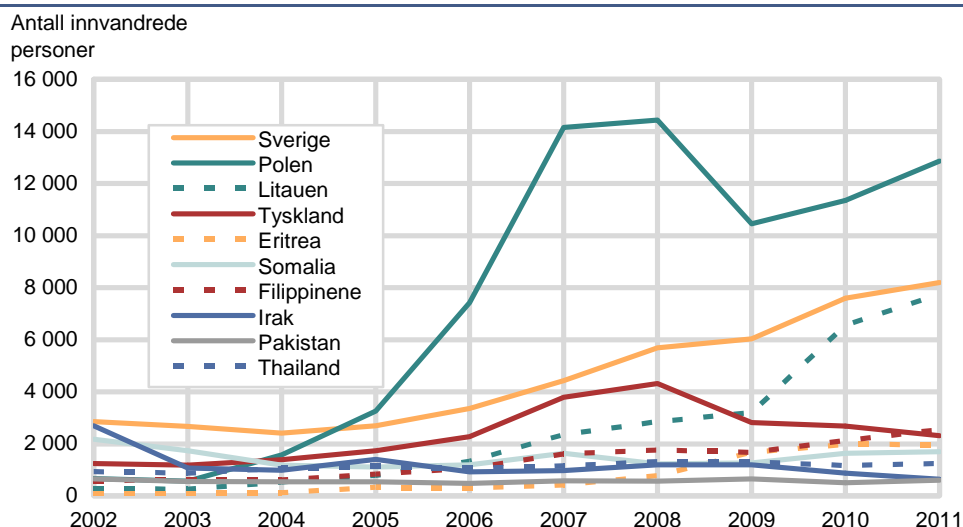
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Noen viktige innvandringsland og -regioner

I figur 1.2 ser vi nærmere på samlet innvandring av statsborgere fra noen store og viktige innvandringsland for Norge. Vi ser at fra 2005 har polakker vært den største innvandrergruppen, med de høyeste tallene i 2007-2008. Før 2005 var svenskene den største gruppen, men det var ikke så mange flere derfra enn fra Irak og Somalia, som tidlig på 2000-tallet var de største flyktinglandene. Tallet på irakere som får oppholdstillatelse i Norge har sunket det siste ti-året, og nå er tilveksten fra Irak mindre enn fra alle andre land i figur 1.2, med unntak av Pakistan. Antallet somaliere har holdt seg mer stabilt, og det har de siste tre årene (2009-2011) kommet flere eritreere enn somaliere. Samlet har antallet flyktinger som har fått kommet til Norge holdt seg stabilt omkring 5 000 per år etter en nedgang fra 10 000 i 1998.

Svenske statsborgere er den nest største innvandrergruppen hvert år siden 2005, men blant svensker er det hele tiden såpass stor tilbakeflytting at tilveksten har vært større av litauiske statsborgere (ikke vist). De tre siste årene er Litauen rangert som tredje største innvandrergruppe i figur 1.2, etter å ha passert Tyskland i 2009. Innvandringen fra Thailand har holdt seg stabil, men innvandringen fra Filippinene er nesten firedoblet fra 2002 til 2011. Innvandringen fra Filippinene domineres nå av au parirer, mens det tidligere var ektefelleinnvandring. Den minste innvandringen det siste ti-året blant landene vist i figur 1.2 er pakistanske statsborgere, om lag 500 per år hele perioden.

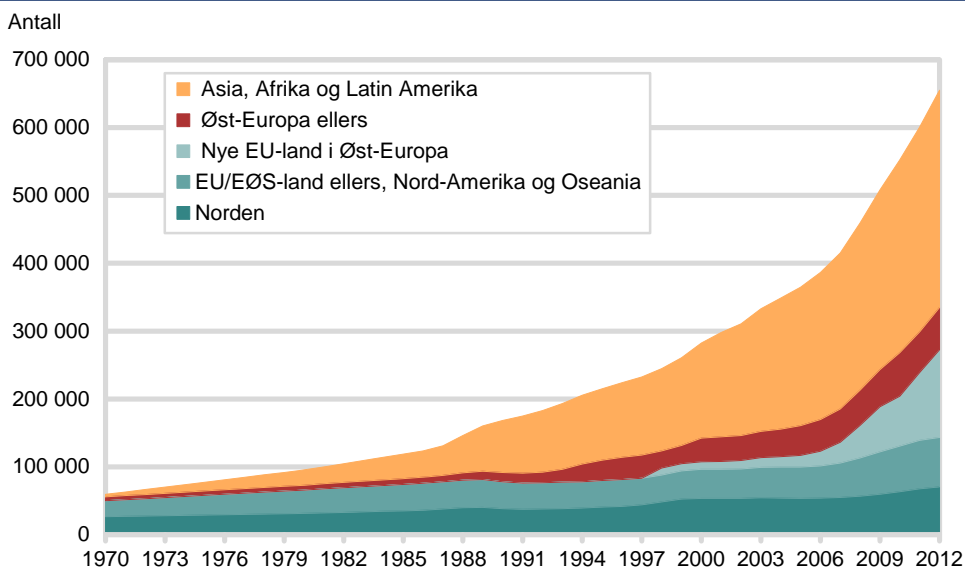
Figur 1.2. Innvandring 2002-2011 av statsborgere fra de viktigste innvandringslandene

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

I figur 1.3 gir vi et grovt bilde av utviklingen av antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra 1970 til 2012, og hvilke regioner de har sin bakgrunn fra. I 1970 hadde Norge 60 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, i 2012 er de elleve ganger flere. 25 000 av dem hadde sin bakgrunn i et annet nordisk land, like mange fra resten av Vest-Europa og USA, mens 10 000 kom fra resten av verden, 6 500 fra Øst-Europa og 3 500 fra Afrika, Asia og Latin-Amerika. I 1991 var antallet tredoblet, til 175 000. Da hadde halvparten sin bakgrunn fra Afrika, Asia og Latin-Amerika, en andel som var litt mindre i 2012.

Figur 1.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Utvikling 1970-2012

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

2. Innvandrernes fordeling mellom kommunene

2.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Vi tar utgangspunkt i kart 2.1, som viser den andelen som innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alt utgjør av befolkningen i hver kommune. Alle kommuner har innvandrere, mellom 1,1 prosent og 29,6 prosent av befolkningen. Det er noen få store kommuner som har store andeler, og mange små kommuner, ofte i Utkant-Norge, som har de minste andelene. Fylkenes innvandrerandeler varierer mellom knapt 6 og nesten 30 prosent (Oslo med 29,6 prosent er både fylke og kommune). De fylkene som har lavest befolkningsvekst har lavest andel innvandrere (Nord-Trøndelag, Nordland, Hedmark, Oppland, Troms og Sogn og Fjordane har alle 6-8 prosent innvandrere i befolkningen).

Bare 43 kommuner over gjennomsnittet

Det er bare 43 kommuner som har større andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre enn gjennomsnittet for Norge (13,1 prosent av befolkningen). Disse 43 kommunene er typisk nok Oslo (på topp med 29,6 prosent) og mange av nabokommunene så langt som til Drammen og Ullensaker. Askim har i lang tid vært blant kommunene med størst andel innvandrere, helt siden de fikk ”fremmedarbeidere” fra Jugoslavia til sin gummivareindustri omkring 1970. Flere av de største byene langs Oslofjorden og videre langs kysten tilhører også den lille gruppen som har større andel enn landsgjennomsnittet, men Skien (0,3 prosent under) er ikke i denne gruppen lenger. De største byene i Rogaland har sammen med flere av sine naboer større innvandrerandel enn andre kommuner. Bergen ligger på landsgjennomsnittet. Enkelte kommuner i Sogn og Fjordane og flere i Møre og Romsdal når over gjennomsnittet, sammen med Hitra og Frøya på Trøndelagskysten. Trondheim når ikke så høyt (11,5 prosent), og slett ikke Tromsø (9,6 prosent). Flere kystkommuner i Nord-Norge når over gjennomsnittet, fem av dem i Finnmark, Båtsfjord (17,8 prosent) har høyeste andelen blant disse. Ut over de nevnte, er det også relativt mange innvandrere i øvre Buskerud, Hemsedal særlig, men også Gol og Hol. Etter å ha gjennomgått fordelingen av innvandrere fra EØS-landene (kart 2.2) og fra land utenfor EØS (kart 2.3) skal vi komme nærmere inn på de prosessene som har skapt dette mønsteret, og også omtale noen endringer de siste få årene.

Færrest innvandrere i mange små utkantkommuner

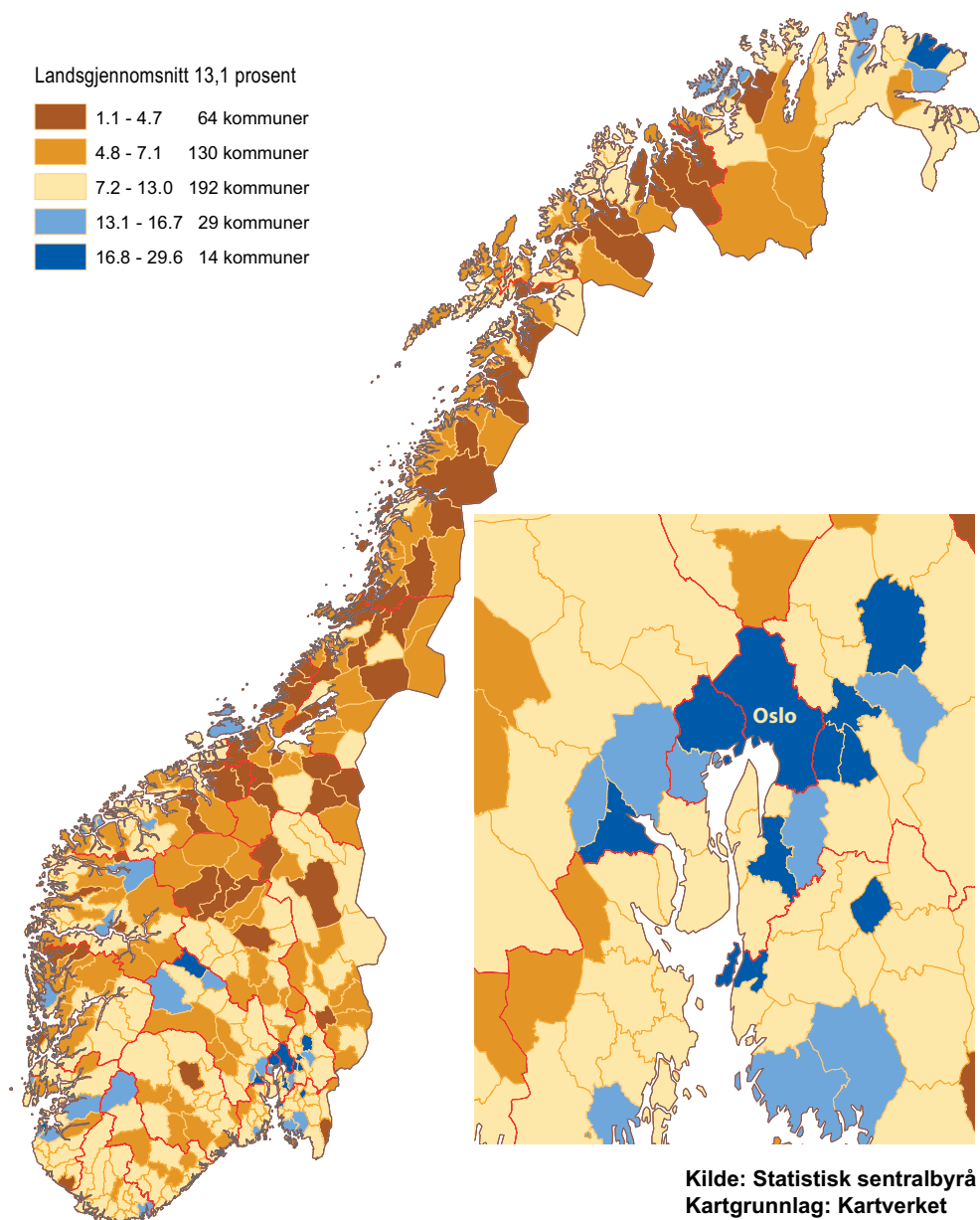
Områdene med minst innvandrerandel er de mørkest gulbrune på kart 2.1. Det dreier seg om mange kommuner i Troms, noen av Nordlands grisgrendte grensekommuner mot Sverige, og mange av de minste kommunene i Nord- og Sør-Trøndelag. I Vestland fylkene er det bare noen ytterst få kommuner som kommer i den laveste kategorien, og i Rogaland, Agder og Telemark til sammen bare to. Det er få innvandrere i flere av fjell- og dalbygdene i Oppland og i Hedmark.

Nesten halvparten av kommunene har en innvandrerandel litt under gjennomsnittet for Norge. Dette er de lysegule områdene på kartet, og dreier seg om store områder på Østlandet utenfor Oslos nære naboskap, de fleste kommunene i Agder og Rogaland, noen i Hardanger og i Sogn, og i noen av fjordene og på kysten av Møre og Romsdal. Fra Trøndelag og nordover er det relativt få kommuner på dette gjennomsnittsnivået, men det blir noen flere igjen fra nord i Nordland og nordover.

Oslo er stedet for mange innvandrene

Med sine 181 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre bor mer enn hver fjerde i denne gruppen i Oslo. Hovedstaden har ikke bare den største andelen, men også det klart største antallet. Så mange som 42 000 av dem er født i Norge. Bergen, Stavanger, Trondheim, Bærum og Drammen har alle over 15 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, og det er flere enn 10 000 også i Kristiansand, Sandnes, Skedsmo og Fredrikstad. Blant disse kommunene er det flest norskfødte med innvandrerforeldre i Bergen (5 000) og i Drammen (4 000). I de ti kommunene vi omtaler her, bor til sammen litt over halvparten av innvandrene, og en knapp tredel av Norges befolkning.

Kart 2.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i prosent av folketallet 1.1.2012

2.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra EØS etc.

Kart 2.2 viser fordelingen kun for dem med bakgrunn fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand, omtalt som EØS etc. Forskjellen mellom dette og det foregående kartet er primært at fordelingen av EØS-innvandrerne er jevnere (mellom 0,9 og 15,1 prosent) enn den er for innvandrerne under ett, og at det her er hele 127 kommuner med høyere andel EØS-innvandrere enn landsgjennomsnittet, mot bare 43 kommuner over snittet da alle innvandrere ble regnet med. Fylkene har ikke veldig store forskjeller, de går fra Oslo med 8,8 prosent til Nord-Trøndelag med 2,7 prosent. I de fleste fylkene er det færre fra EØS etc. enn fra resten av verden, men det er ganske likt i Rogaland og Hordaland, og flertall fra EØS etc. i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

Mange EØS-innvandrere i mange kommuner

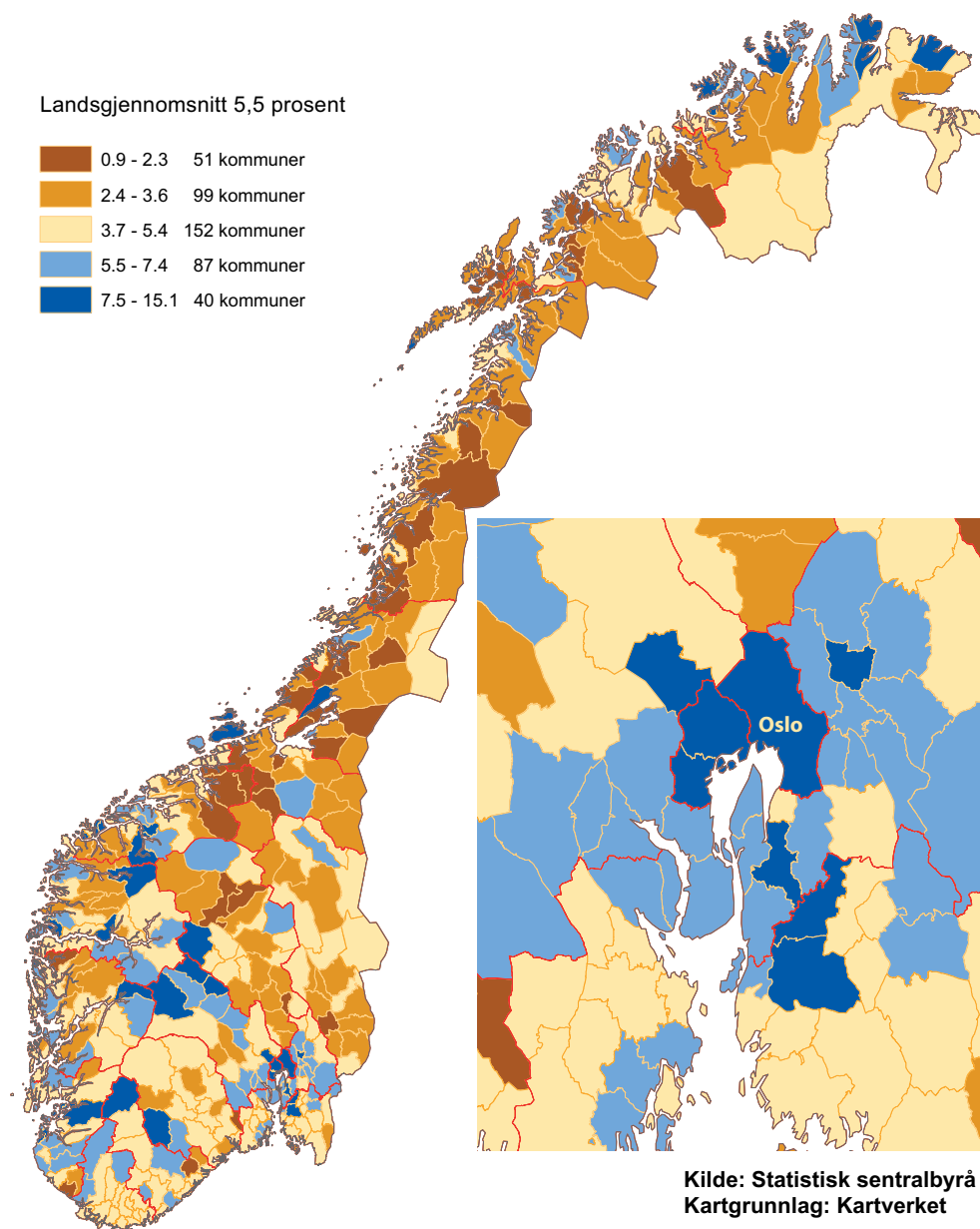
Innvandrerne og deres norskfødte barn er som tidligere nevnt særlig konsentrert om Osloregionen (se kart 2.1). Ser vi nærmere på EØS-innvandrerne alene (kart 2.2) finner vi et mønster som ikke er like enkelt å beskrive. Nesten alle kommuner rundt Oslo ligger over landsgjennomsnittet (5,5 prosent), noen til dels godt over, men de høyeste andelene finner vi i småkommuner med ganske perifer beliggenhet. De største andelene (12,0 til 15,1 prosent) finner vi på kysten i Møre og Romsdal og Trøndelag (Frøya, Sande, Hitra og Stordal), Hasvik (Finnmark), Hemsedal (Buskerud), og med Træna (Nordland) helt på topp. Dette er alle relativt små kommuner, slik at antallet innvandrere der likevel ikke er så stort. De har alle fått dekket et behov for arbeidskraft ved innvandring fra EØS-regionen. I tillegg til dem som er nevnt, er det relativt mange EØS-innvandrere i en rekke kommuner i Hallingdal (og en i Valdres), i Ryfylke og langs kysten videre nordover, med flest i Finnmark. Noen av disse kommunene kommer vi tilbake til når vi skal se på hvilke land som har det største antall innvandrere i kommunene (knyttet til kart 6.1).

Svakt arbeidsmarked – få EØS-innvandrere

I likhet med kommunene med flest EØS-innvandrere, er også de med færrest EØS-innvandrere spredt over hele landet, og disse er også ofte ganske små og perifere kommuner. Vi finner mange fra Møre og Romsdal til Troms, og ellers noen enkeltkommuner spredt over hele Sør-Norge. Uten at vi har mulighet til å gå inn på hvilke ulikheter som karakteriserer små kommuner med stor og liten andel EØS-innvandrere, ligger det nær å anta at årsakene til forskjellene er å finne i lokale variasjoner i arbeidskraftsbehovet, og i næringslivets vilje og evne til å rekruttere arbeidskraft fra resten av EØS-området. Dette kan være næringsliv med et arbeidskraftsbehov som ikke så lett lar seg dekke i den sterke konkurransen det er om arbeidskraften i Norge, men som likevel kan konkurrere godt om arbeidskraft i EUs nye medlemsland. Eksempler kan i tillegg til bygningsarbeidere, være arbeidskraft til fiskeindustrien, bussjåfører eller for eksempel kjøttkjærere til bedrifter i Sogn eller skipsrøleggere og andre til verftsindustrien på Mørekysten. I denne gruppen av ganske små kommuner med relativt mange EØS-innvandrere finner vi også kommuner som Fyresdal og Nissedal i Telemark, Bremanger i Sogn og Fjordane og Tolga i Hedmark. Her er det mange fra Nederland og Tyskland som har slått seg ned, trolig tiltrukket av en kombinasjon av fri natur og mulighet til arbeid (se kap 6).

Selv om det er 24 kommuner som har større andel EØS-innvandrere enn Oslo, er likevel antallet i Oslo by (vel 53 000) langt større enn i noen annen kommune. Blant de kommunene med større andel enn Oslo, er det ingen som har over 750 EØS-innvandrere. Dette er kommuner med mellom 1 000 og 8 000 innbyggere, i tillegg til Træna med sine 500 bosatte. Bergen har 15 000 EØS-innvandrere (5,8 prosent av folketallet), Stavanger (8,6 prosent) og Bærum (8,3 prosent) har om lag 10 000 hver, men andelen av befolkningen er altså lavere enn Oslos 8,8 prosent. I de ti kommunene med flest EØS-innvandrere bor 43 prosent av alle EØS-innvandrerne, da vi så på alle innvandrere var det over halvparten.

Kart 2.2 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EØS etc. i prosent av folketallet 1.1.2012

2.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia og Latin-Amerika

Mye av den store variasjonen mellom kommunene i andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre skriver seg fra forskjeller i fordelingen av innvandrere fra Afrika, Asia og Latin-Amerika. Det er innvandrere herfra i alle kommuner i Norge, men nesten 20 kommuner har et ensifret antall. Mange av kommunene med de minste andelene (ned til 0,1 prosent) er små utkantkommuner i Møre og Romsdal, Trøndelag og Nordland, og en del spredt over det meste av Utkant-Norge.

En av fem innbyggere i Oslo er fra Afrika, Asia etc.

Variasjonen fylkene imellom rundt landsgjennomsnittet på 7,7 prosent er stor, fra Oslo med 20,8 prosent av befolkningen som innvandrere eller etterkommere fra Afrika, Asia etc., til Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag med 3,0 prosent. Også Møre og Romsdal, Nordland, Troms, Hedmark og Oppland har under 4,0 prosent. Østfold, Akershus og Buskerud kommer over gjennomsnittet for Norge, men verken Vest-Agder eller Rogaland gjør det. For landet under ett er det 40 prosent flere innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. enn det er fra EØS etc. (se kart 3.1). Noen fylker og mange enkeltkommuner har likevel flere EØS-innvandrere enn innvandrere fra Afrika, Asia etc. Blant fylkene er det største flertallet av EØS-innvandrere i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, og et lite flertall i Rogaland. De andre fylkene med lavest innvandrerandel har litt flere innvandrere fra Afrika og Asia etc. enn fra EØS-området.

- mange også i de andre storbyene

Det er bare 23 kommuner som har større andel innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn gjennomsnittet på 7,7 prosent. På kart 2.3 ser vi at den største konsentrasjonen finner vi i seks kommuner i Oslo-området, og Vadsø i Finnmark. Flertallet av de andre kommunene over landsgjennomsnittet finner vi også rundt Oslo og i flere av byene langs Oslofjorden, samt Skien, Kristiansand, Stavanger og Sandnes, og endelig Bergen, som så vidt er over gjennomsnittet. Nord for Osloregionen og Bergen er det bare Vadsø og Nesna som kommer over landsgjennomsnittet. I resten av landet er andelen innvandrere og etterkommere med bakgrunn i Afrika, Asia etc., under 7,7 prosent av folketallet.

Alle kommuner har innvandrere fra Afrika, Asia etc., men mange har få

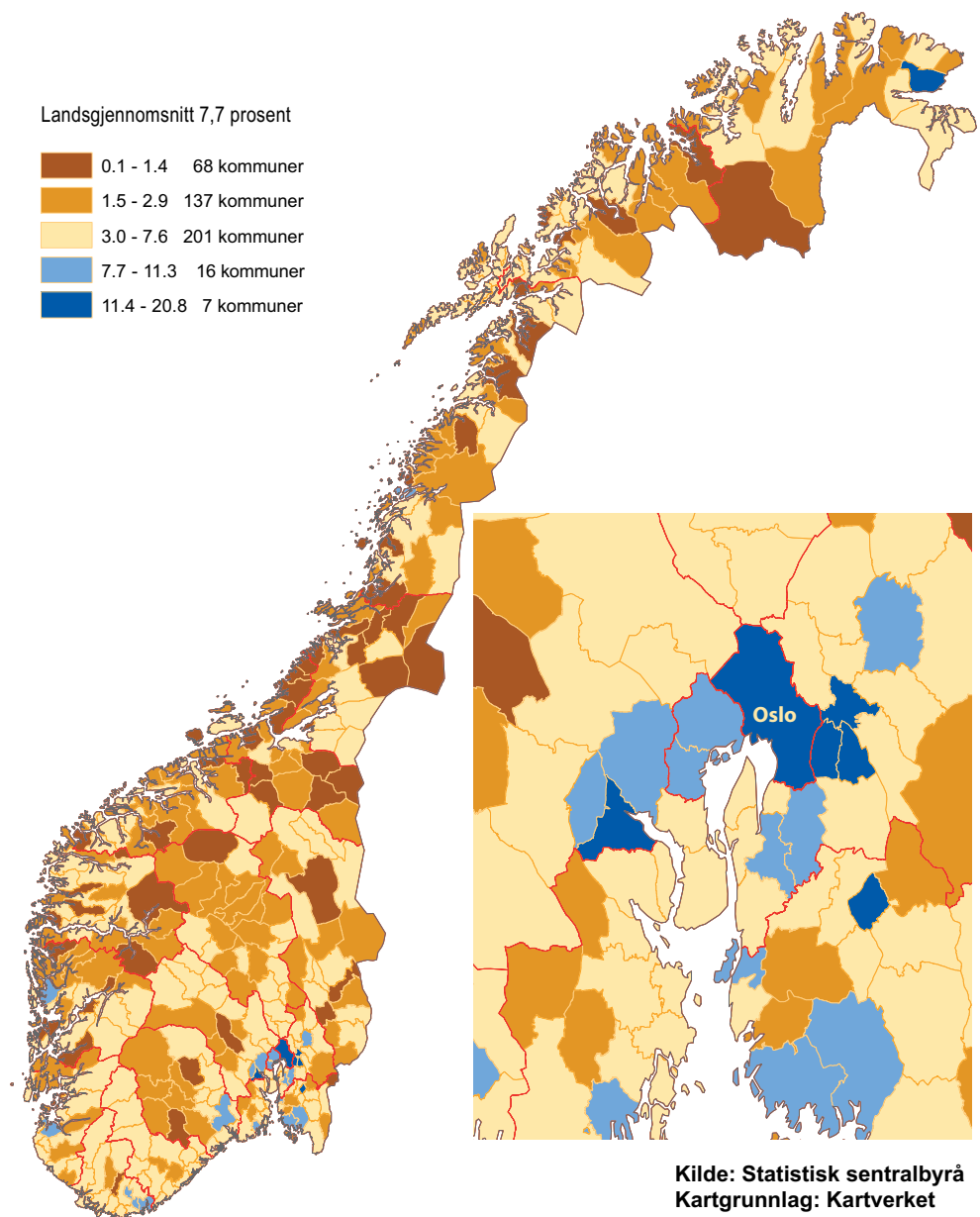
Det er 200 kommuner med en andel fra Afrika og Asia etc. på mellom 3 og 7,6 prosent. Mange av disse ligger på det sentrale Østlandet, på Sørlandet og Vestlandet fra Aust-Agder til Bergen, og en del kommuner i Trøndelag og videre nordover. I Oppland, Telemark, mellom Hardangerfjorden og Sognefjorden og mange steder i Trøndelagsfylkene og nordover i Nord-Norge er det store sammenhengende områder som har under halvparten av landsgjennomsnittets andel.

I kommunene med den største andelen innvandrere fra Afrika, Asia etc. er det ofte innvandrere fra land som Pakistan og Tyrkia som trekker tallene opp. Særlig ser vi det i Oslo og Drammen, og deres nabokommuner. Hit er det også mange fra Afrika og Asia etc. som har flyttet etter å ha bodd i Norge en tid, i tillegg til den tidlige arbeidsinnvandringen fra land som Pakistan og Tyrkia. I andre kommuner med mange fra Afrika og Asia er det mange flyktninger som bor, enten ved at de har blitt bosatt i kommunen av myndighetene (som i Vadsø, Nesna og mange andre), eller ved tilflytting fra andre steder i Norge (som til Fredrikstad og Sarpsborg).

Det er få kommuner i den laveste kategorien (under 1,5 prosent) på Østlandet og Sørlandet/Rogaland. Men enkeltkommuner finnes i de fleste fylkene. I kystfylkene lenger nordover er det flere, og flest i Trøndelag. I Finnmark er det bare én kommune i denne laveste kategorien. Det er mange kommuner som har relativt få innvandrere (1,5-2,9 prosent) fra Afrika, Asia etc. i dalstrøkene på Østlandet, mellom Hardangerfjorden og Sognefjorden, i indre deler av Møre og Romsdal og i nabolaget til de kommunene i Trøndelag og Nord-Norge som har de aller laveste andelene (se kart 2.3).

Av de 383 000 innvandrere og etterkommere fra Afrika, Asia etc., er en tredel (128 000) bosatt i Oslo kommune. Tar vi de ti største kommunene etter Oslo, kommer det 100 000 i tillegg, og disse 11 kommunene har i alt 60 prosent av innvandrerne fra Afrika, Asia etc.

Kart 2.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia, Afrika etc. i prosent av folketallet. 1.1.2012

2.4. Diskusjon

Innvandrerne konsentrasjon om Oslos nære omland og enkelte storbyregioner var enda sterkere for noen år siden enn den er nå. En tilsvarende beskrivelse (Østby 2004) av mønsteret per 1.1. 2003, før den store utvidelsen av EU, viste at det den gang var bare 29 kommuner over landsgjennomsnittet. Ni år senere er det blitt 43 kommuner av i alt 429. Den gang var gjennomsnittet 7,3 prosent, mot 13,1 prosent ved inngangen til 2012. Den innvandrerandelen i befolkningen som Oslo hadde i 1992 tilsvarer den som hele landet har i dag.

For noen kommuner er det få endringer. Noen av de samme Finnmarkskommunene lå høyt, da som nå. Båtsfjord hadde svært høy andel allerede i 2003. Storbyene, både på Østlandet og ellers hadde store innvandrerandeler. Kystkommunene på Nord-Vestlandet hadde imidlertid ikke høye andeler i 2003, mens kommuner (i andre regioner) som hadde høye andeler i 2012 var i samme gruppe også for ni år siden. Turistkommunene i Hallingdal, Hemsedal, Gol og Hol hadde større andeler enn sine naboer, da som nå. Bykle (øverst i Setesdalen) og Hjelmeland (Bykles nabokommune i Ryfylke) har også hatt høye andeler i lang tid. Fjaler i Sunnfjord var den gang blant kommunene med høyest andel innvandrere, takket være deres internasjonale videregående skole. Den spiller ikke samme rolle lenger.

I 2003 brukte vi en annen todeling av innvandrerne. De landene som senere (2004 og 2007) kom inn i EU ble den gang regnet blant de ikke-vestlige, sammen med resten av Øst-Europa, Afrika, Asia og Latin-Amerika. Flere av de kommunene som toppet blant "vestlige land" (Vest-Europa, Nord-Amerika, Oseania), finner vi igjen også i 2012, som Hemsedal, Hol, Båtsfjord og Gamvik. Ingen av de Vestlandskommunene vi nevnte i kapittel 2.2 utmerket seg i 2003. I 2003 lå Oslo og noen nabokommuner mot vest og sør blant de ti med høyest andel vestlige innvandrere. I dag må vi etter nummer 20 i rang for å finne den første fra Osloområdet, og de i denne regionen som tilhørte toppsjiktet i 2003 finner vi nå mellom nummer 20 og 50. At det nå er mange kommuner utenfor Osloområdet som har de høyeste andeler EØS-innvandrere, er en av de store, og kanskje litt lite påaktede endringene i innvandringens fordeling det siste tiåret. Det er også noe nytt at det nå er flere innvandrere fra EØS enn fra Afrika, Asia etc. i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.

I 2003 var 23 prosent av innvandrerne fra det vi i dag omtaler som EØS etc. bosatt i Oslo. I 2012 var andelen akkurat en femdel, altså en viss nedgang til tross for at antallet selvfølgelig har økt mye. Oslo hadde i 2003 tatt over som den kommunen med størst innvandrerandel i landet, en posisjon som Båtsfjord hadde hatt noen år fram til 2001. Det regionale mønsteret i EØS-innvandrerne fordeling var ikke så ulikt dagens (se Østby 2004, side 89-90), men med et enda større område enn i 2012 med bare et fåtall innvandrere fra EØS etc. Med så stor andel av alle innvandrere fra Afrika, Asia etc. som Oslo har, er det viktig å huske at det er bydeler i Oslo (Alna) med akkurat like mange innvandrere og etterkommere fra Afrika, Asia etc. som det Bergen har, og at Søndre Nordstrand og Stovner har flere enn de neste på listen (Stavanger og Trondheim med knapt 13 000).

Det er flere ulike prosesser som har påvirket fordelingen av innvandrere fra Afrika, Asia etc. det siste tiåret. Tidligere var mønsteret mer enn i dag preget av hvilke kommuner som bosatte flyktninger, og av flyktningenes videreflytting (Høydahl 2012 og tidligere). Nå utgjør flyktningene en relativt sett mindre andel, og deres bosetting er blitt mye mer stabil enn den var (Høydahl 2012). Innvandringen av ektefeller til befolkningen uten innvandrerbakgrunn har fått større betydning. De vil være langt jevnere fordelt over landet enn flyktningene, og de vil nok også være mindre preget av videreflytting. Familieinnvandring til tidligere arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer vil bidra til å opprettholde den høye andel innvandrere fra Afrika, Asia etc. i kommuner som Oslo og Drammen. Arbeidsinnvandring herfra er nå såpass beskjedent rent tallmessig at arbeidsinnvandrerne fordeling ikke i særlig grad kan påvirke den regionale fordelingen av innvandrere og etterkommere fra Afrika og Asia etc.

Fordelingen av innvandrere og deres barn født i Norge er preget av en ganske sterk konsentrasjon i og omkring Oslo. Stavangerområdet har den andre store innvandrerkonsentrasjonen i Norge. Det er relativt mange innvandrere ved Kristiansand, og i enkelte kommuner nord på Vestlandet og i Finnmark. Færrest innvandrere er det i mange av Trøndelags utkantkommuner, i Nordlands innland og i kommuner i Troms.

3. Antall innvandrere og etterkommere fra EØS etc. sammenliknet med antallet fra Afrika, Asia etc.

3.1. EØS-innvandrere som andel av alle innvandrere

I kapittel 2 beskrev vi fordelingen av innvandrere fra de to hovedregionene uavhengig av hverandre. Her skal vi gjøre mer direkte sammenlikninger mellom de to gruppene, og også se på hvordan forholdstallet mellom gruppene (antall innvandrere fra EØS etc. dividert med antallet fra Afrika, Asia etc.) har utviklet seg fra 2006 til 2012. Vi ser i kart 3.1 på hvor stor andel personer med bakgrunn fra EØS etc. utgjør av det samlede antall innvandrere 1. januar 2012. I hele dette kapitlet er det summen av innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre som er tallgrunnlaget.

EØS-innvandrerne dominerer i vest

Fra 2006 til 2012 har antall innvandrere økt fra 318 500 til 547 000 og antallet norskfødte barn med to innvandrerforeldre fra 68 000 til 108 000, samlet vekst over ¼ million. Folketallet i Norge økte med 300 000 til 4 986 000 personer i samme periode. I 2012 utgjorde innvandrere og etterkommere fra EØS etc. 41,5 prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Ved inngangen til 2006 var andelen herfra bare 33 prosent, hver tredje innvandrer.

Et klart flertall av innvandrerne i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane kommer fra EØS etc., andelen fra de to hovedregionene er omtrent lik i Rogaland, Finnmark, Troms, Hordaland og Aust-Agder. Av fylkene har Oslo den laveste andel fra EØS etc. med bare 30 prosent i 2012. Ti kommuner hadde lavere andel enn Oslo, med "flyktningkommunen" Vadsø på bunn med 20 prosent. Bare 59 kommuner er under landsgjennomsnittet (41,5 prosent av alle innvandrerne kom fra EØS etc.), og 370 er over.

De største andelene EØS-innvandrere på kart 3.1, har vi i kommuner med to ulike typer innvandringshistorie: Det er store andeler fra EØS etc. i utkantkommuner med lav innvandrerandel, som Kautokeino og andre i Nord-Norge, utkantkommuner i Trøndelag med lav innvandring, små kommuner på Vestlandet, og flere utkantkommuner på Østlandet med natur som har tiltrukket seg europeere. Den andre hovedgruppen med relativt stor EØS-innvandring er kommuner med mange arbeidsinnvandrere fra de landene som kom med i EU i 2004 og 2007, og relativt høye innvandrerandeler i befolkningen. I Nord-Norge er Gamvik og Hasvik i Finnmark typiske representanter, enkelte øykommuner i Sør-Trøndelag og en del vestlandskommuner. På Østlandet er bare Hemsedal med sin turistnæring i denne gruppen.

Kommunen med høyest andel EØS-innvandrere er Lierne i Nord-Trøndelag, hvor 73 av 75 innvandrere har bakgrunn fra EØS. I tillegg har også Finnøy i Rogaland, Sande i Møre og Romsdal og Hyllestad og Gaular i Sogn og Fjordane 90 prosent av innvandrerne fra EØS. Sande, Finnøy og Hyllestad har alle over 10 prosent innvandrere i befolkningen, og de har et næringsliv med en viss tiltrekning av arbeidskraft fra EØS, mens for Lierne og Gaular er det fravær av annen innvandring som er viktigste grunnen til høye EØS-andeler.

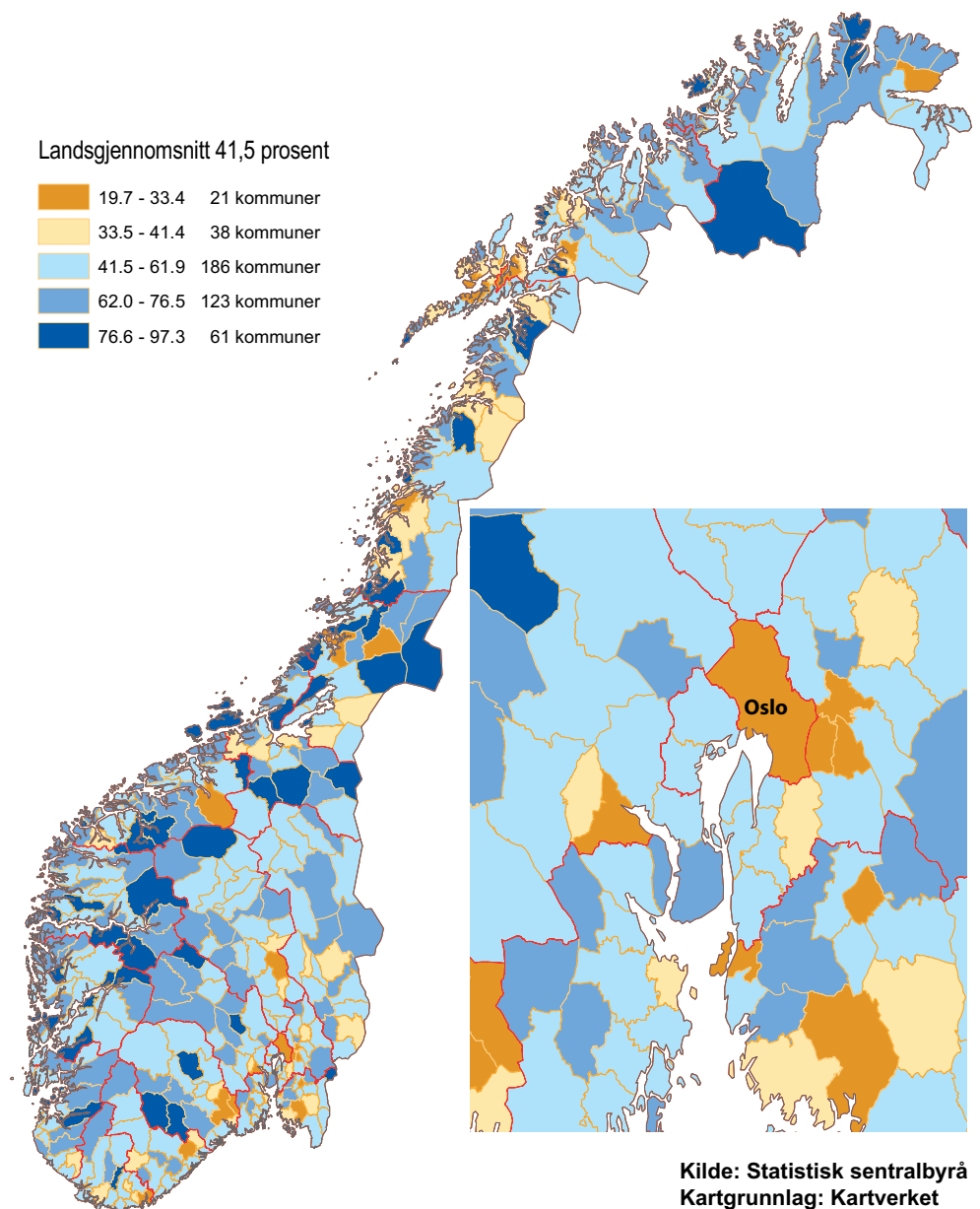
Kommuner med mange flyktninger og tidlige arbeidsinnvandrere har få EØS-innvandrere

Det er få (59) kommuner med andel EØS-innvandrere under landsgjennomsnittet, oftest tettbygde med lite areal. Det dreier seg om mange kommuner nær Oslo, og bykommunene langs Oslofjorden til og med Nedre Grenland. Rundt Kristiansand og Trondheim er andelene også relativt små. Ellers er det ganske mange i Vesterålen og tilgrensende deler av Sør-Troms. I tillegg er det mest enkeltkommuner fordelt over hele landet, men få på Vestlandet. Dette er ofte kommuner med en

kombinasjon av arbeidsinnvandring fra 70-tallet og stor bosetting eller tilflytting av flyktninger, samtidig som næringslivets tiltrekning av arbeidskraft fra EØS-områdene relativt sett betyr mindre.

Da gjenstår bare områdene med moderat overrepresentasjon av EØS-innvandrere. Disse utgjør store sammenhengende områder på Østlandet utenom storbyregionene, og det meste av Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge. Størst andel i denne gruppen finner vi i Finnmark, hvor bare Vadsø er under landsgjennomsnittet.

Kart 3.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EU/EØS etc. i prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2012

3.2. Endringer i EØS-andelen fra 2006

Store sentrale kommuner hadde størst EØS-andel i 2006

2006 er valgt som utgangspunkt fordi det var da vi for alvor merket en økning i innvandringen fra mange av de nye EU-landene etter utvidelsen østover i 2004. I 2006 var den ikke flertall fra EØS etc. i noe fylke, størst var andelen i Troms med 48 prosent, omtrent det samme som i 2012. Det var godt over 40 prosent også i Hedmark, Aust-Agder, Sogn og Fjordane og Finnmark. Noen av disse tallene er preget av at fylkene har relativt mange innvandrere fra nabolandet, og fraværet av store flyktninggrupper spiller også en rolle. Lavest var andelen i Oslo med 23 prosent. Andelen for hele landet var knapt 33 prosent i 2006 og 41,5 prosent i 2012. I tillegg til i Troms, har økningen i andelen EØS-innvandrere vært liten også i Østfold og Akershus (under 10 prosent, ikke prosentpoeng). Størst økning er det helt klart på Vestlandet, Møre og Romsdal har hatt over 50 prosent, og Hordaland og Sogn og Fjordane 40 prosent økning.

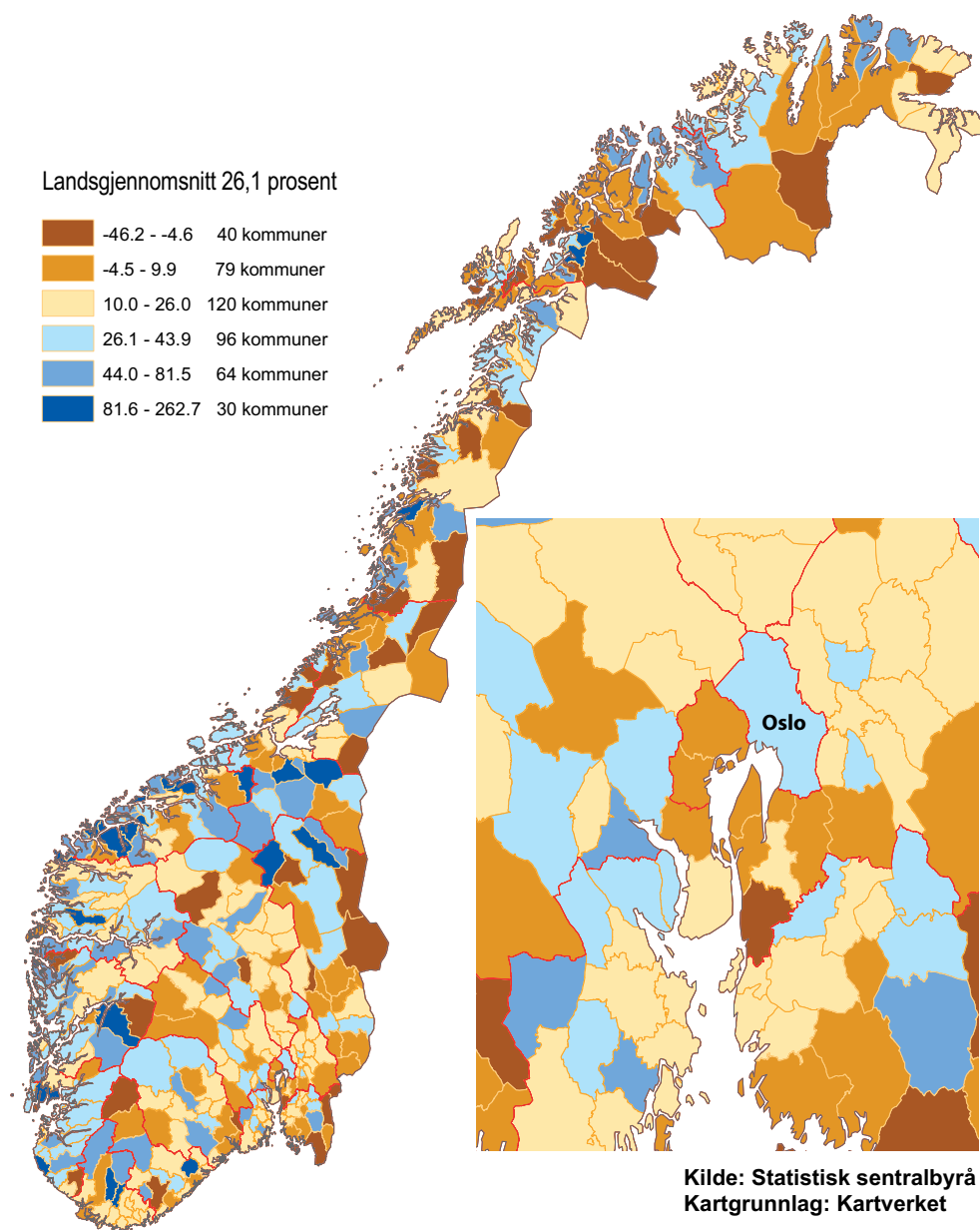
Andelen EØS-innvandrere i 2006 var selvfølgelig størst i de to kommunene som ikke hadde innvandrere fra land utenfor EØS; Osen i Sør-Trøndelag og Beiarn i Nordland. Tallene var store også for en rekke andre små utkantkommuner med få eller ingen flyktninger. De minste andelen EØS-innvandrere hadde enkelte småkommuner: Utsira (Rogaland), Follidal (Hedmark) og Salangen (Troms), og Vegårshei (Aust-Agder) lavest med 11 prosent av innvandrerne fra dagens EØS-land. Det var små andeler også i Drammen (18 prosent), Oslo (23 prosent) og i mange av Oslos nabokommuner.

Andelen fra EØS økte mest langs kysten fra Agder til Trøndelag

Kommunekartet (kart 3.2) viser nyansene i endringene i kommunenes andel bosatte fra EØS etc. fra 2006 til 2012. I 2006 var prosentandelen fra EØS av alle innvandrere i Norge, 32,9 for Norge, i 2012 var prosentandelen 41,5. Det betød at andelen EØS-innvandrere av samlet innvandring i Norge var økt med 26,1 prosent på seks år. Midsund (Møre og Romsdal) og Follidal og Tolga i Hedmark har mer enn tredoblet sin EØS-andel fra 2006, og ytterligere ti kommuner (fem av dem i Møre og Romsdal) har mer enn fordoblet sin andel. Kommunene med størst vekst i sin andel EØS-innvandrere er naturlig nok ganske små kommuner, mange av dem langs kysten mellom Agder og Sør-Trøndelag. De to andre gruppene over landsgjennomsnittet finner vi i det samme området. Det er relativt få blant dem i Nord-Norge, og heller ikke på Østlandet er det særlig mange. EØS-andelen i Oslo var nesten en tredel høyere i 2012 enn i 2006.

Det er også en del kommuner, 58 i tallet, som hadde nedgang i sin andel EØS-innvandrere fra 2006 til 2012. Selv om det er enkelte småkommuner både blant dem med størst og dem med minst vekst, består begge grupper også av kommuner som ikke er så små at det bare er tilfeldigheter som styrer tallene. Blant dem med nedgang i andelen innvandrere fra EØS-land finner vi for eksempel kommuner som Halden, Hamar, Lillehammer, Vestby i Akershus og Stange i Hedmark, og helt på grensen, Tromsø. Kommunene med størst nedgang i EØS-andelen finner vi mange av i Østfold og Hedmark, og fra Nord-Trøndelag til Troms. Igjen er det kommuner som har hatt relativt liten innvandring fra EØS-landene de siste årene, flere av dem hadde i utgangspunktet mange fra Sverige, og de har en del flyktninger. Siljan i Telemark har nesten halvert sin EØS-andel, og nedgangen har vært sterk også i Grong (Nord-Trøndelag), Tranøy og Kvæfjord i Troms og Etnedal (Oppland).

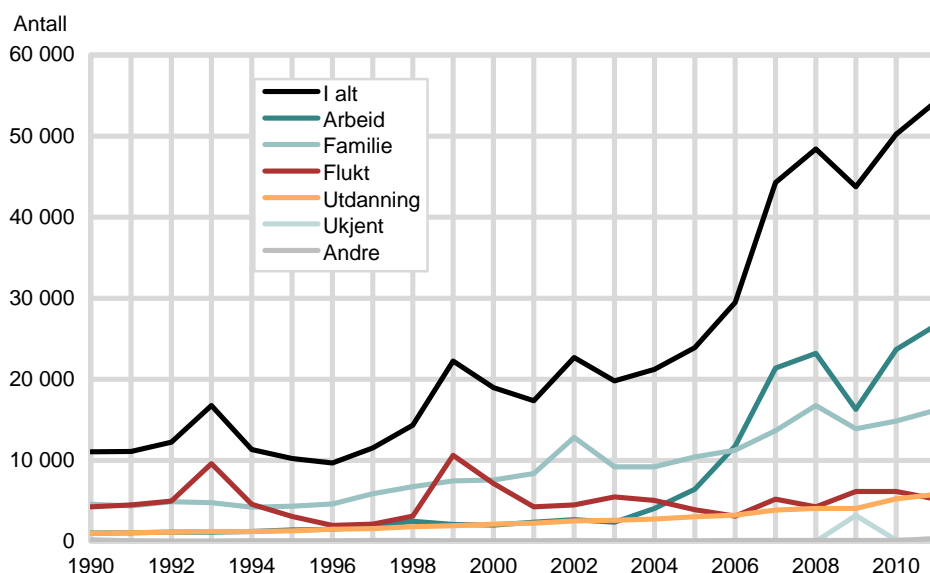
Kart 3.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EØS etc. i prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Relativ differanse 1.1.2006 - 1.1.2012

4. Innvandringsgrunn

På basis av informasjon fra UDI har vi innvandringsgrunn (det første oppholdsgrunnlaget, se vedlegg A med definisjoner) for ikke-nordiske statsborgere som har innvandret i 1990 og senere. For nordiske statsborgere, og innvandrere som kom tidligere enn 1990 har vi ikke opplysninger om oppholdsgrunn, men vi vet hvem som kom som flyktninger. For mer informasjon om denne statistikken, se "Om statistikken" i Statistisk sentralbyrå (2012 b) og Dzamarija (2013). Vi skal i dette kapitlet legge størst vekt på "Arbeid" og "Flukt" som innvandringsgrunner. Det er skjedd store endringer i innvandringens fordeling på innvandringsgrunn de senere årene, se Statistisk sentralbyrå (2012 b) og Dzamarija (2013). Selv om vi ikke har informasjon om oppholdsgrunnlag for dem som ankom før 1990, vet vi likevel at mange innvandrere tidlig på 1970-tallet (fram til innvandringsstoppen 1975) var arbeidsinnvandrere fra land som Pakistan, Tyrkia, India, Marokko og tidligere Jugoslavia. Deretter kom mange familiemedlemmer for å gjenforenes med de første arbeidsinnvandrere. Sammenliknet med dagens tall for arbeidsinnvandringen fra EU-landene, var tallene tidlig på 1970-tallet ganske små. Til sammen fra Pakistan og Tyrkia innvandret om lag 5 000 personer fra 1971 til 1975, 4 000 menn og 1 000 kvinner (Hjelde 1990). Bare i året 2011 kom det langt flere statsborgere fra både Polen (13 000) og fra Sverige og Litauen (8 000 fra hvert av landene).

Figur 4.1. Innvandring etter innvandringsbakgrunn og innvandringsår. 1990-2011

Arbeid viktigste innvandringsgrunn fra 2006

Fra 2006 har "Arbeid" vært den viktigste innvandringsgrunnen, med "Familie" som den andre viktige grunnen (se figur 4.1). Arbeid har hatt sterk økning etter EU-utvidelsen i 2004, og i takt med etterspørselen etter utenlandsk arbeidskraft. Familie har økt jevnt i nesten hele perioden, og er en følge først av at det var mange flyktninger som fikk familiegjenforening, og så et stadig større antall familieinnvandring til arbeidsinnvandrere. Det har hele tiden vært innvandring også knyttet til familieetableringer, men det har ikke vært noen vekst av betydning etter 2006 (Henriksen 2010).

Fra 1990 til og med 2011 kom det til Norge i alt 525 000 innvandrere som måtte ha en oppholdstillatelse (ikke-nordiske statsborgere). Av disse bodde fortsatt 395 000 (75 prosent) i landet ved inngangen til 2012. Av de 395 000 fortsatt bosatte innvandrere, var det knapt 40 prosent som hadde "Familie" som oppholdsgrunnlag, 30 prosent "Arbeid", 20 prosent "Flukt" og 10 prosent "Utdanning". Det er de som fortsatt var bosatt i landet 1.1. 2012 som er grunnlaget for de kartene (kart 4.1 – 4.3) som følger i dette kapitlet.

Mens en stor del av arbeidsinnvandrerne som bodde i Norge ved inngangen til 2012 hadde ankommet landet etter 1.1. 2006 (over 85 prosent), var det bare en tredel av flyktingene som hadde ankommet så nylig. Denne forskjellen er resultat både av at arbeidsinnvandringen har vært veldig høy de siste årene, og av at arbeidsinnvandrerne fra før 2006 i mye større grad enn flyktingene allerede har forlatt landet.

4.1. Innvandringsgrunn "Arbeid"

2,4 prosent av befolkningen i Norge er innvandrere ankommet etter 1990, og som har "Arbeid" som sitt første oppholdsgrunnlag. Denne andelen varierer mellom 1,2 prosent i Hedmark, Nord-Trøndelag og Nordland til 3,6 prosent i Oslo og Rogaland. Det bildet kart 4.1 gir av regioner med stor arbeidsinnvandring, har fellestrekk med et bilde av vekstkraften i regionale arbeidsmarkeder. Det er få kommuner, særlig blant de store, som kommer høyt over det nasjonale gjennomsnittet.

Små kystkommuner har størst andel arbeidsinnvandrere

Innvandrere med oppholdsgrunnlag "Arbeid" utgjør den største andelen av innvandrerbefolkningen i Træna (Nordland), med over 10 prosent. Nå er Træna en av våre aller minste kommuner (500 innbyggere), så antallet er ikke større enn 56 arbeidsinnvandrere. De neste kommunene på listen er også små kommuner med fiske, fiskeoppdrett og foredling av fisk som viktige næringsveier. Unntaket blant dem er Verran (Nord-Trøndelag) hvor det synes å ha vært en varierende praksis de siste årene for hvordan polske ansatte i en bedrift som formidler sveisere til verkstedsindustrien skal registreres. Antallet innvandrere fra Polen som var registrert i Verran var omkring 420 fra 2008 til 2010, 140 i 2011 og 240 i 2012. På det meste utgjorde innvandrere fra Polen 15 prosent av befolkningen i Verran.

mange også rundt Oslo og Stavanger

Store kommuner i Stavangerregionen har høye andeler arbeidsinnvandrere, Stavanger med 4,7 prosent, Sola med 4,1 prosent, og Sandnes og Haugesund med 3,7 prosent. Vi ser i kart 4.1 at kommunene med høyest andel arbeidsinnvandrere ligger i Osloregionen, både øst og vest for byen, langs hele Hallingdal og over til nabokommunene i Hordaland og Sogn og Fjordane, områdene i Rogaland vi allerede har nevnt, flere kystkommuner så langt nord som til Hitra og Frøya, men deretter ganske få før Finnmark, med hele ni av de 45 kommunene i den øverste kategorien. Kommunene i kategorien litt over landsgjennomsnittet er ofte naboer til de områdene vi nå har nevnt.

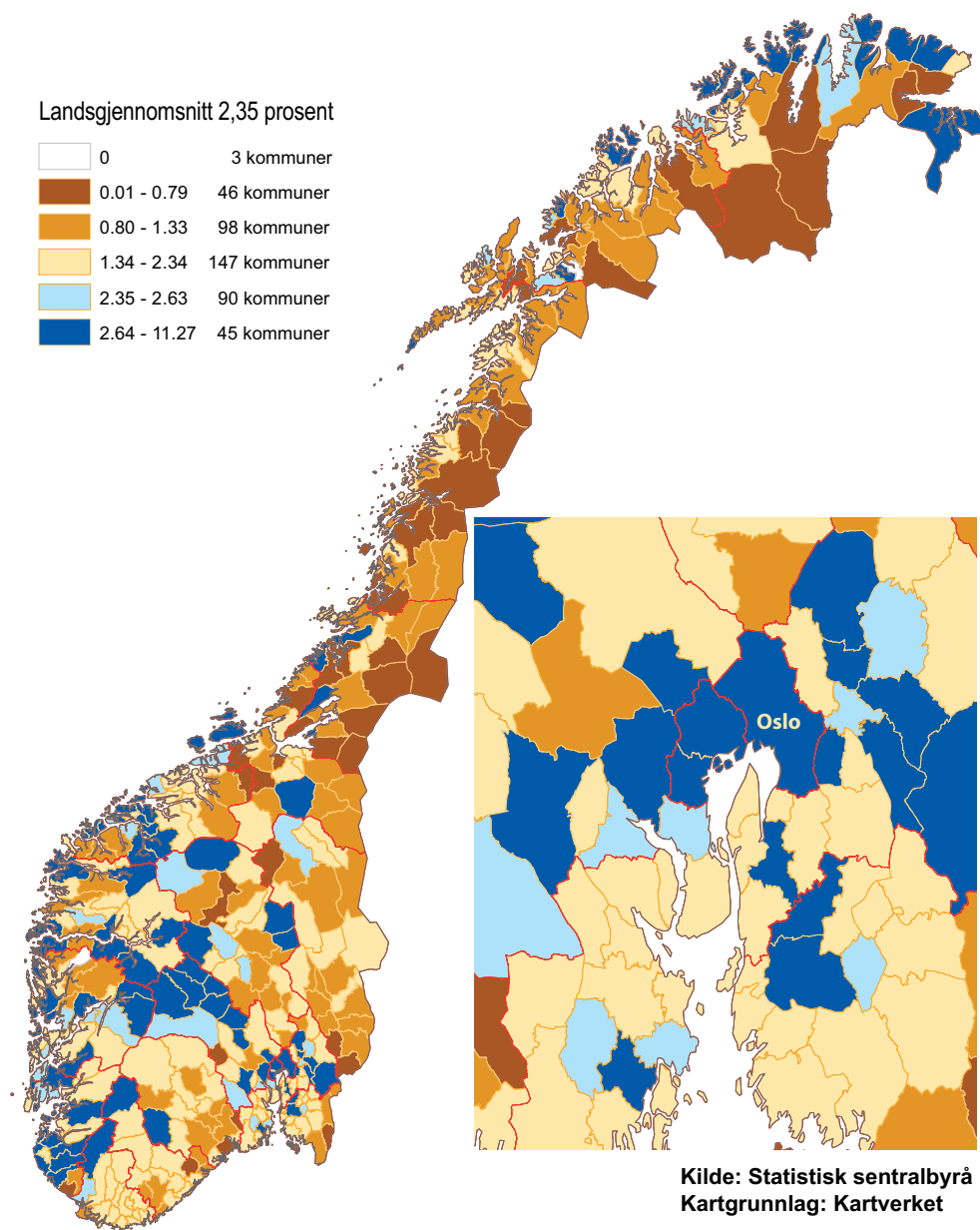
Andre småkommuner har lavest andel arbeidsinnvandrere

Tre av de aller minste kommunene i Norge, Fedje og Modalen i Hordaland og Lavangen i Troms har ingen arbeidsinnvandrere. Mange av de andre kommunene med laveste andel arbeidsinnvandrere er også små utkantkommuner hvor arbeidsmarkedet ikke har hatt behov for eller ikke har greid å tiltrekke seg arbeidskraft fra EØS-området. Det store flertallet av kommunene (34 av 46) i denne gruppen ligger nord for Dovre. Det er ikke bare små kommuner i denne gruppen, for eksempel finner vi også Rana, Stjørdal, Verdal og Namsos her.

De andre kategoriene under landsgjennomsnittet finner vi også mange av nord i Norge, og i Hedmark, Oppland og Telemark. I Agder-fylkene er det få kommuner over landsgjennomsnittet, men det store flertallet av de andre befinner seg i kategorien rett under landsgjennomsnittet, de med den lyse gule fargen på kart 4.1.

Det bildet som kart 4.1 gir er preget av arbeidsmarkedets etterspørsel etter arbeidskraft utenfra, og vil derfor ha flere trekk til felles med kartet som viser andelen EØS-innvandrere i kommunene (kart 3.1).

Kart 4.1. Bosatte med innvandringsgrunn "Arbeid" i prosent av folketallet 1.1. 2012

4.2. Innvandringsgrunn "Flukt"

Oslo har også mange flyktninger

Kart 4.2 viser andelen av befolkningen i hver kommune som har kommet etter 1989 med oppholdsgrunnlaget "Flukt". Mange kan ha kommet for flere år siden, men senere ha flyttet til den kommunen de nå bor i. For mer om flyktingenes sekundærflyttinger, se Høydahl 2012. Andelen flyktninger i befolkningen varierer fra knapt 1 prosent i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal til vel 3 prosent i Oslo. De fleste fylkene ligger innenfor landsgjennomsnittets 1,84 +/- 0,6 prosent. Etter Oslo kommer Vest-Agder, med stor bosetting av flyktninger, og Østfold med stor sekundærflytting. Når vi sammenlikner kart 4.1 og 4.2 ser vi at forskjellen kommunene imellom er større for arbeidsinnvandrere enn flyktninger. Det er bare 3 kommuner uten arbeidsinnvandrere, 93 har ingen flyktninger.

- men størst andel av befolkningen i Vadsø

Kommunen med den i særklasse størst andel flyktninger i befolkningen, er Vadsø med 7,3 prosent. Deretter kommer Nesna i Nordland, Grong i Nord-Trøndelag, Songdalen i Vest-Agder og Salangen i Troms, med mellom 4 og 4,6 prosent. Av de store kommunene har Drammen 3,9 prosent, og Sarpsborg, Kristiansand, Fredrikstad, Oslo og Skien alle mellom 3 og 3,5 prosent. Vi ser også flere kommuner i Østfold i gruppen med flest flyktninger, bare Skedsmo av Oslos nabokommuner, noen få enkeltkommuner i Hedmark, Oppland og Telemark, men ingen i Buskerud ut over Drammen, eller i Vestfold. Agder-fylkene har 9 av de 32 kommunene i den øverste kategorien, et uttrykk for at bosetting av flyktninger dominerer innvandringen i mange kommuner der. I Rogaland er det bare Lund, ellers er det ingen før vi kommer til Meråker og Grong. I Nordland og i Troms er det tre hver, og i Finnmark bare toppkommunen Vadsø. Med unntak av noen av de store byene ved Oslofjorden, er de kommunene med størst andel flyktninger spredt over store deler av landet (unntatt Vest-Norge), og det er få fellestrekk mellom dem. Det kunne vært en naturlig fortsettelse av vårt arbeid å se hvilke likheter det er mellom disse kommunene i bosettingen av flyktninger, og i evnen til å beholde de flyktingene som er kommet til kommunen. Kunnskapen om flyktingenes motiver ved flytting innen Norge, og hvordan flyttingen påvirker deres levekår, burde også vært bedre.

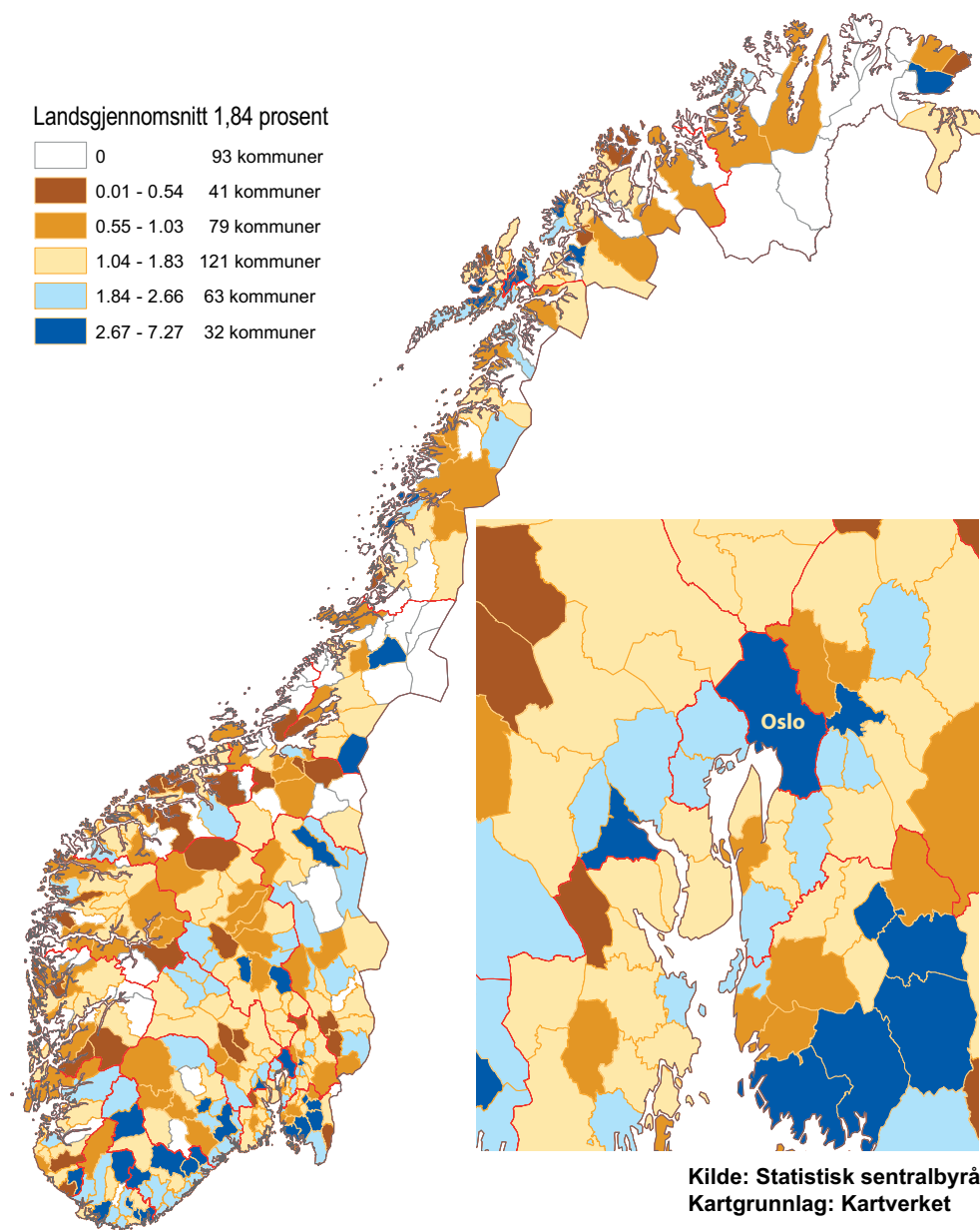
Kommunene med litt over gjennomsnittets andel flyktninger har også et spredningsmønster preget av tilfeldige variasjoner. Noen av dem har hatt et bevisst forhold til bosetting av flyktninger og god ivaretagelse av dem (som Elverum kan være eksempel på), mens andre nok kan være mer preget av at de har bosatt relativt mange flyktninger nylig og at ikke så mange har flyttet fra kommunen ennå. De flyktingene som er bosatt etter at Introduksjonsordningen ble obligatorisk for alle kommuner (i 2004) har de første årene etter bosetting en betydelig lavere tendens til videreflytting enn det tidligere bosatte flyktninger har hatt (Høydahl 2012).

93 kommuner uten flyktninger, flest i nord

93 kommuner har altså ingen flyktninger i befolkningen 1.1. 2012. Dette gjelder for eksempel nesten alle nabokommunene til Grong, som er nummer tre blant kommunene med relativt sett flest flyktninger i forhold til folketallet. Det er elleve kommuner uten flyktninger i Finnmark, åtte i Troms, 16 i Nordland, åtte i Nord-Trøndelag og tolv i Sør-Trøndelag. I Møre og Romsdal er det ni, i Sogn og Fjordane åtte og i Hordaland ti. Da er 82 av de 93 kommunene uten flyktninger talt opp. De resterende elleve fordeler seg mellom 5 små kommuner i Rogaland og seks kommuner i Agder og på Østlandet. Blant de 93 kommunene uten flyktninger, befinner seg også 44 av de 61 kommunene som har mer enn 76,6 prosent av innvandrerne sine fra EØS-land (øverste kategori på kart 3.1). Stor andel fra EØS blant innvandrerne i en kommune henger ofte sammen med fravær av flyktninger.

Kommunene i de andre gruppene under landsgjennomsnittet finner vi en god del av på Østlandet (særlig stor andel av kommunene i Oppland og Buskerud), indre Telemark og Agder, i Rogaland og langs kysten nordover helt til Finnmark.

Kart 4.2. Bosatte med innvandringsgrunn "Flukt" i prosent av folketallet 1.1.2012

4.3. Forholdstallet mellom "Arbeid" og "Flukt" som innvandringsgrunn

Det er nå (ved inngangen til 2012) 27 prosent flere med "Arbeid" enn med "Flukt" som innvandringsgrunn som er registrert bosatt i Norge, det vil si at forholdstallet mellom de to er 1,27. Bare to år tidligere var forholdstallet 0,95. Forholdstallet mellom antallet med oppholdsgrunn "Arbeid" og antallet med oppholdsgrunn "Flukt" er regnet ut for alle kommuner hvor det er registrert bosatt minst én person med flukt som oppholdsgrunnlag. Dermed vil det i noen kommuner med bare noen få flyktninger kunne bli tilfeldig veldig høye forholdstall. Om det skal arbeides videre med dette målet, bør det nok introduseres en nedre grense for hvor mange observasjoner det kan være for å presentere et forholdstall.

Vi har i denne beregningen bare tatt med dem som selv har fått opphold i landet på grunnlag av en arbeidstillatelse eller på grunnlag av et innvilget behov for beskyttelse. For utviklingen i folketallet for den enkelte kommune, betyr det selvfølgelig mye også hvor mange familiemedlemmer som gjenføres med den enkelte flyktning eller arbeidsinnvandrer. Det ser vi nærmere på i kapittel 4.4.

Dobbelt så mange arbeidsinnvandrere som flyktninger fra Rogaland til Møre og Romsdal

For de 93 kommunene som ikke hadde noen flyktninger boende ved inngangen til 2012, har vi selvfølgelig ikke noe forholdstall. Fordelingen av disse kommunene er beskrevet i kapittel 4.2. De andre kommunene fordeler seg ganske jevnt over og under landsgjennomsnittet på 1,27. 156 kommuner er under, de resterende 180 er over. Oslo er nær gjennomsnittet, med forholdstallet 1,14. Fylkene fordeler seg mellom 0,58 som laveste forholdstall (Telemark, men også Vest-Agder og Østfold kommer ganske lavt fordi arbeidsinnvandringen betyr relativt lite) og fylkene fra Rogaland til Møre og Romsdal som alle har mer enn dobbelt så mange arbeidsinnvandrere som flyktninger. Høyest er forholdstallet i Møre og Romsdal med 2,67.

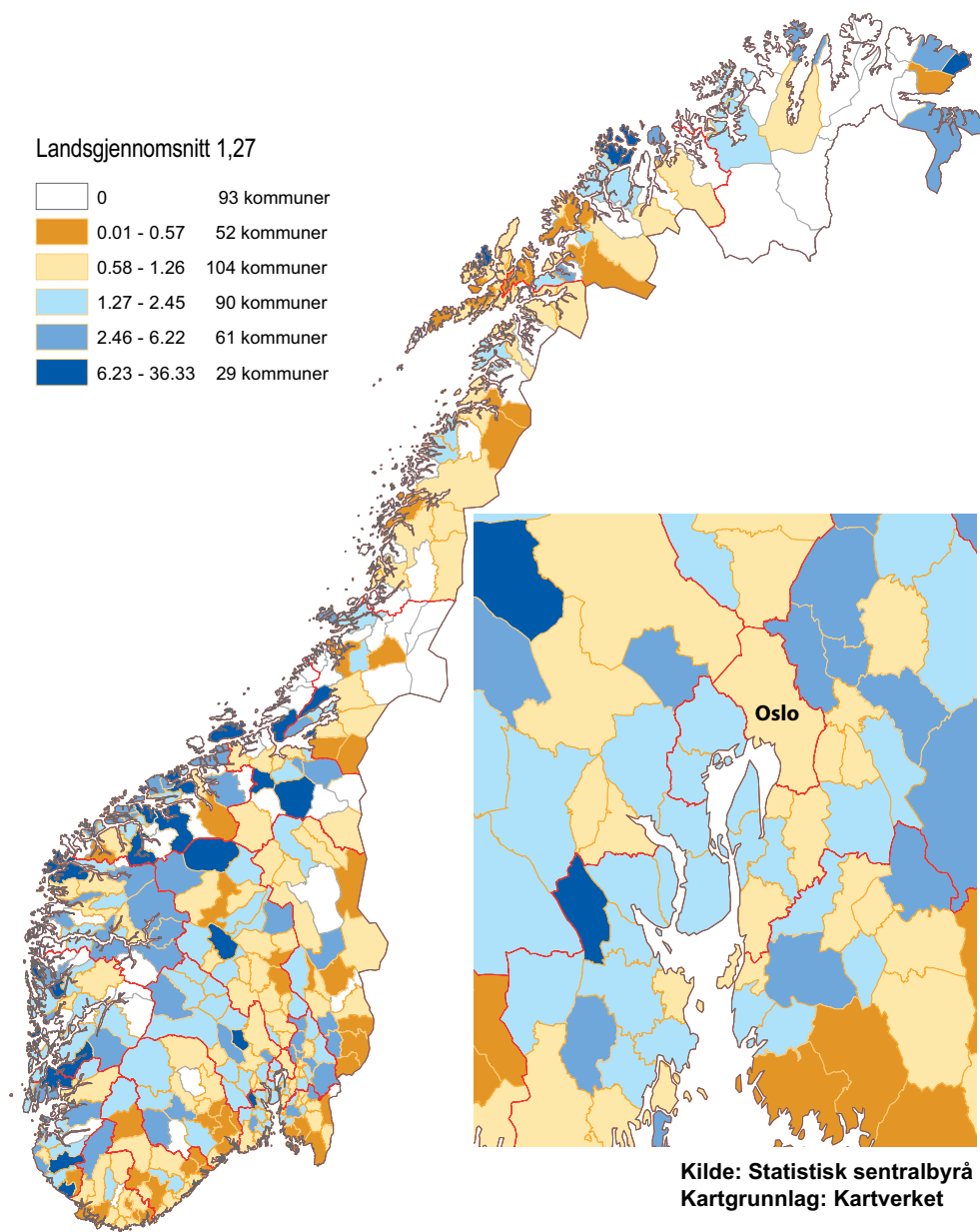
Lave forholdstall (langt flere flyktninger enn arbeidsinnvandrere) finner vi i mange kommuner i Østfold og Hedmark. Noen av disse kommunene har mange flyktninger (Østfoldbyene) mens andre er mer preget av at næringslivet har rekruttert få arbeidsinnvandrere. Det er relativt mange i denne gruppen i Telemark og Agder-fylkene, mens det er svært få på Vestlandet. Fra Trøndelag og nordover finner vi igjen noen i denne gruppen, flest i Vesterålen og Sør-Troms. Men, som vi så, fra Trøndelag og nordover er det også mange kommuner hvor det ikke bor flyktninger.

Sammen med mange kommuner litt lenger nord, har Oslo noe lavere forholdstall enn landsgjennomsnittet. Øst-Telemark og Vest-Agder har også mange kommuner med relativt lav andel med oppholdsgrunn "Arbeid". På Vestlandet er dette sjeldnere, men lenger nord blir det igjen litt vanligere.

Det er relativt mange arbeidsinnvandrere i forhold til flyktninger i kommunene i Oslos omegn, særlig mot sør og vest. Også mange innlandskommuner (turistkommuner) har relativt mange, slik vi ser det også på Vestlandet. De kommunene like nord for Trondheimsfjorden hvor det i det hele tatt er flyktninger, kommer i denne gruppen.

Den aller største overvekten av arbeidsinnvandrere i forhold til flyktninger (mer enn seks ganger så mange) finner vi blant fjellkommuner på Østlandet (Lesja og Hemsedal), flere små kommuner i Rogaland og lenger nord på Vestlandet og enkelte kommuner lenger nord. De største forholdstallene har vi i kommuner med 2000 – 5 000 innbyggere, og hvor flyktninger utgjør bare et par promille av folketallet.

Kart 4.3. Forholdstallet mellom antall bosatte med "Arbeid" og antall bosatte med "Flukt" som innvandringsgrunn. 1.1. 2012

4.4. Innvandringsgrunn "Familie"

Som figur 4.1 viser, har det siden 2006 kommet flere arbeidsinnvandrere enn familieinnvandrere til Norge. Familieinnvandring består av flere hovedtyper. I Statistisk sentralbyrå (2012 b) heter det: «Familieforeningstype: Variabelen spesifiserer alle familieinnvandringene. Den har verdiene gjenforening, medfølging (dvs. kom sammen med en annen innvandrer) og etablering/utvidelse. Disse verdiene framkommer i hovedsak etter en vurdering av egen og referansepersonens første innvandringsdato, vigselsdato (der det er relevant) og de registreringer på denne variabelen som finnes i Utlendingsdatabasen». I dette kapitlet skal vi først gi en beskrivelse av hvordan de med familieinnvandring som oppholdsgrunn (blant ikke-nordiske statsborgere ankommet 1990 og seinere og fortsatt bosatt i Norge) er

fordelt, i alt 160 000 personer, kart 4.4. Flest familieinnvandrere i perioden 1990-2011 kom det fra Polen, Thailand og Somalia. Fra Polen og Somalia dominerer gjenforening og medfølging, fra Thailand er nesten alle kommet for å gifte seg med en som ikke er innvandrere. Fra Pakistan dominerer etablering med en innvandrere eller en norskfødt med innvandrereforeldre.

Å fordele familieinnvandrere mellom "Flukt" eller "Arbeid" ikke så enkelt

Disse 160 000 familieinnvandrere kan fordeles etter oppholdsgrunnlaget for den herboende personen (kalles referansepersonen) som det skal startes eller gjenopptas et familieliv med, enten en flyktning, en arbeidsinnvandrere eller en person uten innvandrerbakgrunn. I de to første tilfellene kan vi regne enten flukt eller arbeidsinnvandring som den primære grunnen til at personen kommer hit: Uten at det allerede fantes en flyktning eller arbeidsinnvandrere her, ville heller ikke familie-medlemmet kunnet komme hit. Det tar normalt en viss tid før familien kommer til en flyktning eller en arbeidsinnvandrere. Referansepersonen må ha funnet ut at det er her han eller hun vil bo med familien, og det praktiske arrangement som kreves må være på plass, og de eventuelle krav som stilles, må være oppfylt.

De siste få årene har vi hatt sterkt økende arbeidsinnvandring og stabil innvandring av flyktninger (se figur 4.1). Dermed er det begynt en betydelig økning også i antallet familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, men likevel er det nok svært mange som ennå ikke har kommet så langt at familien er hentet til Norge, men som vil få familien hit i løpet av noen få år.

Om vi hadde prøvd å fordele familieinnvandrere mellom referansepersoner som har opphold på grunn av "Arbeid" og på grunn av "Flukt", ville vi fått et bilde som trolig vil forandre seg mye de nærmeste årene, fordi det etter all sannsynlighet vil komme så mange flere familiemedlemmer til arbeidsinnvandrere enn til flyktninger som følge av den store arbeidsinnvandringen de siste årene. De forskjellene i antall familiegjeforente som et slikt bilde av dagens situasjon ville vist, kunne feilaktig tolkes som et uttrykk for at flyktninger har mange flere familiegjeforente enn det arbeidsinnvandrere har, mens forskjellen i stor grad vil være et resultat av at så mange arbeidsinnvandrere har vært i Norge for kort tid til at de har hentet familien hit (ennå). Vi mener derfor at det bildet som fordelingen av arbeidsinnvandrere (kart 4.1) og av flyktningene (kart 4.2) gir, er det som best beskriver disse oppholdsgrunnlagenes betydning for kommunene. Vi har i forbindelse med dette prosjektet gjort noen forsøk på å fordele familieinnvandrere mellom referansepersonenes oppholdsgrunnlag, men resultatene var vanskelige å tolke, og gav lite informasjon i tillegg til det vi allerede vet ut fra fordelingen av flyktninger og av arbeidsinnvandrere.

Det vi derimot skal gi i tillegg til kart 4.4 over familieinnvandrernes andel av folketallet 1.1. 2012, er et kart som viser andelen av befolkningen i hver kommune som har kommet til landet som følge av inngåelse av ekteskap med en person uten innvandrerbakgrunn, kart 4.5. Dette dreier seg ikke om veldig mange personer, slik at mønsteret i større grad enn der gruppene er store, er preget av rene tilfeldigheter. Av de 160 000 familieinnvandrere fra perioden 1990-2011 som fortsatt bor i landet (grunnlaget for kart 4.4), er det 36 500 (kart 4.5) som kom for å starte samliv med en som var uten innvandrerbakgrunn. Dessuten kom 26 000 for å starte samliv med en innvandrere og knapt 2 500 startet familie med en norskfødt med innvandrereforeldre. De resterende 95 000 familieinnvandrere som bor i Norge kom samtidig med eller kom for å gjenforenes med en innvandrere.

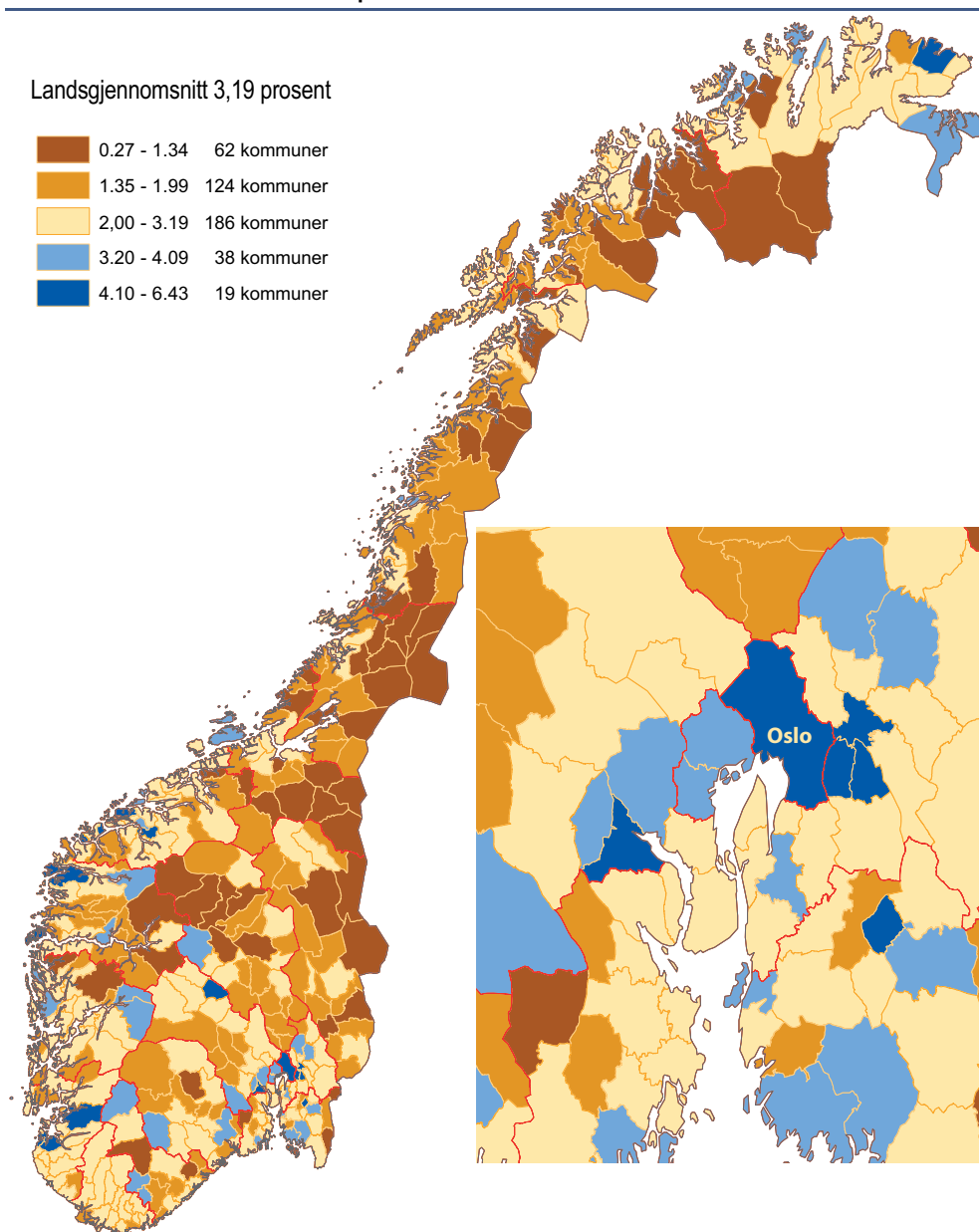
Familieinnvandrere rundt Oslo og Stavanger,

Kart 4.4 gir et bilde av fordelingen av de 160 000 familieinnvandrere. Siden de utgjør den største gruppen av innvandrere (fra ikke-nordiske land) i Norge, vil deres fordeling ha mye til felles med det fordelingen i kart 2.1 viste. Det er størst andel familieinnvandrere i forhold til folketallet i Oslo, og i noen nabokommuner

(inkludert Drammen), og i Stavanger med noen nabokommuner. Ellers er det høye andeler familieinnvandrere i befolkningen i en del enkeltkommuner på Nord-Vestlandet (Sandøy i Romsdal har nest høyest andel) og et par kommuner i Nord-Norge (Bjarkøy og Båtsfjord) og en på Østlandet utenfor Oslo-regionen (Gol). Flere av disse kommunene med store andeler er små, og tallene kan derfor også i stor grad være preget av tilfeldigheter. I storbyregionene er det veletablerte innvandregrupper som har hatt tid og anledning til å bringe familien til seg. I noen av de andre kommunene er det relativt stor arbeidsinnvandring, og til forskjell fra arbeidsinnvandrere andre steder har mange allerede fått familien til seg.

Oslo er det eneste fylke som kommer noe særlig over landsgjennomsnittet (6,4 prosent mot 3,2 prosent). Det er så vidt over landsgjennomsnittet i Rogaland, Buskerud og Akershus, mens det er minst andel (under 2 prosent) i Nord-Trøndelag og Nordland, og i Hedmark, Oppland og Troms. Dette er også de fem fylkene med lavest innvanderandel i befolkningen.

Kart 4.4. Familieinnvandrere i prosent av folketallet 1.1. 2012

men ikke i utkantkommuner

Det er familieinnvandrere i alle landets kommuner, under én prosent av folketallet i 20 kommuner. De fleste av disse er små utkantkommuner, mange i Trøndelag eller Nordland og noen enkeltkommuner i sør for Dovre. Kart 4.4 viser at kommunene med lav andel familieinnvandrere i befolkningen finner vi få av sør for Oslo-Bergen, på Vestlandet ellers og langs kysten nordover. Mange av dem med lavest andel er kommuner i langs svenskegrensen i Hedmark og Trøndelag, i Fjell-regionen i Oppland, i grenseområdet mellom Nord-Trøndelag og Nordland og i Nord-Troms og tilgrensende områder i Finnmark. Hele resten av det nordenfjeldske Norge har færre familieinnvandrere enn gjennomsnittet for Norge, det samme gjelder store deler av de sørlige Norge, med noen storbyregioner som unntak. De store Østfoldbyene og Skien kommer rett over landsgjennomsnittet, mens en betydelig innvandringsby som Kristiansand kommer litt under.

.... annet enn på Nord-Vestlandet

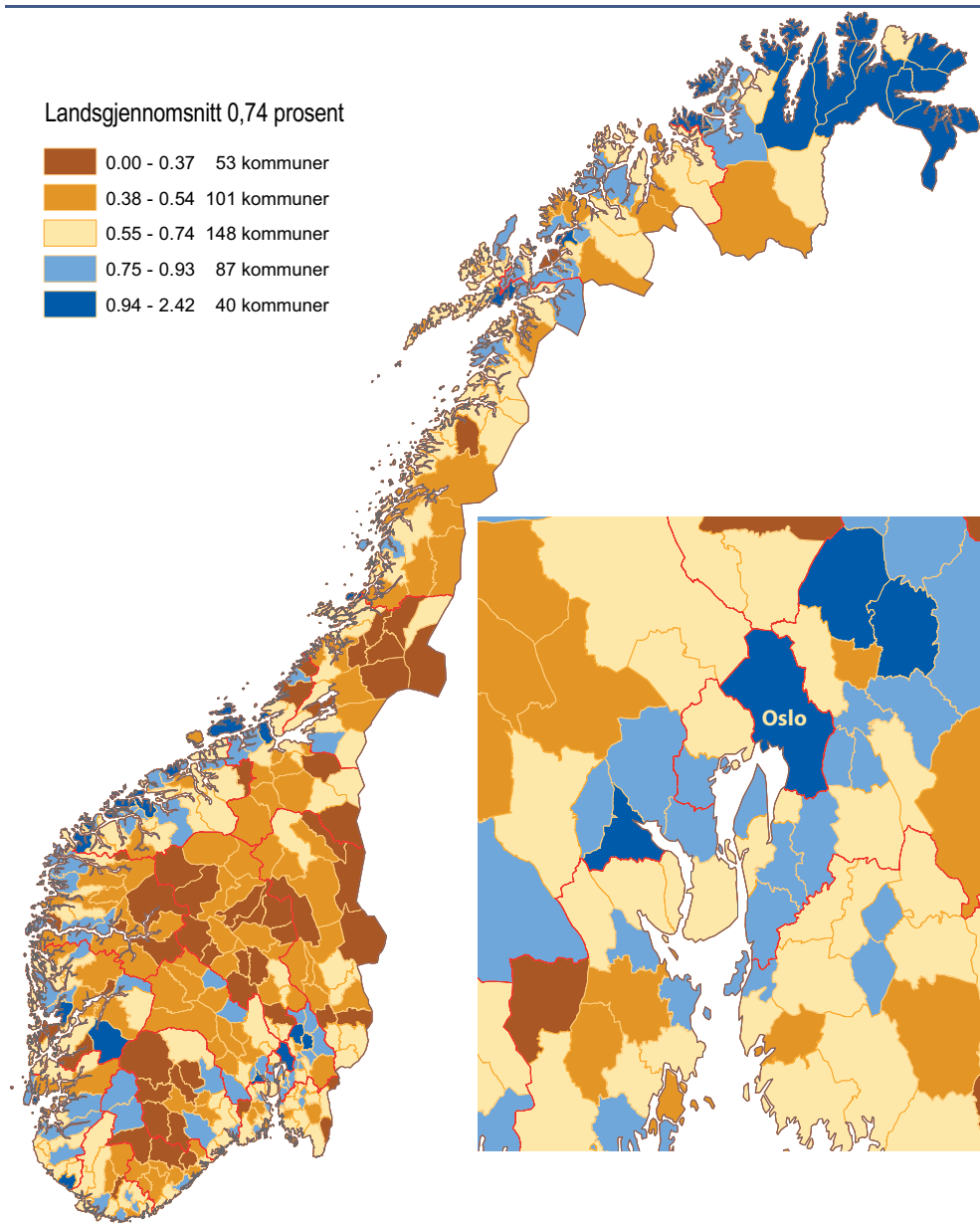
Elleve av de 20 kommunene som har størst andel familieinnvandrere er også med blant topp 20 for innvandrersandel i alt. De som mangler av kommunene med flest innvandrere, ligger i Oslos omegn, og en del av de kommunene med aller størst arbeidsinnvandring de siste årene mangler også. Det er videre en del av kommunene på Nord-Vestlandet som er helt på topp i andel familieinnvandrere som ikke har spesielt stor innvandrersandel i sin befolkning. Både Haram, Stordal og Sandøy i Møre og Romsdal, og Bremanger (Sogn og Fjordane) har relativt sett enda flere familieinnvandrere enn arbeidsinnvandrere. På Nord-Vestlandet er det i mange kommuner relativt mange både familieinnvandrere og arbeidsinnvandrere, men der arbeidsinnvandrersandelen er aller høyest er ikke familieinnvandrersandelen tilsvarende høy. Hitra og Frøya har vi sett (kapittel 4.1) har svært høy andel arbeidsinnvandrere og EØS-innvandrere, men familieinnvandringen er bare så vidt over landsgjennomsnittet. Det ville vært interessant å undersøke nærmere sammenhengen mellom familieinnvandring og arbeidsinnvandring, og hvordan familiegjenforening eller – etablering påvirker sannsynligheten for videre flytting, både innenlands og ut av landet.

Familieetablering med en uten innvandrerbakgrunn er vanligst i Oslo og Finnmark

Den store gruppen familieinnvandrere er de som kommer på familiegjenforening. Det er færre som har innvandret for å *etablere* familie, og blant dem er det flest som kommer for å slå seg sammen med en uten innvandrerbakgrunn. Det har hvert år etter 1990 vært flere som er kommet for å etablere seg med en uten innvandrerbakgrunn enn til en innvandrers. Det er kommet flest fra Thailand, men mange også fra Filippinene, Russland og USA. Også fra Tyrkia er det ganske mange (flertallet er menn), mens det er nesten ingen fra Pakistan. Vi kunne vente at den andelen som familieinnvandrede til en person uten innvandrerbakgrunn utgjør av folketallet i kommunen vil variere mindre enn andre innvandrersandeler, siden det neppe er like stor variasjon i andelen som gifter seg med en fra utlandet som det er i behovet for arbeidskraft eller i viljen til å bosette flyktninger.

Variasjonsbredde er da også liten i denne andelen, se kart 4.5. Alle kommuner unntatt Rømskog i Østfold har slike familieinnvandrere, og andelen av folketallet varierer mellom 0,1 prosent i Osen og Rindal til 2,4 prosent i Bjarkøy. Etter Bjarkøy kommer Nesseby, Tana og Lebesby, alle i Finnmark, med 1,6 prosent. Sør-Varanger (10 000 innbyggere) er med 1,5 prosent er den eneste kommunen av en viss størrelse blant dem med flest familieinnvandrere til personer i den øvrige befolkningen. Her og ellers i Finnmark er det mange ektefeller fra Russland. På kart 4.5 ligger en tredel av de 40 kommunene i øverste kategori i Finnmark og en firedel langs kysten fra Trondheimsfjorden til Nordfjord. De øvrige i denne kategorien finner vi svært spredt langs hele kysten, og de omfatter få av de større eller mest sentrale kommunene. Oslo og så vidt Drammen kommer i denne gruppen, og bare to innlandskommuner, Ullensaker og Nannestad.

Kart 4.5. Familieetablerte til personer uten innvandrerbakgrunn i prosent av folketallet 1.1. 2012

Mønsteret med Oslo og Finnmark på topp er som man kunne vente, men det er en del enkeltkommuner som er mer overraskende. Møre og Romsdal fylke kommer så vidt over landsgjennomsnittet, men her er det likevel mange små kommuner som kommer i høyeste kategori. Dette er imidlertid ikke kommunene med de aller største andelene arbeidsinnvandrere. Kommunene Sande, Stranda og Stordal (Møre og Romsdal) har mange arbeidsinnvandrere, men andelen familieinnvandrede til personer uten innvandrerbakgrunn her er under fylkets gjennomsnitt. Vestnes er kjent fra TV-Norges serie om ekteskapsinnvandring fra Thailand, og de har fylkets nest høyeste andel familieinnvandrede til personer uten innvandrerbakgrunn. Kommunene Hitra, Frøya, Ørland og Agdenes har alle 1,0 prosent slike familieinnvandrere i befolkningen, men andelen arbeidsinnvandrere er nesten 10 prosent i de to førstnevnte og bare 1,2 prosent i de to sistnevnte kommunene. Det er ikke mange fra landene med stor arbeidsinnvandring til Norge som nå kommer for å gifte seg med en i den øvrige befolkningen. Det vil bli interessant å se om dette mønsteret kommer til å endre seg.

– og forekommer sjelden i Sør-Norges innland.

Fylkene varierer i andel familieinnvandrede til personer uten innvandrerbakgrunn mellom 0,4 prosent av befolkningen i Oppland og 1,1 prosent i Oslo og Finnmark. Det er få også i Hedmark, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag. De andre fylkene har mellom 0,6 og 0,8 prosent. Mange av kommunene med få familieinnvandrede til personer uten innvandrerbakgrunn ligger i innlandet, særlig i Hedmark og Oppland, men også i resten av innlandet i Sør-Norge. I Nord-Norge er det bare to kommuner i den laveste kategorien, og heller ikke den nest laveste har mange representanter i Nord-Norge.

Familieinnvandringen har et mønster som tar opp i seg deler av flyktingenes og arbeidsinnvandrernes mønster, men det er også en viss uavhengighet av disse to fordelingene. Særlig familieetableringer til personer uten innvandrerbakgrunn er mer avhengig av den generelle befolkningsfordelingen enn av innvandrernes fordeling. Det er en relativt sterk konsentrasjon om kysten i Nord-, Vest- og Øst-Finnmark, i tillegg til at Oslo har relativt mange også slike innvandrere.

5. Innvandringen 2008-2011

5.1. Samlet bruttoinnvandring

De siste årene har det skjedd store endringer i innvandringen til Norge, se Andreassen og Dzamarija (2010), Østby (2004) og Vassenden (1997). Innvandringen har vært stor nok til at befolkningen i Norge i 2011 hadde raskere vekst enn befolkningen i resten av verden (Brunborg og Tønnessen 2012). Det er selvfølgelig nettoinnvandringen (innvandring minus utvandring) som skaper den sterke veksten, men for å kunne se mer på hvilke faktorer som påvirker den, skal vi her ha fokus på brutto (samlet) innvandring. Mange av disse innvandrerne vil forlate Norge igjen i løpet av noen år. Om vi i denne analysen hadde sett bare på nettoinnvandring, ville vi fått et bilde som i noen grad hadde vært påvirket av en utvandring som var en følge av innvandring som skjedde litt *før* den perioden vi ser på. Mange av dem som kommer til å returnere, har foreløpig ikke rukket det. Perioden 2008-2011 er litt tilfeldig valgt, hensikten har vært å kunne se nøyere på innvandringen de siste få årene. Vi får da en periode hvor det har vært svært stor innvandring, særlig av arbeidskraft, ikke bare fra Polen, men også fra flere andre EØS-land hvor den forventede gjenutvandringen (se Tønnessen et al. 2012) fortsatt ikke har skutt fart.

Flest innvandrere til Oslo

Samlet registrert innvandring i perioden fra 1. januar 2008 til 1. januar 2012 var nesten 300 000, 5,9 prosent av folkemengden midt i perioden. Utvandringen var i samme periode på nesten 115 000 personer; et betydelig antall, men utvandringen ser vi altså ikke på i dette kapitlet. Nesten en firedel av innvandrerne innvandret til Oslo, og vel 10 prosent innvandret til hvert av fylkene Akershus, Rogaland og Hordaland. Innvandrerantallet utgjorde 11,4 prosent av middelfolkemengden (folkemengden midt i observasjonsperioden) i Oslo. Finnmark, Akershus og Rogaland lå også (knappt) over landsgjennomsnittet på 5,9 prosent. Lavest innvandring i forhold til folketallet hadde Nord-Trøndelag, Telemark, Hedmark og Oppland (under 4 prosent).

- men relativt flest til kystkommuner på Nord-Vestlandet

Innvandringen 2008-2011 utgjør størst andel av folketallet i småkommuner som Hemsedal, Nesna og Vang i Valdres (se kart 5.1). Her er andelen hele 15 prosent. Det er ytterligere 11 kommuner som har høyere andel enn Oslo. Alle disse kommunene er relativt små, noen av dem har tatt imot mange flyktninger, men de fleste har stor tilstrømning av utenlandsk arbeidskraft, som Ulstein i Møre og Romsdal og Hitra og Frøya lengst sør på kysten i Sør-Trøndelag. Bremanger i Sogn og Fjordane med mange innvandrere fra Nederland finner vi også her.

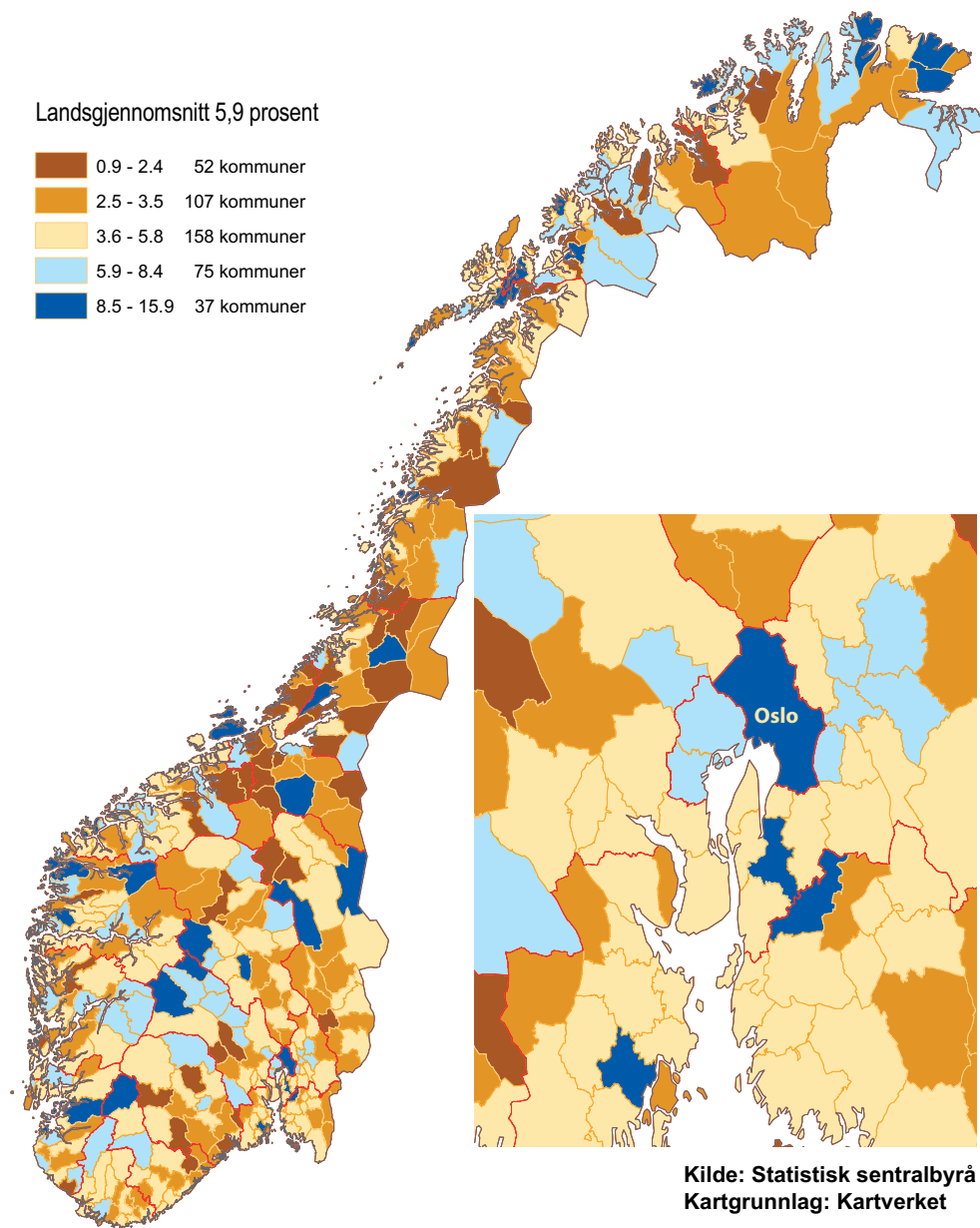
Disse tallene over samlet innvandring sier altså ikke noe om hvor mange som faktisk slår seg ned i kommunen for lengre tid, eller hvor mange som flytter tilbake eller videre etter kort tid. I noen kommuner med stor innvandring fordi de har fått mange flyktninger, kan nok andelen flyktninger som faktisk bor i kommunen være relativt lav. Dette er ofte kommuner uten vekst i folketallet, men hvor flyktingene bidrar til at en sterk nedgang i folketallet bremses opp, som i Stor-Elvdal og Engerdal i Hedmark, eller i Vang. For andre kommuner er høy innvandring en forutsetning for deres sterke vekst i folketall, som for eksempel Hitra og Frøya, og Stryn i Sogn og Fjordane. I Oslo-området er det bare Hobøl og Ås som i tillegg til Oslo faller i kategorien med den høyeste innvandringen på kart 5.1.

Av de største kommunene er det bare Oslo og Stavanger som kommer i den øverste kategorien, sammen med kommuner godt fordelt over hele landet. De fleste av de andre store kommunene i Norge havner i den neste gruppe, altså litt over gjennomsnittet for Norge. I denne gruppen er det kommuner fra alle fylker unntatt Hedmark, og heller ikke i Agder og Telemark er det mange.

Få innvandrere til kommuner med svak vekst i sysselsetting

Mange av kommunene med lavest innvandring i forhold til folketallet (kart 5.1) ligger i Trøndelag og Telemark. Dette er ofte ganske små utkantkommuner uten stor vekstkraft i arbeidsmarkedet. Den største kommunen er Rana. Sammen med kommuner med innvandring på 2,5 – 3,5 prosent av folketallet, dekker de store deler av Midt-Norge, og relativt sentrale kommuner i Hedmark, Oppland og Telemark.

Kart 5.1. Bruttoinnvandring i alt 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden

5.2. Bruttoinnvandring fra EØS etc.

I kapittel 3.1 så vi på andelen av de bosatte innvandrerne i kommunen som kom fra EØS etc. I dette kapitlet, og i kart 5.2, ser vi på den samlede innvandringen som skjedde i perioden 2008-2011, og hvor stor andel de fra EØS etc. utgjorde av denne tilstrømningen. EØS-innvandrere var den største andelen av innvandringen i perioden 2008-2011, over 70 prosent. Innvandringen fra EØS etc. 2008-2011 utgjorde 4,2 prosent av folkemengden i Norge midt i perioden, for kommunene varierte andelen mye, fra 0,6 prosent til 13,7 prosent. Innvandringen fra resten av verden utgjorde 1,7 prosent av middelfolkemengden i Norge. Ingen kommune kommer i høyeste kategori *både* for EØS-innvandrere (kart 5.2) og for innvandrerne fra resten av verden (kart 5.3), men Oslo kommer i øverste kategori for EØS-innvandring (8,5 prosent) og nest øverste for innvandring fra resten av verden (2,9 prosent). Av fylkene er det bare Oslo, Rogaland og Akershus som kommer over landstallet for EØS-innvandring, men Vestlandfylkene lenger nord kommer rett under. Minst EØS-innvandring er det til Nord-Trøndelag og Nordland, og til Hedmark, Telemark og Oppland.

Aller størst EØS-innvandring til Træna, Gamvik og Hasvik

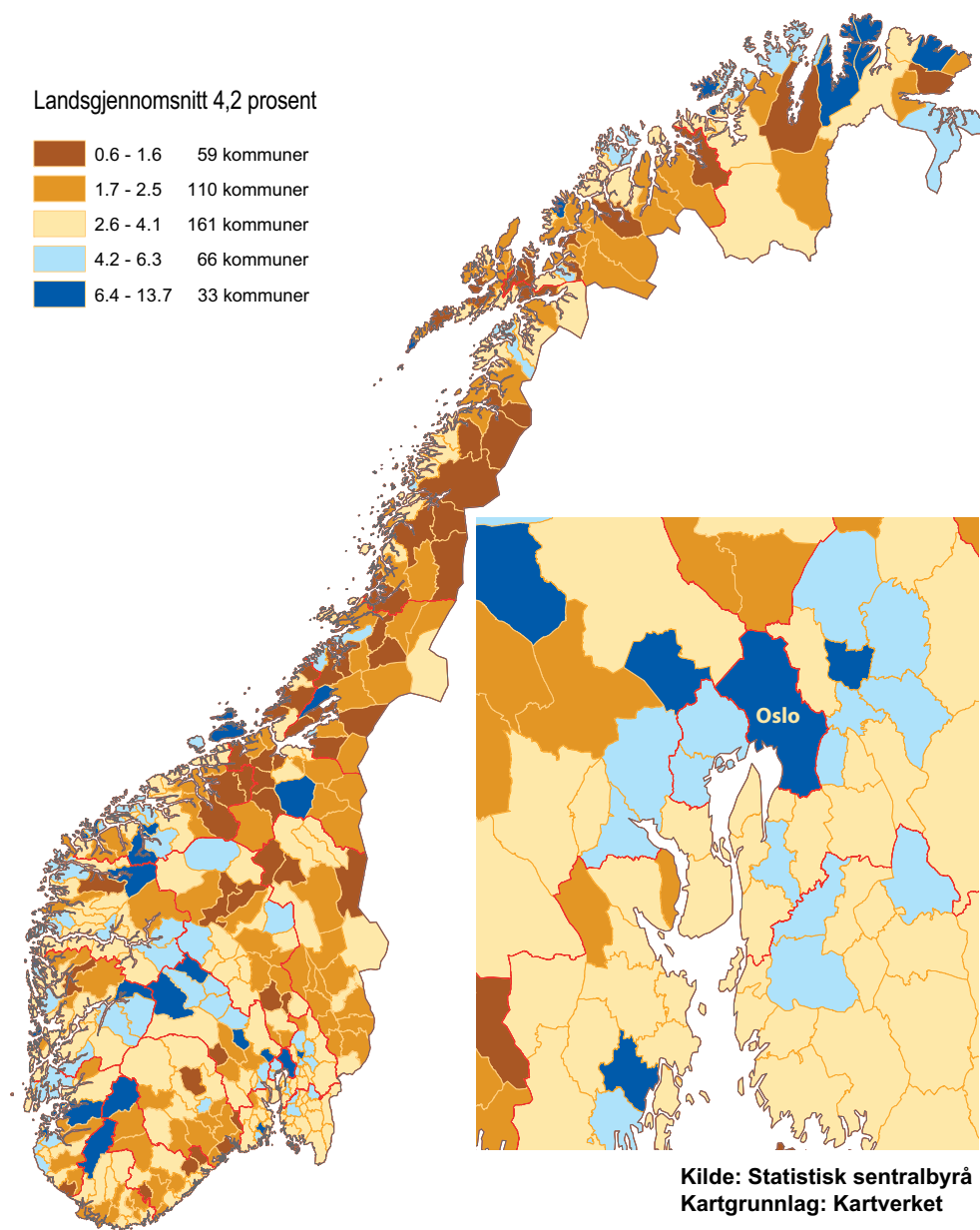
Den aller største andelen samlet innvandring fra EØS-landene 2008-2011 utgjør av middelfolkemengden finner vi i Træna på Helgelandskysten, med 13,7 prosent. Over 12 prosent har også Gamvik og Hasvik i Finnmark, Hitra og Frøya, og Hemsedal, fire typiske fiskeri- og oppdrettskommuner, og én turistkommune. Blant de neste kommunene med høyest EØS-innvandring 2008-2011, finner vi flere kommuner av disse to typene, pluss at det er et visst innslag også av Vestlandskommuner med småskipsbygging og annet næringsliv som rekrutterer mye arbeidskraft fra de nye EØS-landene. Oslo og et par nabokommuner finner vi også i denne gruppen. Ellers ligger kommunene i den øverste kategorien spredt med noen få i de fleste fylkene, men ingen i Østfold, Hedmark, Oppland eller Telemark. Kommunene med den største innvandringen fra EØS (6,4 prosent av middelfolkemengden eller mer) består av to helt ulike grupper. På den ene siden finner vi Oslo og Stavanger her. I den andre gruppen er kommunene spredt over hele landet, og relativt små, bare Stokke i Vestfold har mer enn 10 000 innbyggere.

100 kommuner kommer over gjennomsnittet i innvandringen fra EØS sin andel av middelfolkemengden. I tillegg til de vi har nevnt, er det et betydelig antall kommuner med stor innvandring fra EØS-området i Oslos nærhet, i fjellregionen, langs Vestlandskysten og noen i Finnmark. Vi finner få av dem i de fylkene som har liten EØS-innvandring.

- men få til Hedmark og Agder-Telemark

330 kommuner har mindre innvandring fra EØS i perioden 2008-2011 enn landsgjennomsnittet. Svært mange kommuner på Øst- og Sørlandet kommer i denne gruppen. Det er ingen kommuner i Hedmark som når landsgjennomsnittet, og bare én i Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder. De fleste av kommunene med aller lavest EØS-innvandring 2008-2011 finner vi nord for Stad-Dovre. Det er få kommuner med lavest innvandring fra EØS-området i de to nordligste fylkene.

Kart 5.2. Brutto innvandring fra EØS etc. 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden

5.3. Bruttoinnvandring fra Afrika, Asia etc.

Innvandringene fra Afrika, Asia etc. var litt mindre enn 30 prosent av samlet innvandring 2008-2011. Denne innvandringen utgjorde 1,7 prosent av folke- mengden i landet midt i perioden. Blant fylkene er Oslo også her på topp med 2,9 prosent, fulgt av Finnmark og Troms med vel 2 prosent. De andre fylkene kommer nær eller under landsgjennomsnittet. Lavest er Østfold, Hedmark, Vestfold og Telemark med 1,0 - 1,2 prosent. Variasjonsbredden for fylkene er mindre enn den var for EØS-innvandrerne.

Størst innvandring fra Afrika, Asia etc. til små kommuner som bosetter mange flyktninger

Innvandringen fra land i Afrika, Asia etc. utgjør de største andelene av innvandringen i relativt små kommuner spredt enkeltvis over det aller meste av landet, se kart 5.3. Få av disse kommunene har en sentral beliggenhet. Flest kommuner blant dem med størst andel fra Afrika, Asia etc. blant innvandrerne 2008-2011, er det i Troms og Nordland, med seks kommuner hver. Den eneste kommunen med flere enn 8 000 innbyggere, er Ås i Akershus, med 17 000 bosatte. De fleste kommunene i denne gruppen vil være slike som i perioden bosatte relativt mange flyktninger, som Engerdal, Stor-Elvdal og Vang, nevnt i kapittel 5.1.

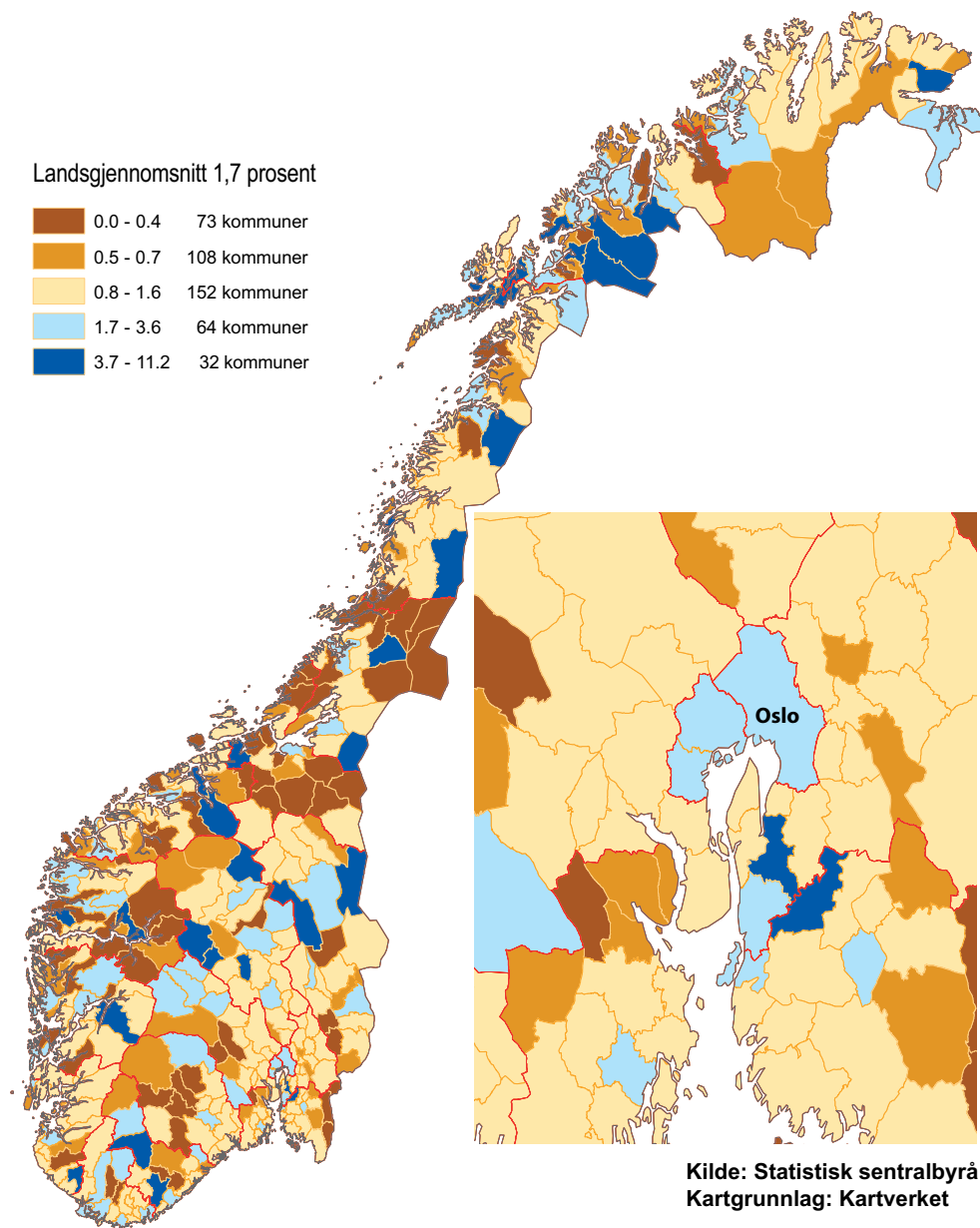
Blant kommunene med litt over Norges gjennomsnittet av innvandring fra Afrika, Asia etc. i 2008-2011 (1,7 prosent), finner vi alle de mest folkerike kommunene i Norge. Blant de store kommunene som *ikke* ligger over landsgjennomsnittet, nevner vi Fredrikstad, Drammen, Skien og Sarpsborg, til tross for at dette er kommuner med et betydelig antall bosatte fra Afrika, Asia etc., se kapittel 2.3. Vi finner relativt få kommuner i denne gruppen i det sentrale Østlandsområdet, men flere i litt mer perifere distrikter i Sør-Norge, der flyktninger utgjør et relativt stort innslag i befolkningen. Antallet kommuner i denne gruppen er ikke så stort på Vestlandet og i Trøndelag, men noe flere nord i Nordland og i Troms.

Den store gruppen med litt under gjennomsnittlig innvandring fra Afrika, Asia etc., finner vi rundt Oslo og nordover på den østlige delen av Østlandet. Det er mange i denne gruppen også i Rogaland og sør i Hordaland, og sør i Nordland fylke.

- færrest til Trøndelag

De aller laveste andelene som innvandrerne fra Afrika, Asia etc. i perioden 2008-2011 utgjør av folketallet, finner vi blant mange kommuner sør i Sør-Trøndelag og nord i Nord-Trøndelag, men relativt få nord for disse. Det er også et betydelig antall kommuner i Sogn og Fjordane og Telemark hvor den samlede innvandringen fra Afrika, Asia etc. i perioden 2008-2011 utgjorde under en halv prosent av folketallet i kommunen.

Kart 5.3. Brutto innvandring fra Afrika, Asia etc. 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden

6. De største avsenderland og –regioner i kommunene

Det emnet vi skal ta opp i dette kapitlet er hvilket land og gruppe av land som er størst i den enkelte kommunen. Det er svært ulik størrelse på innvandrergруппene fra de ulike landene, fra Polen som er størst med vel 72 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre til for eksempel Myanmar (tidligere kalt Burma) som når landene ordnes etter innvandrernes antall, er nr. 35. 3 500 innvandrere og etterkommer er kommet fra Myanmar til Norge. Myanmar nevnes her fordi det er største landgruppen i så mange som sju kommuner her til lands.

Det er hele 80 land som har færre enn 100 innvandrere og etterkommere i Norge, og 26 av disse har tre eller færre. Selvfølgelig kan ingen av disse landene bli den største innvandrergруппen i noen kommune. I tabell 6.1 viser vi antallet innvandrere og etterkommere for landene med de største gruppene i Norge, og antallet kommuner og fylker hvor innvandrere fra hvert land er største gruppe per 1. januar 2012. Tabell 6.2 viser det samme per 1. januar 1998. Tabell 6.3 baserer seg på summen av innvandrere og etterkommere for de 11 landgruppene vi bruker i den aggregerte framstillingen, og antallet kommuner og fylker hvor hver gruppe er den største.

Største avsenderland

Vi har valgt to nivåer for framstillingen av hvor den største innvandrergруппen i hver kommune kommer fra. Det ene er ganske enkelt hvilken innvandrergруппen som er den største i hver kommune. Det er selvfølgelig av stor betydning hvor mange innvandrere det er i Norge fra hvert land, det er bare naturlig at Polen med 72 000 innvandrere og etterkommere er største land i mange flere kommuner (på topp i i alt 211 kommuner) enn Thailand med 14 400 (størst i seks kommuner), eller Kambodsja (vel 500 innvandrere og etterkommere) som er på topp i én kommune (Lillesand). India, med sine nesten 11 000 innvandrere og etterkommere er ikke den største gruppen i en eneste kommune. Vi kunne valgt relative mål som for eksempel ville vist hvor stor konsentrasjonen av det enkelte lands innvandrere i kommunen var i forhold til landsgjennomsnittet, og laget kart over hvilket land som hadde den relativt største forekomsten i hver kommune. Slike kart ville vært intuitivt mye vanskeligere å forstå, og vi har derfor med vårt deskriptive formål valgt det enkle målet "Hvem er størst?". Analytiske kart er nyttige verktøy, men hører mer naturlig hjemme andre steder enn i en beskrivende publikasjon som denne.

- eller største avsenderregion

For å få en alternativ presentasjon som ikke er like mye preget av størrelsesforskjellen mellom de ulike innvandrergруппene, har vi også laget et kart (kart 6.2) som viser hvilken avsenderregion som er den største. Vi har tatt utgangspunkt i den inndelingen av land i grupper som er vanlig i inn- og utvandringsstatistikken, og forsøkt å tilpasse den slik at gruppene ikke får for ulik størrelse. Norden er en egen gruppe, også fordi statsborgere fra andre nordiske land har fri adgang til å flytte hit. De øvrige av EUs medlemsland fram til 1995 utgjør én gruppe. Så er Polen på grunn av det store innvandrertallet herfra en egen gruppe, og resten av de nye EØS-landene fra 2004 og 2007³ er også samlet i én gruppe.

Fra Afrika har vi tatt ut Marokko, og slått sammen med Tyrkia og Pakistan, dels fordi dette ellers ville blitt en ganske liten gruppe, og fordi Marokko har en historie med arbeidsvandring til Norge felles med Tyrkia og Pakistan. Resten av Afrika utgjør fortsatt en stor og ganske heterogen gruppe, selv når Marokko er tatt ut. Innvandrerne fra Filippinene og Thailand er ofte kvinner (med noen barn) som kommer til Norge for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn. Dette er

³ Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia, Ungarn, Bulgaria og Romania.

sammenliknet med de andre en tallmessig ganske liten gruppe, men deres oppholdsgrunnlag og deres fordeling i Norge er slik at de ikke bør slås sammen med andre asiatiske land. Det er i alt 220 000 innvandrere og etterkommere fra Asia, så om denne regionen ikke ble delt opp ville den hatt en dominerende størrelse i veldig mange kommuner. Vi har slått flyktinglandene Afghanistan, Irak og Iran sammen i en gruppe, og så beholdt Resten av Asia som én. Endelig er Amerika og Oseania en egen gruppe, den aller minste. Tabell 6.3 viser antallet innvandrere og etterkommere i hver gruppe, og det antallet kommuner og fylker hvor hver gruppe er den største. Vi ser der at fem av gruppene har mellom 70 og 80 000 innvandrere og etterkommere, fire har 50 til 60 000, og to grupper har mellom 20 000 og 30 000.

Tabell 6.1. De største avsenderlandene, og antall kommuner og fylker hvor landet er største gruppe. 1. januar 2012

	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre	Sum innvandrere og norskfødte	Størst i antall kommuner	Størst i antall fylker
Polen	67 339	4 764	72 103	211	16
Sverige	34 838	1 740	36 578	33	1
Pakistan	17 893	14 844	32 737	3	1
Somalia	20 976	8 419	29 395	17	
Irak	21 784	7 151	28 935	6	
Tyskland	23 740	1 943	25 683	40	
Litauen	22 673	1 268	23 941	43	
Vietnam	13 222	7 649	20 871	6	
Danmark	18 227	1 596	19 823	2	
Iran	14 795	3 118	17 913	1	
Russland	14 953	1 880	16 833	10	1
Tyrkia	10 696	6 046	16 742	1	
Filippinene	14 903	1 528	16 431	3	
Bosnia-Hercegovina	13 146	3 192	16 338	2	
Thailand	13 882	516	14 398	6	
Sri Lanka	8 816	5 477	14 293	1	
Storbritannia	13 211	748	13 959	1	
Kosovo	9 686	4 014	13 700	2	
Afghanistan	11 279	1 940	13 219	5	
India	7 721	3 109	10 830		
Eritrea	8 135	1 431	9 566	2	
Marokko	5 112	3 479	8 591		
Kina	7 126	1 332	8 458		
USA	7 715	298	8 013		
Chile	6 135	1 647	7 782	1	
Nederland	6 818	739	7 557	7	
Island	6 572	553	7 125	2	
Latvia	6 663	310	6 973	3	
Romania	6 322	547	6 869	2	
Finland	6 160	500	6 660	7	
Etiopia	5 172	1 233	6 405		
Frankrike	4 424	292	4 716		
Estland	3 630	187	3 817		
Palestina	3 197	396	3 593		
Myanmar	3 069	458	3 527	7	
Kroatia	2 828	623	3 451		
Makedonia	2 290	1 074	3 364		
Ukraina	3 104	239	3 343		
Bulgaria	3 138	199	3 337	1	
Brasil	3 201	126	3 327		
Serbia	2 635	643	3 278		
Spania	2 977	155	3 132		
Slovakia	2 801	158	2 959	3	
Ungarn	2 474	474	2 948		
.					
.					
Kambodsja	379	140	519	1	

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk

6.1. Det største senderlandet i hver kommune

Tabell 6.1 viser antall innvandrere og etterkommere fra de avsenderlandene som er størst i en kommune, og noen andre store avsenderland i tillegg. Kart 6.1 viser hvilke kommuner hvor det enkelte landet er størst, for de land som har sju eller flere kommuner hvor de er størst. Tabell 6.1 gir også antallet fylker hvor det enkelte landet er størst. Ved inngangen til 2012 er det Polen som kommer på topp i

de fleste fylkene, 16 i alt. De eneste unntakene er Oslo hvor Pakistan er størst, Troms hvor Sverige er størst og Finnmark hvor Russland er størst. Polens dominerende rolle i så mange fylker er ikke overraskende, siden antallet innvandrere fra Polen er så stort, og siden de rekrutteres inn til store deler av norsk arbeidsliv.

Innvandrerne fra Pakistan er den klart største gruppen i Oslo, men de når ikke opp noe annet fylke selv om de er tredje største innvandrergruppe i Norge. Finnmark har hatt kontakt med Russland på mange områder gjennom lang tid, og det er ikke så merkelig at Russland er største gruppe der, til tross for at de i Norge bare er 11. største gruppe. Sverige er den neste største gruppen i landet, men kommer på topp bare i Troms. Det er nok et resultat av at det ikke er rekruttert så mange polakker til arbeidsmarkedet i Troms, og at det derfor ikke er én gruppe som dominerer blant innvandrerne. I Troms utgjør svenskene mindre enn 8 prosent av innvandrerne, mens polakkene i Møre og Romsdal er 20 prosent av innvandrerne der.

For de aller fleste gruppene, størst antall i Oslo

Før vi går inn på hvilken gruppe som er størst i de enkelte kommunene, minner vi om at den i absolutte tall største gruppen fra de aller fleste landene finner vi i Oslo. Dette henger sammen med både at Oslo er den i særklasse mest folkerike kommunen i Norge, og at innvandrerne er sterkt konsentrert om Oslo. Det er flere innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Pakistan enn noen annen gruppe i Oslo. Samtidig er det flere fra Polen i Oslo enn i noen annen kommune, selv om det er færre enn fra Pakistan.

Av landene vist i tabell 6.1 er det bare fra Kambodsja det ikke er Oslo som har det største antallet. Av andre land med en viss størrelse på innvandringen til Norge, er Oslo ikke på topp for land som Indonesia, Venezuela og El Salvador, eller for Palestina. Fra disse landene er det flest i Stavanger (Indonesia og Venezuela), i Bergen (Palestina), og Trondheim som har mer enn 50 prosent av de vel 200 innvandrerne fra El Salvador i Norge. De største kommunene har i de fleste tilfeller de største antallene innvandrere fra hvert land. Det er likevel noen påfallende avvik fra dette mønsteret, som at Stryn i Sogn og Fjordane har flere innvandrere fra Slovakia enn alle andre kommuner enn Oslo, henholdsvis 269 og 450 av de nesten 3 000 slovakene i Norge.

På Træna er hver tiende innbygger fra Polen

For å få bedre innsikt i hvor mye enkeltnasjonaliteter betyr for folketallet i kommunene, har vi beregnet hvor stor andel innvandrerne fra det «største» landet utgjør i hver kommune, riktignok for 1.1. 2013, mens de øvrige tallene i denne publikasjonen stammer fra 2012. De største andelene når over 10 prosent, polakker i Verran (som kanskje ikke er helt reelt, se kapittel 4.1) og i Træna. Træna er en kommune med bare 500 innbyggere, men innvandringen fra Polen betyr altså mye her. Det er seks kommuner hvor en enkelt nasjonalitet utgjør fra 5 til 7 prosent, og 15 kommuner hvor den er mellom 4 og 5 prosent av folketallet. Det er naturlig nok mange av disse, 12, hvor Polen er størst. Litauen er på topp i hele ni av disse kommunene, og Slovakia (Stryn) og Sverige (Hemsedal) i en hver. Jo lenger nord vi går, jo flere av disse kommunene har Litauen på topp. Kommunene med over 4 prosent av folketallet fra ett land, er spredt langs kysten fra Rogaland til Finnmark, bare to ligger i innlandet (Hole og Hemsedal i Buskerud). De fleste kommunene er relativt små, men ikke blant de aller minste kommunene.

Den største enkeltgruppen målt i absolutte tall i en kommune er de 22 500 pakistanske innvandrerne og etterkommerne i Oslo, 3,6 prosent av befolkningen her. Det er så mange som 30 kommuner hvor største gruppe utgjør mer enn disse 3,6 prosentene. Skulle det vært like stor andel pakistanere i Oslo som polakker på Træna, måtte det bodd nesten 65 000 pakistanere i Oslo.

Polen og andre nye EU-medlemmer

På kart 6.1 er Polen største land i nesten halvparten av kommunene, 211 av 429. Disse kommunene er naturlig nok spredt over hele landet, men posisjonen er særlig dominerende i Buskerud hvor bare fem kommuner ikke har Polen på topp, og på Vestlandet. I Troms og Finnmark er det færrest kommuner hvor Polen er størst, bare henholdsvis fire og to kommuner. Polen er størst i de aller fleste kommunene i Oslo-regionen, også i store kommuner som Bærum og Asker. Polen er største gruppe i svært mange av de største byene, unntatt i Oslo. Dette gjelder Bergen, Trondheim, Stavanger og Sandnes, i mange byer langs Oslofjorden og på kysten av Vestlandet og nordover til Bodø. Det er andre grupper som er større i de byene som har flest flyktninger, som i Fredrikstad, Skien og Kristiansand, og i de gamle "arbeidsinnvandrersbyene" Oslo og Drammen, men ellers er Polen gjennomgående den største gruppen i mange kommuner med en viss vekst i arbeidsmarkedet. Innvandrere og etterkommere fra Polen utgjør den største gruppen også i mange omegnskommuner til de største byene i Sør-Norge, men ikke i Nord-Norge.

I likhet med dem fra Polen domineres innvandringen fra Litauen av arbeidsinnvandrere til mange bransjer av norsk arbeidsliv. Innvandringen fra Litauen nådde store tall litt senere enn fra Polen, og derfor er det færre familieinnvandrere herfra, i hvert fall foreløpig. Det regionale mønsteret for kommuner hvor Litauen er størst er noe annerledes enn mønsteret for kommuner der Polen er størst. Det er bare noen få av de 43 kommunene hvor Litauen er størst som ligger i Oslo-regionen, bare Lunner og Trøgstad. Fra Telemark til Rogaland er det bare to kommuner, og noen flere lenger nordover langs kysten. I Sør-Trøndelag, Nordland og Troms er det seks kommuner hver med Litauen på topp. I både Troms og Finnmark er det flere kommuner med flest innvandrere fra Litauen enn det er kommuner med Polen som største gruppe.

Flere av de andre nye EU-medlemslandene fra 2004 og 2007 er også største innvandrerguppe i enkelte kommuner. Det er ikke flere enn 7 000 innvandrere fra Latvia, men de er største gruppe i Rendalen i Hedmark, Tysnes i Hordaland og Sørfold i Nordland, alle kommuner med beskjeden innvandring. Slovakia, med i alt ikke flere enn 3 000 innvandrere i Norge, kommer på topp i tre kommuner, nevnte Stryn, Midtre Gauldal i Sør-Trøndelag, og dessuten i Beiarn i Nordland hvor det i alt er bare 20 innvandrere. For de to andre vil trolig spesielle kampanjer for rekruttering av arbeidskraft spille en rolle. At Bulgaria med vel 3 000 innvandrere i Norge er den største gruppen i Rindal, som i alt har 23 innvandrere og etterkommere, er nok mest en tilfeldighet. Det er nesten 7 000 innvandrere og etterkommere fra Romania registrert bosatt i Norge, og de er største gruppe i Meland i Hordaland og Skjervøy i Troms. Skjervøy med sine knappe 3 000 innbyggere har 57 innvandrere fra Romania, like mange som det er i Fredrikstad eller Drammen.

Tyskland og Nederland har likt mønster

Det er litt flere innvandrere i Norge fra Tyskland enn fra Litauen, og Tyskland er største innvandrersland i så mange som 40 kommuner. Dette er noen få skogs- og dalkommuner på Østlandet, noen utkantkommuner på Sør- og Vestlandet, i Møre og Romsdal så mange som 8. Også i utkantene i Trøndelag, Nordland og Troms er det kommuner hvor de som kommer fra Tyskland er største innvandrerguppe. Det er langt færre innvandrere fra Nederland enn fra Tyskland, 7 600 mot 25 700. Nederlendere utgjør den største gruppen i sju kommuner, alle relativt små utkantkommuner, nemlig Folldal i Hedmark, Sør-Aurdal i Oppland, Drangedal og Nissedal i Telemark, Iveland i Aust-Agder, Bremanger i Sogn og Fjordane og Fosnes i Nord-Trøndelag. Deres mønster kan ha noe preg av tilfeldigheter og fravær av andre betydelige innvandrergupper, men kan også være påvirket av systematisk formidling av nederlandske innvandrere til enkelte kommuner. Begge grupper synes å foretrekke de minst sentrale deler av Norge (Høydh1 2013).

Nordiske land, flest i grensekommunene

Det er flest fra Sverige i 33 av kommunene. Til tross for det store antallet svenske unge arbeidstakere i servicenæringene i Oslo og andre storbyer, finner vi de fleste av disse kommunene i grenseområdene mot Sverige fra Østfold til Nordland. Sverige er største innvandrergruppe i Tromsø, og kommer som nevnt på topp også i Troms fylke. I Oslo-området er svenskene største gruppe på Nesodden og i Hurdal. Ellers på Østlandet er de størst i de fleste grensekommunene, men også i Hemsedal. Også på slutten av 1960-tallet (Østby 1970) var det tydelig at utvekslingen med Sverige preget flyttemønsteret i svært mange av grensekommunene.

Innvandrere fra Finland har også en lokalisering med sterkt naboskapsinnslag. Innvandrere fra Finland er største gruppen i Storfjord i Troms, og i fem kommuner i Finnmark. Dette gjelder kommuner i det samiske kjerneområdet og Kvalsund. Danmark har lenge vært av de absolutt viktigste innvandringslandene for Norge, og fortsatt er innvandrere herfra den niende største gruppen, med 20 000 personer. Det er likevel bare i Bø i Telemark og Vega i Nordland hvor dansker er den største gruppen. For 10-20 år siden ville Danmark vært størst i en lang rekke av innlandets utkantkommuner.

Det har vært rask vekst i innvandringen fra Island i noen år, men med bare litt over 7 000 innvandrere er de den største gruppen bare i de små kommunene Rødøy i Nordland og Modalen i Hordaland. Antallet fra Storbritannia er størst bare i Fjaler i Sogn og Fjordane, der den internasjonale skolen United World College ligger. Antallet briter er selvfølgelig langt større i Stavanger, hvor de rangerer som nummer to, og i Oslo, Bergen og andre store byer.

Fortsatt flest flyktninger i noen kommuner

Innvandrere fra Polen, Litauen, Tyskland og Sverige utgjør største innvandrergruppe i tre firedeler av landets kommuner. De øvrige om lag 100 kommunene har 25 ulike land som største innvandrergruppe (se kart 6.1). I 74 av disse kommunene kommer største gruppe fra et land i Afrika, Asia eller Latin-Amerika. Innvandrere fra Somalia er med vel 29 000 fjerde største gruppe i tabell 6.1. De utgjør største gruppe i 17 kommuner, og er et av få flyktningland som får en dominerende posisjon i noen kommune. Blant disse er det også noen relativt store kommuner som har bosatt mange somaliske flyktninger, særlig Skien, men også Vestby i Akershus, Hamar og Elverum i Hedmark, Namsos, Stjørdal og Verdal i Nord-Trøndelag og noen kommuner i Vesterålen. Vinje i Telemark har fått mye positiv omtale for sitt arbeid med å integrere innvandrere fra Somalia, og denne gruppen er den største her. Til tross for et antall utenlandske arbeidstakere knyttet til Melkøya-anlegget i Hammerfest, kommer Somalia på topp også her.

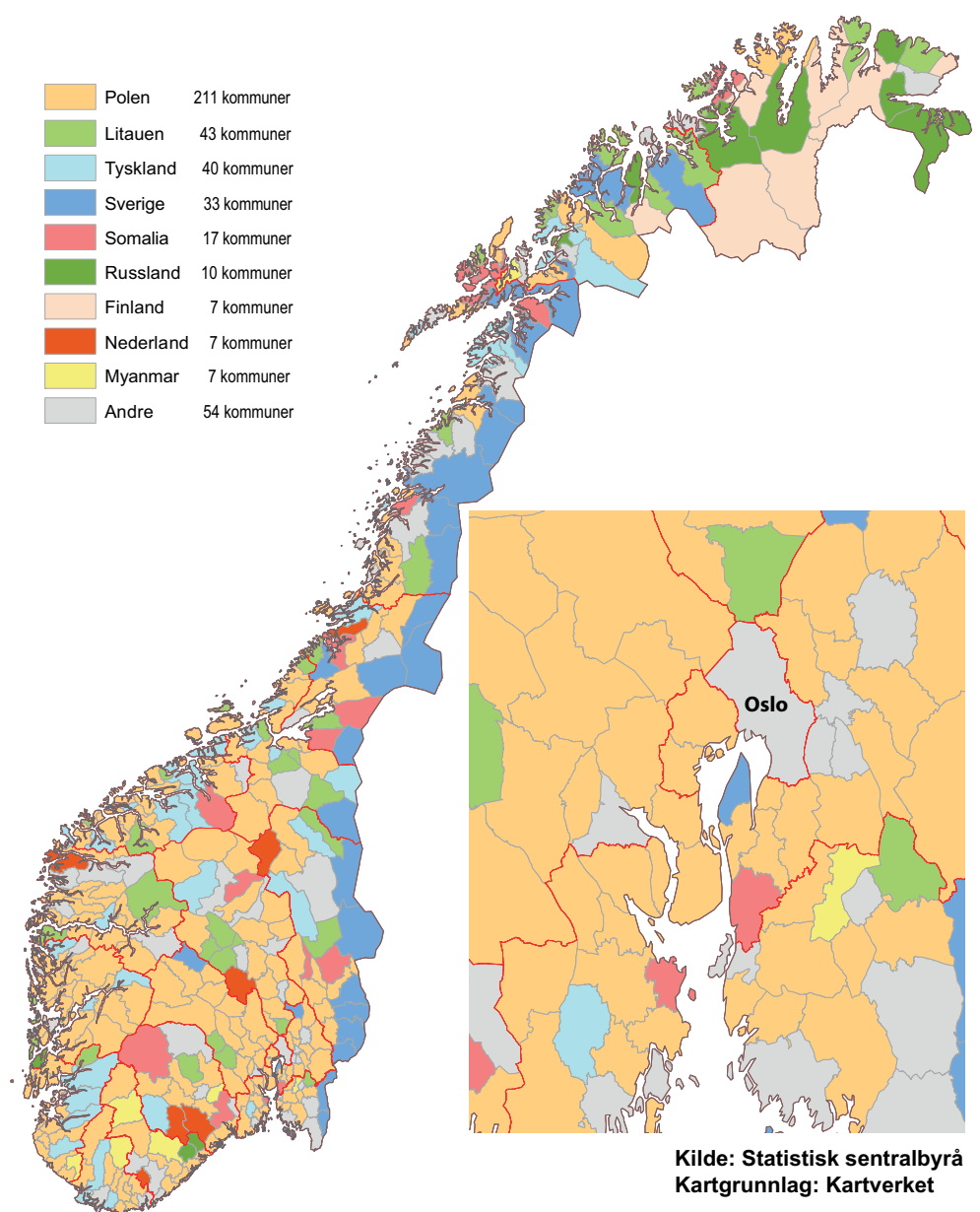
Det andre landet med nesten bare flyktninger på kart 6.1, er Myanmar. Med bare 3 500 innvandrere herfra, utgjør de likevel den største gruppen i sju kommuner, fem av dem lengst sør i landet, og Spydeberg i Østfold og Kvæfjord i Troms. Irakiske innvandrere utgjør den største gruppen i bare seks kommuner, til tross for at de er den femte største innvandrergruppen i Norge, med 29 000 personer. Irakere er bosatt i svært mange av landets kommuner, og har, også på grunn av videreflytting, kommet til å utgjøre den største gruppen i Fredrikstad, Sandefjord og Nøtterøy, og i et par små kommuner i tillegg.

Innvandrere fra Vietnam er den åttende største gruppen i Norge med sine 21 000 personer. De er største innvandrergruppe i seks kommuner, alle er store kommuner som har bosatt relativt mange vietnamesiske flyktninger. De har trolig også hatt en viss innflytting av vietnamesere fra andre deler av landet. Det er i Moss og Askim i Østfold, Rælingen og Skedsmo i Akershus, og Lillehammer og Kristiansand. Dette er kommuner som med unntak av Lillehammer har en større andel innvandrere i befolkningen enn gjennomsnittet for landet. Antall afghanere utgjør mindre enn halvparten av dem fra Irak (13 000), og innvandrere fra Afghanistan er største

gruppe i fem kommuner. De er største gruppe i Vadsø, som jo har en svært stor andel av innbyggerne fra land i Afrika, Asia etc., og i Vestvågøy i Nordland. De tre andre kommunene har færre enn 200 innvandrere hver seg, Siljan i Telemark, Grong i Nord-Trøndelag og Salangen i Troms.

Én eller to kommuner har største innvandrerguppe fra hvert av flyktninglandene Bosnia-Hercegovina (Sør-Fron i Oppland og Lyngdal i Vest-Agder), Chile (Lærdal i Sogn og Fjordane), Eritrea (Etnedal i Oppland og Gloppen i Sogn og Fjordane), Iran (Vestre Toten), Kambodsja (Lillesand), Kosovo (Halden, og Birkenes i Aust-Agder) og Sri Lanka (Flora i Sogn og Fjordane). Vi ser i tabell 6.1 at antallet i Norge fra disse landene varierer fra Iran med 18 000 til Kambodsja med 500. For de største av disse landene (Bosnia-Hercegovina og Sri Lanka) kan det at de ikke har bosetting konsentrert om én eller noen få kommuner kanskje tolkes som et tegn på at innvandrere herfra er bedre integrert enn innvandrere fra land med tilsvarende antall i Norge, men som har en bosetting konsentrert om noen få kommuner.

Kart 6.1. Land med det største antallet innvandrere i kommunen 1.1. 2012

Russere i nord, men ikke bare der

Innvandringen fra Russland utgjør en blanding av ulike oppholdsgrunnlag. Mest omtalt de siste årene er innvandringen av flyktninger fra konfliktområdene i Kaukasus. Fortsatt kommer en del flyktninger herfra. Det er også en god del russiske kvinner som flytter til Norge for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn, særlig i Finnmark. Én prosent av befolkningen i Sør-Varanger er russiske kvinner som har giftet seg med menn uten innvandrerbakgrunn. Endelig er det en viss arbeidsinnvandring og annen grensekontakt i Finnmark. Som resultat av disse ulike prosessene, ser vi i kart 6.1 at innvandrere fra Russland er største innvandrergruppe i ti kommuner, fem i Finnmark med Alta og Sør-Varanger som de største, to i Troms og ellers Sveio i Rogaland og Vegårshei og Gjerstad i Aust-Agder. I Finnmark fylke er også de fra Russland den største gruppen.

Mange land er størst i bare noen få kommuner

Den siste gruppen vi skal omtale er innvandrere som ikke er den største gruppen i så mange kommuner, men som utgjør et betydelig innslag i noen få kommuner hver seg. Vi starter med de gruppene som er størst på landsbasis. Innvandrere fra Pakistan utgjør den tredje største gruppen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, men de er største gruppe bare i tre kommuner, Lørenskog og Ullensaker i tillegg til Oslo. 70 prosent av gruppen bor i Oslo. Det er noen ganger lett å glemme at det bildet av betydelig innvandring fra Pakistan som en får i Oslo by, er lite representativt for situasjonen i det store flertallet av kommuner i Norge.

Innvandringen fra Tyrkia startet som arbeidsinnvandring omkring 1970, parallelt med innvandringen fra Pakistan. Nå er det nesten 17 000 innvandrere og etterkommere fra Tyrkia i Norge, men de utgjør den største gruppen bare i én kommune, Drammen. Mange fra Tyrkia oppholder seg i andre store byer, uten at de er størst i noen av dem. De er den nest største gruppen i Stavanger, og tredje størst i Trondheim, begge steder med vel 1 000 personer. Selv om Drammen (med 2 200) oppfattes som tyrkernes by i Norge, er det nesten tre ganger så mange i Oslo, men der er de bare sjuende største gruppe.

Det at en stor innvandrergruppe likevel ikke er størst i så mange kommuner kan skyldes to helt ulike prosesser. Innvandrere fra for eksempel Pakistan og Tyrkia er største enkeltgruppe i henholdsvis bare tre kommuner og én kommune fordi de er bosatt i få kommuner, gjerne der de opprinnelig innvandet til eller i nære nabo-kommuner, og gjerne kommuner med mange innbyggere. Innvandrere fra Iran og Bosnia-Hercegovina er største gruppe i bare én kommune hver. Her er årsaken at de er flyktninger som ble bosatt i svært mange kommuner over hele landet, og at deres sekundære flyttinger ikke har vært slik at de er samlet om få kommuner, slik tilfellet er for eksempel for flyktninger fra Somalia.

Innvandringen fra Filippinene og Thailand utgjøres for en stor del av kvinner som kommer til Norge for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn, ofte sammen med noen av sine barn. Fra Filippinene er det de senere årene kommet stadig flere au pairer, særlig til sentrale kommuner. Innvandrere fra Filippinene er største gruppe i tre kommuner og de fra Thailand i seks, enda det er færre (14 400) derfra enn fra Filippinene (16 400). Kommunene med Thailand på topp er Sømna, Vefsn og Meløy i Nordland, Harstad og Bjarkøy i Troms og Loppa i Finnmark. De fra Filippinene er største gruppe i Tinn i Telemark, den lille Utsira i Rogaland og Leksvik i Nord-Trøndelag. Det store innslaget i Tinn skyldes i tillegg til noe ektefelleinnvandring også at det har vært nært industrielt samarbeid mellom bedrifter i Tinn og på Filippinene. Hvis det er en betydelig innvandring av annen art enn slik ektefelleinnvandring til kommunen, det være seg flyktninger eller arbeidsinnvandrere, vil disse andre landene lett bli de største i kommunen. De ni kommunene vi har nevnt i dette avsnittet har derfor alle unntatt Tinn (og Utsira, med 20 innvandrere) relativt liten andel innvandrere i sin befolkning, halvparten av landsgjennomsnittet eller lavere (se også kart 2.1).

Store innvandrergupper som ikke er størst i noen kommune

Vi ser i tabell 6.1 at den største gruppen som ikke er størst i noen kommune, er innvandrere med bakgrunn fra India, deretter Marokko, Kina og USA. Dette er grupper med mellom 8 000 og 11 000 innvandrere i Norge, men de har ikke en slik konsentrasjon at de blir størst noe sted. For eksempel bor tre av fire av innvandrere fra Marokko i Oslo, men med vel 6 000 personer er de langt færre enn dem fra Pakistan, og det er seks andre land som kommer før Marokko på listen over de største gruppene i Oslo. India er med blant topp-20 for de seks største innvandrerkommunene i landet, men altså ikke størst noe sted. Antallet er størst i Oslo (4 000, rangert som nummer 12), mens de i Stavanger er sjuende største gruppe. Blant landene med færre enn 6 500 innvandrere i Norge, er det altså bare Myanmar, Bulgaria, Slovakia og Kambodsja som er størst i noen kommune.

Norskfødte med innvandrereforeldre

Norskfødte med innvandrereforeldre utgjør nesten halvparten av alle med pakistansk bakgrunn, og mer enn en tredel av dem med bakgrunn fra Tyrkia og Sri Lanka (se tabell 6.1). Det betyr at innslaget av norskfødte er større i disse gruppene enn i andre, at en betydelig andel i disse gruppene er født og oppvokst i Norge og har tilbrakt hele sitt liv her. I de kommunene hvor flest innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre kommer fra Afrika. Asia etc. utgjør andelen som er født i Norge langt mer enn i de kommunene hvor flest innvandrere kommer fra EØS-landene. Om vi ser bare dem som selv har innvandret, vil den største gruppen i Oslo ikke lenger være fra Pakistan men fra Sverige, og det er like mange fra Polen som fra Pakistan. I Drammen er det litt flere innvandrere fra Polen enn fra Tyrkia, til tross for at tyrkiske innvandrere og etterkommere er den klart største gruppen.

6.2. Hvilke senderland var størst i kommunene i 1998?

I dette avsnittet går vi 14 år tilbake i tid, og ser på situasjonen i 1998. Dette året er valgt fordi vi gjerne vil se på en situasjon som er fornet av et helt annet innvandringsmønster, og året 1998 er det første hvor vi har lett tilgjengelig de samme kommunetallene som vi har i 2012. Bildet i 1998 var på mange måter svært ulikt det fra 2012. I 1998 var det 207 000 innvandrere i Norge, og 38 000 norskfødte med to innvandrereforeldre, i alt knapt en kvart million. Tallet i 2012 var mer enn to og en halv gang større. Tabell 6.3 viser hvilke land det var kommet flest fra i 1998, og antallet fylker og kommuner hvor det enkelte landet sto for den største gruppen innvandrere. I 1998 var det flest i Norge fra Pakistan, tett fulgt av Sverige og Danmark. Så kom flyktninglandene Vietnam og Bosnia-Hercegovina, med Storbritannia som nr. 6. Deretter kom ytterligere tre flyktningland, før Tyskland som nummer 10, USA som 11, Chile som 12, Polen da som nr. 13 og Somalia 14.

Det var altså et ikke ubetydelig antall innvandrere fra Polen i 1998. Av de 14 største fra 2012 savner vi Irak, Litauen, Iran, Russland og Filippinene på listen over de største i 1998. Alle landene som er tatt med i tabell 6.2 hadde flere innvandrere i Norge i 2012 enn i 1998, men bare så vidt for USA (se tabell 6.1). Det er heller ikke så stor vekst for Danmark, Finland, Storbritannia eller Chile. Aller størst vekst i absolutte tall blant de 14 på topp i 1998 hadde Polen (ti-dobling), Irak sju-dobling, Somalia nesten seks-dobling og Tyskland tre-dobling. De andre landene har hatt en økning på grovt sagt mellom 50 og 100 prosent. Med antall innvandrere og etterkommere mer enn hundre-doblet, men fra et lavt antall på 200 i 1998 til 24 000 i 2012, kommer Litauen i en særstilling.

Endringer for fylkene 1998-2012

Tilveksten fra 1998 til 2012 var omtrent like stor for EØS-innvandrere og innvandrere fra Afrika, Asia etc. for Norge, men med betydelige regionale variasjoner. De fylkene hvor det var flest innvandrere i 1998, har nokså naturlig hatt lavest vekstprosent fram til 2012. I Oslo er antallet innvandrere blitt litt over fordoblet, med litt større vekst for EØS-innvandrere enn for andre. Den største veksten finner vi blant EØS-innvandrere i Sogn og Fjordane (fire-dobling) og Møre og Romsdal (fem-dobling). En fire-dobling av innvandrertallet fra Afrika, Asia etc. finner vi i

flere fylker: Østfold, Akershus, Aust-Agder og Nord-Trøndelag. I alle disse fylkene var tilveksten av EØS-innvandrere langt lavere.

Til forskjell fra i 2012, var det i 1998 mange forskjellige land som dominerte innvandringen i fylkene. Nabolandene betød mye, det var flest svensker i fem fylker (grensefylker), flest fra Danmark i fire (Akershus og sør i Norge), og flest fra Finland i Finnmark. I de andre fylkene var det største antallet fra Storbritannia i Rogaland, fra Tyrkia i Buskerud, og fra Pakistan i Oslo. Flyktninger fra Vietnam utgjorde største antall i tre fylker (Vest-Agder, Hordaland og Sør-Trøndelag), fra Sri Lanka i Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, og fra Bosnia-Hercegovina i Oppland.

Det som skjedde fram til 2012 var ikke nedgang i antallet fra de nevnte landene i de fylkene hvor de var mange, men at det ble så mange flere fra andre land, særlig fra EUs nye medlemsland men også fra andre EU-land og fra noen nye store flyktingland. Det ble riktignok litt færre fra Bosnia-Hercegovina i Oppland og fra Sri Lanka i Møre og Romsdal, og halvering av antallet fra Sri Lanka i Sogn og Fjordane. Antallet fra Sri Lanka var bare litt lavere enn antallet fra Finland i Finnmark i 1998, i 2012 var antallet fra Sri Lanka redusert fra over 700 til 100. I Oslo ble antallet fra Sri Lanka fordoblet. Antallet fra Vietnam steg litt i de tre fylkene hvor de var største gruppe i 1998, primært gjennom en sterkere konsentrasjon i hvert fylkes storby og deres omegnskommuner. I mange småkommuner gikk antallet tilbake.

Endringer 1998-2012 for kommunene

Det var også grunnleggende endringer i hvilke land som dominerte blant innvandrerne i den enkelte kommune i 2012 sammenliknet med 1998. I 1998 var det ingen kommune som var helt uten innvandrere, og fem var uten innvandrere fra det vi da kalte ikke-vestlige land, Åseral i Vest-Agder, Fedje i Hordaland, Osen i Sør-Trøndelag og Høylandet og Overhalla i Nord-Trøndelag. Tall for fordelingen innenfor hver kommune i 1998 påvirkes av at nesten 30 kommuner hadde så få innvandrere (under 15) at det ikke var rimelig å tilordne noe land som dominerende. Dessuten har vi sett nærmere bare på land som hadde flere enn 2 000 innvandrere og etterkommere i Norge i 1998. Den direkte sammenliknbarheten er derfor ikke ideell, men god nok til å gi hovedtrekkene. I 2012 var det flest fra Polen i 211 kommuner, mens tilsvarende tall i 1998 var 2. Litauen var med sine 200 innvandrere i Norge i 1998 selvfølgelig ikke største gruppe i noen kommune. Innvandrerantallet fra Tyskland har vokst mye, og innvandrere herfra utgjør nå største gruppe i 40 kommuner, mot 3 i 1998. Det var flest fra Sverige i 33 kommuner i 1998, og det økte til 53 kommuner i 2012.

Våre naboer i sør, danskene, var den største innvandrerguppen i Norge gjennom det meste av etterkrigstiden, fram til 1995. Deretter var innvandrere og etterkommere fra Pakistan største gruppe fram til 2008, med unntak for svensker ett par år rundt år 2000. Fra 2008 har polske innvandrere inntatt en stadig klarere plass som største gruppe. Gjennom etterkrigstiden hadde danske innvandrere slått seg ned over hele landet. Fortsatt i 1998 utgjorde de den største gruppen i hele 91 kommuner, det gjaldt bare to i 2012. Andre land med dominans i mange kommuner i 1998, men neste fraværende på ei slik liste i 2012, er Bosnia-Hercegovina (på topp i 83 kommuner i 1998, 2 i 2012), Sri Lanka (ned fra 33 kommuner til 1), Vietnam (ned fra 21 kommuner til 3), og Finland gikk fra å være størst i 20 kommuner i 1998 til 1 i 2012. Innvandrere fra Serbia og Montenegro var største gruppe i 25 kommuner i 1998, og er i 2012 fordelt på Kosovo, Serbia og Montenegro. Selv om tallene slås sammen igjen vil de være på topp ibare to kommuner i 2012. De fire flyktinglandene Bosnia-Hercegovina, Sri Lanka, Serbia og Montenegro og Vietnam i 1998 var størst i omtrent 160 kommuner i 1998, i 2012 var de på topp i bare 11 kommuner.

Endringer i innvandringsprosessene

Denne utviklingen fra 1998 til 2012 er uttrykk for at det i 1998 nettopp var kommet ganske store flyktninggrupper fra Balkan, og de ble bosatt i mange kommuner over hele landet hvor det ikke var så mange innvandrere fra tidligere, og ikke så mange hadde rukket å flytte videre. Noen grupper, som dem fra Sri Lanka synes å ha slått seg ned (for mange viste det seg å bli midlertidig) på Nord-Vestlandet og i Finnmark, og de hadde høy yrkesdeltaking. Der hvor det ikke var bosatt så mange flyktninger dominerte Sverige og Finland, særlig i grensetraktene. Dessuten var det flest fra Danmark i mange kommuner i Sør-Norges utkanter. USA var størst i åtte kommuner på Sørlandet (etterkommere av norsk-amerikanere) og i boligkommuner rundt Stavanger (oljeansatte) i 1998. Den gang var Thailand største gruppe i Vestnes, og filippinere var allerede da største i Tinn. De neste årene kom det mange flyktninger fra Irak og Somalia, men allerede i 1998 var de størst i en håndfull kommuner.

Tabell 6.2. De største avsenderlandene, og antall kommuner og fylker hvor landet er største gruppe. 1. januar 1998

	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	innv+etterk	Størst i antall kommuner	Størst i antall fylker
Pakistan	12 348	8 576	20 924	3	1
Sverige	18 844	702	19 546	53	5
Danmark	17 123	1 265	18 388	91	4
Vietnam	10 842	3 753	14 595	21	3
Bosnia-Hercegovina	11 082	801	11 883	83	1
Storbritannia	10 031	537	10 568	6	1
Tyrkia	6 500	2 752	9 252	1	1
Serbia og Montenegro	7 289	1 772	9 061	25	
Iran	7 888	989	8 877	5	
Sri Lanka	6 526	2 025	8 551	33	2
Tyskland	7 448	422	7 870	3	
USA	7 516	261	7 777	8	
Chile	5 082	1 063	6 145	8	
Polen	5 330	656	5 986	2	
Somalia	4 383	1 384	5 767	6	
India	3 791	1 732	5 523	1	
Finland	5 130	276	5 406	20	1
Filippinene	4 377	643	5 020	7	
Marokko	3 302	1 463	4 765		
Irak	3 713	505	4 218	4	
Island	3 322	267	3 589	7	
Nederland	3 170	391	3 561	4	
Kina	2 817	487	3 304		
Thailand	2 582	112	2 694	3	
Etiopia	1 749	417	2 166		
Frankrike	1 987	88	2 075		
Russland	1 878	45	1 923	1	
Ungarn	1 292	352	1 644		

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk

Innvandrerandelen vokste raskt med arbeidsinnvandringen fra de nye EU-medlemslandene etter 2005, og dersom det tidligere hadde vært få innvandrere i kommunen, ville et land med noen arbeidsinnvandrere raskt ta over som største gruppe. Derfor ser vi nesten ingen kommuner lenger hvor dansker, amerikanere, serbere, bosniere, vietnamesere eller personer fra Sri Lanka utgjør den største innvandrerguppen. Noen ganger er antallet innvandrere fra disse landene blitt mindre i en kommune, men som regel er det antallet arbeidsinnvandrere fra andre land som har vokst. Vi har nevnt noen eksempler hvor antallet flyktninger fra enkelte land er redusert i noen fylker eller kommuner. Disse eksemplene kan hjelpe oss til bedre å forstå de endringen i innvandrernes fordeling som er skjedd, og det ville i en utvidelse av prosjektet vært naturlig å se i detalj på disse endringene fra 1998 til 2012. Særlig kunne det vært nyttig å se nærmere på hvordan bosatte flyktninger og innvandet arbeidskraft konkurrerer i et voksende arbeidsmarked, og på den måten kanskje fått et grunnlag for å øke sysselsettingen blant flyktningene. Den synes ikke å ha økt i takt med etterspørselen etter arbeidskraft i mange lokale arbeidsmarkeder.

6.3. De største verdensregionene i kommunene

Gjennomgangen i kapittel 6.1 av hvilke land som dominerer antallet innvandrere i den enkelte kommune, baserer seg på et bilde som kan være noe preget av tilfeldigheter. Mange kommuner er små, og det kan være svært lavt antall personer fra det landet som har flest innvandrere i slike kommuner. Landene varierer som kjent svært mye i antall innvandrere i Norge, som tabell 6.1 viser. Også dette bidrar til et visst preg av tilfeldigheter i fordelingen. For å unngå noen av kildene til tilfeldigheter, skal vi i dette kapitlet gjennomgå hvilke av de verdensregionene som vi presenterte i innledningen til kapittel 6 som er størst i de ulike kommunene. Dette er regioner som varierer langt mindre i antall innvandrere i Norge enn det enkeltlandene gjør, men også her er det en viss variasjonsbredde, som tabell 6.3 viser. Alle regioner er størst i minst én kommune, fra Amerika og Oseania i én til Polen i 100 kommuner og de ikke-nordiske EØS-landene fra før 1994 i 98 kommuner.

Tabell 6.3. De største avsenderregionene, og antall kommuner og fylker hvor regionen er den største. 1. januar 2012

Region	Innvandrer	Norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandrere og norskfødte	Størst i antall kommuner	Størst i antall fylker
Sum	546 732	108 438	655 170		
Norden	66 677	4 466	71 143	60	3
Gamle EØS	71 202	4 813	76 015	98	4
Polen	67 339	4 764	72 103	100	4
Resten av nye EØS	49 708	3 357	53 065	68	0
Europa ikke EØS	50 638	11 954	62 592	26	3
Afrika minus Marokko	55 126	15 997	71 123	37	4
Thailand, Filippinene	28 785	2 044	30 829	6	0
Tyrkia, Marokko, Pakistan	33 701	24 369	58 070	2	1
Irak, Iran, Afghanistan	47 858	12 209	60 067	10	0
Resten av Asia	57 935	21 899	79 834	21	0
Amerika og Oseania	17 763	2 566	20 329	1	0

Kilde: SSB Befolkningsstatistikk

Selv blant regionene er det Polen som er størst i flest kommuner

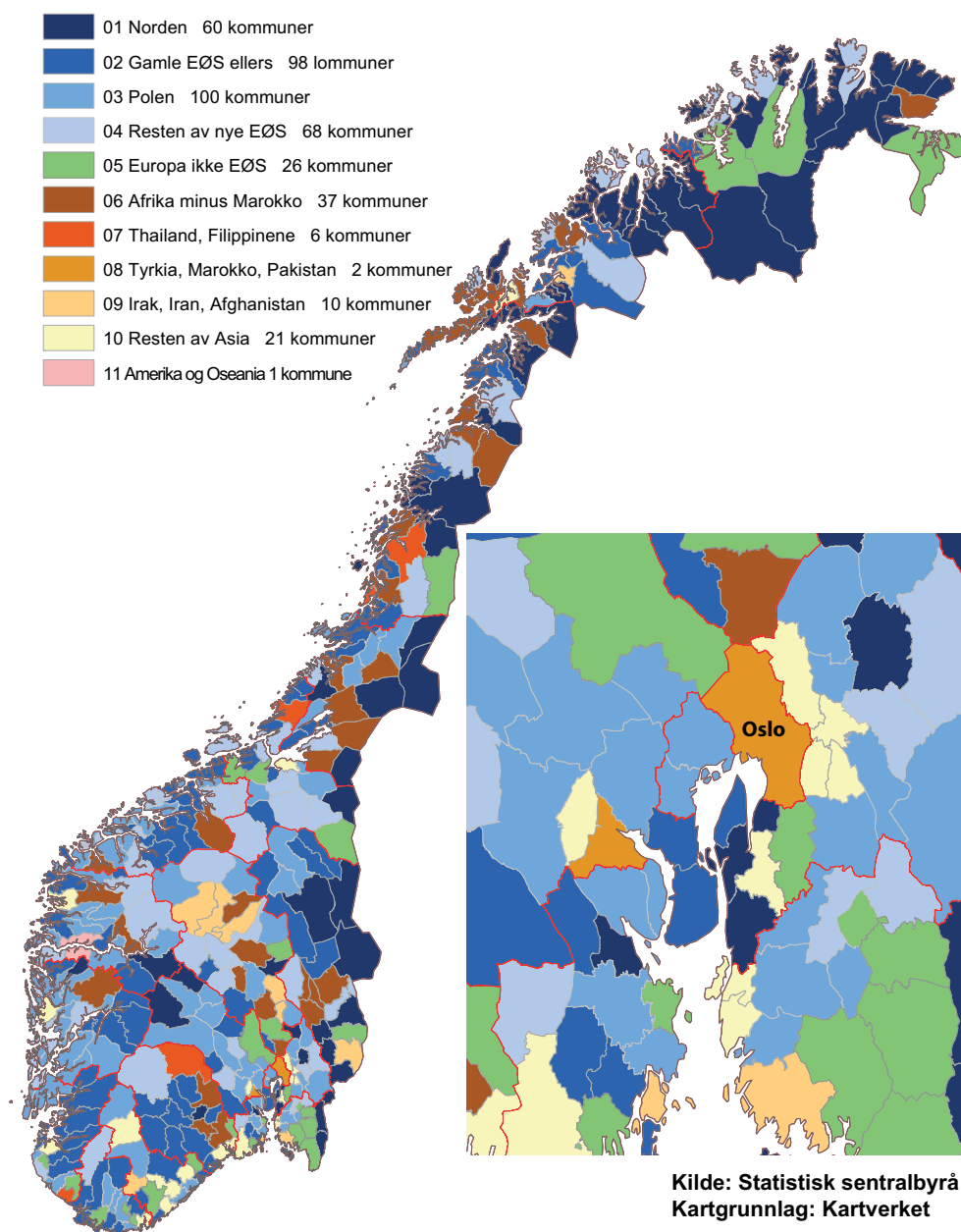
Kart 6.2 viser hvilke regioner det er kommet flest innvandrere fra i hver kommune. Selv når vi ikke ser bare på enkeltland, men på grupper som hver har inntil 70-80 000 innvandrere i Norge, er innvandrere fra Polen den største gruppen i 100 kommuner (211 da vi brukte hvert land som observasjonsenhet). Som eneste enkeltland i tabell 6.2 er antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen litt mindre enn antallet fra to av regionene (Gamle EØS og Resten av Asia), og på størrelse med to andre (Norden og Afrika uten Marokko). På fylkesnivået er Polen størst i Buskerud, og fra Hordaland til Møre og Romsdal. Polen er fortsatt størst i mange kommuner i Oslo-regionen, men ikke så mange i byens umiddelbare nærhet. Det gjelder også i enkelte kommuner i Hedmark og Oppland, mange i Buskerud og Vestfold, men ingen i Telemark. Innvandrere fra Polen er størst i nesten 50 kommuner fra Rogaland til og med Møre og Romsdal, men så færre igjen lenger nordover, bare to i Nordland, en i Troms og ingen i Finnmark. De største kommunene hvor Polen er størst også i denne beregningen, er Bærum og Asker, og deretter mellomstore byer som Tønsberg, Arendal og Haugesund, og Karmøy.

”Andre nye EØS-land” størst i 60 kommuner

Det er i alt 53 000 innvandrere og etterkommere fra de nye EØS-medlemmene med unntak av Polen i Norge. Gruppen er størst i 68 kommuner på kart 6.2, men ikke i noe fylke. Disse kommunene ligger nær de kommunene hvor Polen er størst. Det er få fra Østfold til Hedmark, og noe flere blant Opplands utkantkommuner. Det er få (i alt seks) fra Buskerud til og med Rogaland, og mange flere (i alt 29) i Hordaland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Lenger nord avtar antallet, selv om det er flest fra disse nye EØS-landene også i åtte av Nordlands 44 kommuner. Ålesund og Ringsaker er de største kommunene hvor dette er den tallmessig største gruppen.

«Gamle EØS» utenom Norden størst i fire fylker og 98 kommuner

Det er 76 000 innvandrere og etterkommere fra gamle EØS land utenom Norden. Det er 98 kommuner hvor innvandrere herfra er største innvandrerguppe. Gruppen er størst også i fire fylker, Aust-Agder, Rogaland, Nord-Trøndelag og Troms. Det er bare en av disse 98 kommunene som ligger i Akershus (Nesodden), mens det er seks i Østerdalen, og noen også i Oppland, Buskerud og Vestfold (ikke andre byer enn Kongsberg). Denne gruppen er størst i et område i Midt-Telemark, i i alt 11 kommuner i Agder, blant dem flere av de litt større kommunene, og alle kommuner i Ryfylke mellom Gjesdal og Sauda. Innvandrere fra de gamle EØS-landene er størst i sju av de mindre kommunene i Hordaland og ti i Møre og Romsdal. Også i Trøndelag er det ti i denne gruppen, størst er Skaun med 7 000 innbyggere, ellers er det mindre kommuner. På Nordlandskysten og i Troms er det sju hver i denne gruppen, men igjen relativt små kommuner. I Finnmark er det bare i Loppa hvor innvandrere fra "gamle" EØS er største gruppe.

Kart 6.2. Landgruppe med det største antall innvandrere i kommunen. 1.1. 2012

Innvandrere fra nordiske land størst i tre fylker og 60 kommuner

Innvandrere fra andre nordiske land (71 000 i tabell 6.2) er den største gruppen i 60 kommuner og tre fylker, nemlig Akershus, Hedmark og Finnmark. Kommunene omfatter noen grensekommuner i Østfold og Hedmark, fire kommuner i Akershus med Ullensaker som den største, bare Lillehammer i Oppland, ingen kommuner i Agder-Rogaland, og bare en og annen kommune i de andre fylkene fra Buskerud til Sør-Trøndelag. Nærheten til Sverige og det at innvandlerne utgjør en liten andel av folketallet betyr mer i Nord-Trøndelag, og det er mange (12 kommuner) i denne gruppen. Det er mange også i Nordland (13 kommuner), med Rana og Narvik som de største. Størst av alle kommuner i denne gruppen er Tromsø, og Tromsø får følge av sju andre kommuner i fylket, fem av dem i Nord-Troms. Som nevnt er gruppen størst av alle i Finnmark, og den er størst i hele 11 av Finnmarks 19 kommuner.

Resten av Europa størst i tre fylker, men bare 26 kommuner

Innvandrere fra resten av Europa (land utenom hele EØS-regionen), det vil si Russland og andre land i tidligere Sovjet og på Balkan, er største gruppe i tre fylker, Østfold, Vestfold og Vest-Agder. I denne gruppen er det mange flyktninger fra Bosnia-Hercegovina og Kosovo, og mange fra Russland. Denne gruppen er størst i fem kommuner i Østfold, blant dem så folkerike kommuner som Sarpsborg, Halden og Askim. Det er inntil et par kommuner, og gjerne relativt store, fra Oppland til Rogaland. Langs Vestlandskysten er det ingen kommuner hvor denne gruppen er størst, men deretter i enkelte kommuner i Sør-Trøndelag og Nordland. I Finnmark er gruppen størst i tre kommuner, blant dem Alta og Sør-Varanger som begge har mange fra Russland.

Resten av verden størst i fem fylker og 77 kommuner

Resten av verden er aggregert på en slik måte at det passer for vår beskrivelse av innvandlerne i kommunene i Norge. Som vi begrunnet i innledningen til dette kapittelet, er det viktig å ha grupper som varierer så lite som mulig i størrelse. Derfor er Marokko trukket ut fra Afrika, og lagt sammen med Pakistan og Tyrkia. Innvandrere fra resten av Afrika er i stor grad flyktninger, med Somalia (30 000) som den største gruppen. Innvandrere fra Somalia utgjør sammen med dem fra Eritrea og Etiopia nesten to tredeler av gruppen. «Resten av Afrika, minus Marokko» i alt 71 000 (tabell 6.3) er den største gruppen i fire fylker, Oppland, Telemark, Nord-Trøndelag og Nordland. Dette er alle fylker hvor flyktning-innvandring dominerer og hvor det er begrenset arbeidsinnvandring fra EØS.

Gruppen fra Afrika minus Marokko er den største i 37 kommuner. Dette gjelder flere kommuner på Hedmarken, pluss Elverum, og fem kommuner i Oppland. Skien og Notodden har mange nok flytninger fra Afrika til å komme her, og det samme gjelder en kommune eller to i Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal, ingen av disse er småkommuner og den største er Voss. De største kommunene i Nord-Trøndelag med unntak av Levanger kommer her. I Nordland er det 12 kommuner, med Bodø som den største med flest innvandrere fra "Resten av Afrika", og det gjelder også Harstad, Lenvik og Vadsø. I noen av disse kommunene er innvandrere fra Somalia den største gruppen fra et enkelt land, men ofte er det andre enkeltland, fra andre verdensdeler enn Afrika, som er det største.

Innvandrere fra Asia er samlet i tre grupper som består av noen få enkeltland, og en restgruppe med innvandrere fra de andre landene. Det er så mange som 60 000 innvandrere (mange flyktninger) fra Afghanistan, Irak og Iran. Gruppen er likevel ikke størst i noe fylke, og i bare ti kommuner. Dette er dels store flyktning-kommuner på Østlandet, Fredrikstad som størst, og Gjøvik, Kongsvinger og Nøtterøy. Ellers er det mindre kommuner, og bare én i Nord-Norge, Salangen i Sør-Troms.

Det er nesten like mange innvandrere fra Pakistan, Tyrkia og Marokko som fra Afghanistan, Irak og Iran, knapt 60 000. Innvandrere fra Pakistan, Tyrkia og

Marokko er sterkt konsentrert om de store byene på Østlandet, og er størst bare i ett fylke, Oslo, og to kommuner, Oslo og Drammen. Nesten tre av fire fra Marokko bor i Oslo, nesten like stor andel av dem fra Pakistan, og av dem fra Tyrkia bor halvparten i Oslo eller Drammen. Som forklart i kapittel 6.1, er denne gruppen størst i så få kommuner på grunn av at bosettingen er konsentrert om noe få kommuner.

Innvandrere fra Filippinene og Thailand utgjør til sammen bare 30 000 i Norge. De er største gruppe i seks kommuner, Vefsn (Nordland) og Tinn (Telemark) og noen småkommuner. Innvandrere fra "Resten av Asia" utgjør den største enkeltgruppen, med nesten 80 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. De er likevel ikke største gruppe i flere enn 21 kommuner, og ikke i noe fylke. Med noen unntak er de fleste i store kommuner, spredt over det meste av landet. Det gjelder Bergen, Trondheim, Kristiansand og Sandnes blant de aller mest folkerike kommunene, men også Skedsmo, Larvik, Porsgrunn, Lørenskog og Moss med fra 50 000 til 30 000 innbyggere.

Åtte av kommunene med "Resten av Afrika" som største gruppe ligger i Oslo-regionen, i Telemark og Aust-Agder ligger i alt seks, og ellers Flora i Sogn og Fjordane og Kvæfjord i Troms. Til tross for at mange av disse kommunene er store og med en betydelig arbeidsinnvandring, er dette likevel kommuner hvor en innvandrergruppe preget av flyktninger fra mange land er den største ved inngangen til 2012. I kart 4.3 (forholdstall mellom bosatte med Arbeid og bosatte med Flukt som oppholdsgrunn) er det bare én av kommunene (Nittedal) med "Resten av Afrika" som største gruppe som kommer høyere enn midtkategorien (forholdstall over 2,46). Av de resterende 20 kommunene er forholdstallet relativt likt, ti har et flertall med Arbeid som oppholdsgrunn, ti har flertall med Flukt.

Den ellefte gruppen omfatter innvandrere fra Amerika og Oseania. Dette er den minste gruppen (20 000 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre), og de to enkeltlandene i gruppen med flest innvandrere er så forskjellige som USA og Chile, med om lag 8 000 innvandrere fra hvert av landene. Dette er den største gruppen i Høyanger kommune, til tross for at Polen var det største enkeltland.

7. Befolkningsutviklingen 2008-2011

Den innvandringen Norge har hatt siden 2005 har vært større enn noen gang tidligere. Samtidig har den naturlige tilveksten i befolkningen i Norge vært ganske beskjedne, selv om den til forskjell fra i de fleste europeiske land har vært positiv. Innvandringsoverskuddet har vært så stort at veksttakten i befolkningen i Norge var større enn den globale befolkningsveksten i 2011. Samtidig skjer det en betydelig sentralisering av befolkningen, på flere måter. Det har i lang tid vært flere innenlandske flyttinger til sentrale enn til perifere strøk, og det fødes flere barn i sentrale strøk, som resultat av at det der bor relativt mange kvinner i fødedyktig alder, og fordi de nå i gjennomsnitt får nesten like mange barn som kvinner i resten av landet (Brunborg et al. 2012).

I tillegg til dette kommer den prosessen som vi er opptatt av i denne rapporten, innvandringen som i lang tid har vært større til sentrale strøk og særlig til de store byene. Dette gjelder selv etter den store arbeidsinnvandringen skjøt fart fra 2005. Fortsatt er det slik at sentrale strøk har den største innvandringen, selv om det etter 2005 er kommet et betydelig antall arbeidsinnvandrere som fyller ledige jobber også i mer perifere strøk (se kapittel 6).

Bare én kommune hadde utvandringsoverskudd

Kart 7.1 viser befolkningsutviklingen i kommunene i perioden 1.1. 2008 - 1.1. 2012. I denne perioden ville 170 kommuner hatt vekst i folketallet selv uten netto innvandring fra utlandet. 137 kommuner hadde netto innvandring som var stor nok til å kompensere for den nedgangen i folketallet de ellers ville hatt som resultat av netto innenlandsk utflytting og/eller flere døde enn fødte. Endelig hadde 122 kommuner nedgang i folketallet, til tross for et visst innvandringsoverskudd fra utlandet. Bare én kommune hadde utvandringsoverskudd (Verran), men dette kan nok være påvirket av registreringsmessige særegenheter (se kapittel 4.1). Alle fylkene har hatt vekst i folketallet 2008-2012, men hele åtte fylker, nemlig Hedmark, Oppland, Telemark, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark ville hatt nedgang i folketallet uten innvandringsoverskudd. Disse åtte fylkene kan på denne måten oppfattes som en enkel operasjonalisering av begrepet "utkant-Norge".

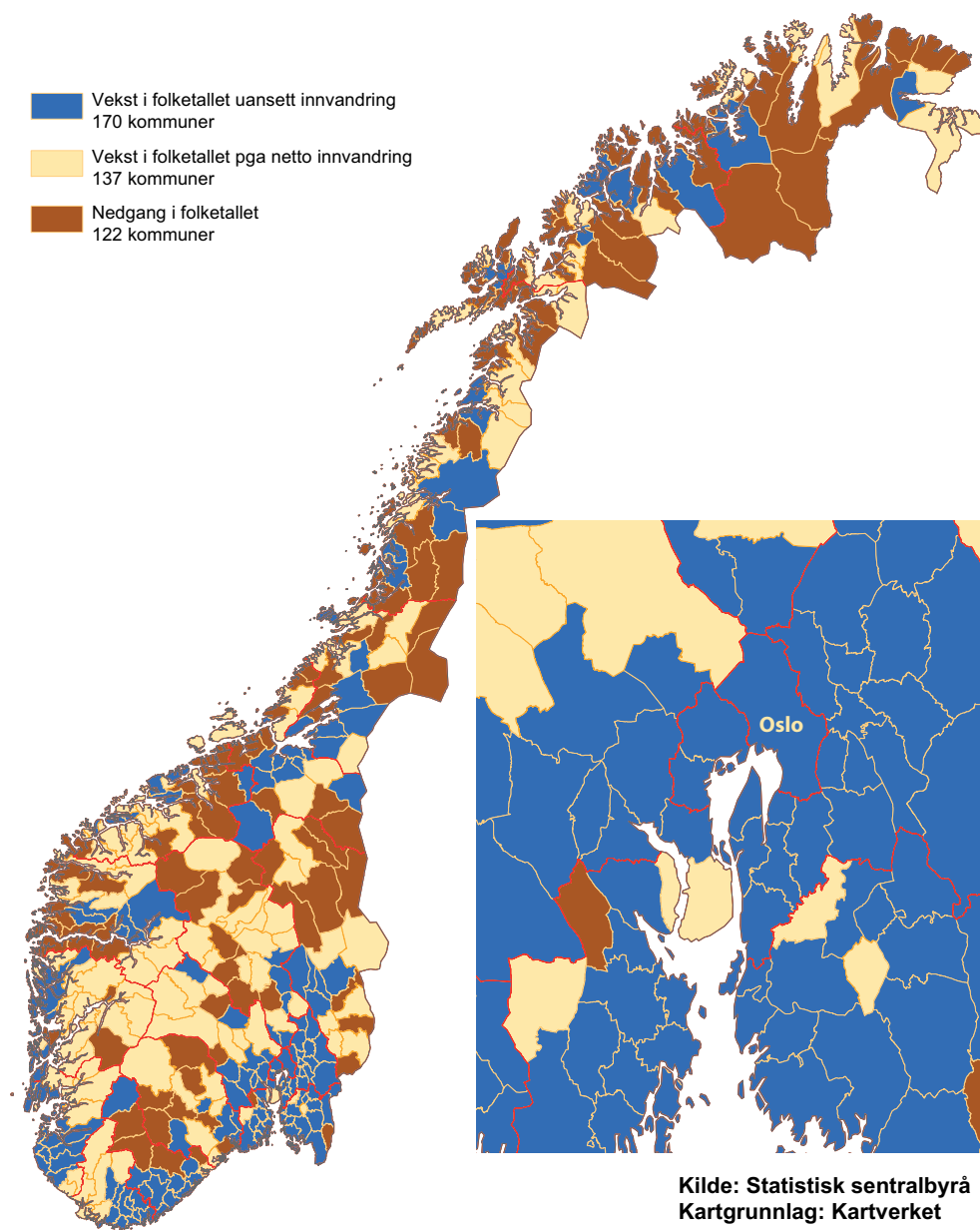
De 170 kommunene som hadde vekst også uten innvandring er samlet rundt storbyene

Med noen få unntak tilhører kommunene i Oslo-regionen de som ville vekst også uten innvandringsoverskudd. Kommunene rundt Mjøsa er også med i dette området med innvandringsuavhengig befolkningsvekst. Resten av Hedmark og Oppland har mer negativ demografisk utvikling, og mange av kommunene her har også hatt nedgang i folketallet. Som vi så i avsnittet over, ville dette vært tilfelle også for de to fylkene. Nedre del av Buskerud og Telemark, og nesten hele Vestfold ville hatt vekst også uten innvandringen. Det samme gjelder nesten 20 kommuner rundt Kristiansand og et tilsvarende antall i nærheten av Stavanger, Sandnes og Haugesund. Også mange kommuner rundt Bergen og nord i Hordaland ville hatt vekst selv uten innvandring. Det neste (og siste) sammenhengende området med vekstkommuner finner vi i Trøndelag, de fleste sør og øst for Trondheimsfjorden nord til og med Steinkjer.

I Nord-Norge er det noen enkeltkommuner som ville hatt vekst også uten å være hjulpet av innvandringen. Dette er kommuner som huser noen av de mest vekstkraftige tettstedene i nord, Brønnøy, Rana, Bodø, Sortland, Tromsø og Alta. Det er også noen ytterst få andre kommuner med vekst selv uten innvandring. Etter nedgang i folketallet hele etterkrigstiden, finner vi blant andre Nesseby i Finnmark blant disse.

En håndfull kommuner spredt i Sogn og Fjordane (Førde er den største) og i Møre og Romsdal (Ålesund med noen nabokommuner, Molde og Kristiansund) ville også hatt vekst uten innvandring. Det samme gjelder en del andre spredte kommuner, som Tydal, Oppdal og Ørland i Sør-Trøndelag.

Kart 7.1. Utvikling i folketallet i kommunene 1.1. 2008-1.1. 2012

137 kommuner ville hatt nedgang uten innvandringen

137 kommuner har vekst i folketallet på grunn av at innvandringsoverskuddet er større enn den nedgangen i folketall som summen av innenlandsk nettoutflytting og forskjellen mellom antall fødte og døde (naturlig tilvekst) ville gitt. Sagt med andre ord: For disse kommunene redder innvandringen folketallet. Disse kommunene grenser ofte opp til de sammenhengende vekstområdene. På kart 7 ser vi at det er særlig mange av dem i et belte tvers over Sør-Norge fra Oppland til Hordaland og i det nordlige Rogaland. Også ellers på Vestlandet er det mange i denne gruppen, men den er ikke like tallrik verken i Trøndelag eller i Nord-Norge.

122 kommuner hadde nedgang i folketallet, langt færre enn tidligere

Kommuner med nedgang i folketallet (122 i fireårsperioden 2008-2011) har hatt det til tross en viss nettoinnvandring fra utlandet. Den eneste kommunen med netto utvandring i perioden, er Verran, en kommune hvor det er lett å tenke seg at dette har registreringsmessige årsaker (se kapittel 4.1). De kommunene som har hatt nedgang i folketallet finner vi flere av blant fjell- og dalbygdene på Østlandet og i Aust-Agder, langs Sognefjorden og sør for Nordfjord. Det er mange også i Møre og Romsdal, særlig på Nordmøre og videre langs kysten til Trondheimsfjorden. Mange er grensekommuner og andre utkantkommuner i Nord-Trøndelag og sør i Nordland. Det er også en del slike kommuner lengst nord i Nordland og i Indre Troms og Nord-Troms. I Finnmark har fortsatt mange kommuner nedgang i folketallet, i de samiske områdene og nord på Varangerhalvøya.

De sammenhengende blå områdene på kartet kan oppfattes som en enkel avgrensning på kommunenivået av den delen av Norge som har demografisk vekstkraft, og hvor innvandringen forsterker denne veksten ytterligere. De områdene som er mørkt brune kan tilsvarende oppfattes som demografisk vekstsvake områder, hvor innvandringen fra utlandet ikke er stor nok til å stoppe nedgangen i folketallet.

Referanser

Andreassen, K. K. og M. T. Dzamarija (2010): Befolkning, side 15-46 i Henriksen et. al. (2010). http://www.ssb.no/emner/02/sa_innvand/sa119/kap2.pdf

Berge, C. (2011): *Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere, 4. kvartal 2009*. Rapport 2011/19. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_201119/rapp_201119.pdf

Brunborg, H. og M. Tønnessen (2012). Befolkningsutviklingen. *Økonomiske analyser* 2/2012 side 3-11. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/emner/08/05/10/oa/201202/brunborg.pdf>

Brunborg, H., I. Texmon og M. Tønnessen: Befolkningsframskrivninger 2012-2100: Modeller og forutsetninger. *Økonomiske analyser* 4/2012. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/emner/08/05/10/oa/201204/brunborg1.pdf>

Dzamarija, M. (2008 a): *Ny innvandrergrupping*. SSB magasinartikkel <http://www.ssb.no/vis/vis/omssb/1gangspubl/art-2008-10-14-01.html>

Dzamarija, M. (2008 b): *Definisjoner og betegnelser i innvandrerstatisikken. Hva skal «innvandreren» hete?* Samfunnsspeilet 4/2008. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/ssp/utg/200804/14/>

Dzamarija, M. (2013): *Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes?* Rapport 34/2013, Statistisk sentralbyrå i 2013.

Henriksen, K. (2010): *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2008*. Rapport 2010/10. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/02/20/rapp_201010/

Henriksen, K., L. Østby og D. Ellingsen (red) (2010): *Innvandring og innvandrere 2010*. Statistiske analyser nr. 119. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/vis/emner/02/sa_innvand/sa119/main.html

Hjelde, K. H. (1990): *Immigrant Fertility in Norway among Women from Pakistan and Turkey*. Partial Fulfilment of the Requirements for MSc. Degree in Medical Demography, London School of Hygiene and Tropical Medicine, October 1990.

Høydahl, E. (2008): *Vestlig og ikke-vestlig – ord som ble for store og gikk ut på dato*. *Samfunnsspeilet* 4/2008, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/ssp/utg/200803/07/>

Høydahl, E. (2011): *Monitor for sekundærflytting. Sekundærflytting blant flyktninger bosatt i Norge i 2000-2009*. Rapport 2011/30, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/02/20/rapp_monitor_flytting/rapp_201130/

Høydahl, E. (2013): *Innvandrere i bygd og by*. *Samfunnsspeilet* 2/2013, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-i-bygdogby>

Pettersen, S. V. (2009): *Innvandrere i norske kommuner - Demografi, levekår og deltakelse i arbeidsstyrken*. Rapport 2009/36. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/01/10/rapp_200936/

Stambøl, L. (2013): *Bosetting og flyttemønstre blant personer med innvandringsbakgrunn*. Kommer som rapport fra Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå (2011): Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 1. januar 2011. <http://www.ssb.no/innvbef/arkiv/tab-2011-04-28-09.html>

Statistisk sentralbyrå (2012 a): Innvandring og utvandring, 2011. <http://prod.ssb.no/a/kortnavn/innvutv/tab-2012-05-11-01.html>

Statistisk sentralbyrå (2012 b): Innvandrere etter innvandringsgrunn 1. januar 2012. <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvgrunn/>

Statistisk sentralbyrå (2013): Sysselsatte på kortidsopphold 2012, 4. kvartal. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/kortsys>

Tønnessen, M, H. Brunborg, Å. Cappelen, T. Skjerpen og I. Texmon (2012): Befolkningsframskrivinger 2012-2100. *Økonomiske analyser* 4/2012 side 41-52. Statistisk sentralbyrå, <http://www.ssb.no/emner/08/05/10/oa/201204/brunborg2.pdf>

Vassenden, K. (1997): *Innvandrere i Norge – Hvem er de, hva gjør de og hvordan lever de?* Statistiske analyser nr. 119. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/histstat/sa/sa_020.pdf

Zhang, L-C. (2008): Developing methods for determining the number of unauthorized foreigners in Norway. Documents 2008/11. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/90/doc_200811/doc_200811.pdf

Østby, L. (1970): *Geografisk mobilitet*. Hovedoppgave i kulturgeografi. Meddelelser fra Geografisk institutt, Universitetet i Oslo. Kulturgeografisk serie nr. 4.

Østby, L. (2004): Innvandrere i Norge - Hvem er de, og hvordan går det med dem? Del I Demografi og Del II Levekår. Notater 2004/65 og 66, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/02/notat_200465/notat_200465.pdf og http://www.ssb.no/emner/00/02/notat_200466/notat_200466.pdf

Aalandslid, V. (2007): *Innvandrerens demografi og levekår i 12 kommuner i Norge*. Rapporter 2007/24, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/rapp_200724/

Vedlegg A: Definisjoner

Bosatte er de som regnes som bosatt i Norge, fastlagt i lov om folkeregistreringen av 16. januar 1970. Forskriftene til loven er blitt endret flere ganger, sist med virkning fra 1. februar 1998. Se for øvrig avsnittet om *bosatt* i "Om statistikken": <http://www.ssb.no/emner/02/01/10/folkemengde/> .

Gruppering av personer etter innvandringsbakgrunn

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Definisjonen er uavhengig av statsborgerskap. Adopterte regnes ikke som innvandrere i statistikken.

Norskfødte med innvandrerforeldre er født i Norge, og har to foreldre som er innvandrere. Norskfødte som har én utenlandsk og én norskfødt forelder regnes ikke blant norskfødte med innvandrerforeldre. I teksten i denne rapporten omtales de også som etterkommere.

Annen innvandrerbakgrunn: Utenlandsfødte med én norskfødt forelder, norskfødte med én utenlandsfødt forelder, og utenlandsfødte med to norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte).

Personer uten innvandrerbakgrunn vil si den øvrige befolkningen.

Innvandring er registrert flytting til Norge fra andre land. Ved flytting til Norge gjelder meldeplikten til folkeregisteret for alle personer som har til hensikt å oppholde seg her i minst 6 måneder, også for norske statsborgere og personer som tidligere har bodd i Norge. Samlet antall innvandringer i en periode kalles noen ganger bruttoinnvandring. Personer som oppholder seg i Norge uten lovlig oppholdsgrunnlag, eller er i Norge på korttidsopphold, er ikke med i datagrunnlaget.

Se for øvrig informasjon om innvandringsstatistikken under "Om statistikken": <http://www.ssb.no/emner/02/02/20/innvutv/> .

Utvandring er registrert flytting fra Norge til andre land. Samlet antall utvandringer i en periode kalles noen ganger bruttoutvandring. Ved flytting til utlandet gjelder meldeplikten for alle personer registrert bosatt i Norge, og som har til hensikt å oppholde seg i utlandet i minst 6 måneder, uavhengig av statsborgerskap.

Nettoinnvandring er differansen for en periode mellom antall innvandringer og antall utvandringer

Innvandringsgrunn: Grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i registreringer i utlendingsforvaltningens registre, og slik en ellers kan avlede den til ut fra ulike relevante variabler. Den oppgis for ikke-nordiske statsborgere ankommet 1990 eller senere.

Alle førstegangsinnvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som kom 1990-2011 har blitt tildelt en av hovedverdiene Flukt, Familie, Arbeid, Utdanning og Annet. De fleste har imidlertid oppgitt en mer spesifisert innvandringsgrunn enn dette. I hovedsak avspeiler de mer spesifiserte verdiene det som er registrert i vedtaksgrunnvariabelen i Utlendingsdatabasen (UDB). Ved uoppgitt vedtaksgrunn brukes andre UDB-variabler eller folkeregisterdata som kilde.

Betegnelsen person med flyktningbakgrunn, kan i sammenheng med innvandringsgrunn bli brukt som synonym til "kommet på grunn av flukt". For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og gjelder kun for personer som kom til Norge på grunn av flukt.

Familieforeningstype: Variabelen spesifiserer alle familieinnvandringer. Den har verdiene gjenforening, medfølging (dvs. kom sammen med en annen innvanderer) og etablering/utvidelse. Disse verdiene framkommer i hovedsak etter en vurdering av egen og referansepersonens første innvandringsdato, vigselsdato (der det er relevant) og de registreringer på denne variabelen som finnes i UDB-dataene. Familiegjenforente og –etablerte kan fordeles etter oppholdsgrunlaget til personen de innvanderer til (referansepersonen).

Arbeidstakere på korttidsopphold (under 6 måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring.

Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere.

Se for øvrig informasjon om innvandringsgrunn under ”Om statistikken”:
<http://www.ssb.no/emner/02/01/10/innvgrunn/> .

Fødeland er hovedsakelig mors bosted ved personens fødsel.

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

Introduksjonsordningen Med lov 4. juli 2003 nr. 80 om introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) ble introduksjonsprogram og -stønning til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004. Før ordningen ble gjort obligatorisk, hadde et økende antall kommuner ulike former for prøveordninger.

Introduksjonsloven fastsetter rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere som omfattes av persongruppene som nevnt i introduksjonsloven § 2. Deltakelse i introduksjonsprogrammet gir den enkelte krav på å motta introduksjonsstønning.

Verdensregioner. Landene grupperes i verdensregioner og følger i denne rapporten en tilpasset versjon av Statistisk sentralbyrås standard inndeling. (Høydahl 2008).

1. EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand, kalles EØS etc.

I EU- og EØS-land (med flere) inngår: Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Gibraltar, Hellas, Irland, Island, Italia, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Slovakia. Slovenia, Spania, Storbritannia, Sveits, Sverige, Tyskland, Tsjekkia, Østerrike og Ungarn, samt Andorra, Færøyene, Grønland, Monaco, San Marino og Vatikanstaten.

2. Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS, kalles Afrika, Asia etc.

Asia med Tyrkia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og europeiske land utenfor EU/EØS.

I europeiske land utenom EU/EØS inngår: Albania, Bosnia-Hercegovina, Hviterussland, Kosovo, Kroatia, Makedonia, Moldova, Montenegro, Russland, Serbia og Ukraina.

Dessuten bruker vi i denne publikasjonen en egen aggregering av land for fremstilling av fra hvilke regioner det er kommet flest innvandrere til den enkelte kommunen. Denne inndelingen er beskrevet i innledningen til kapittel 6.

Vedlegg B: Tabell

Tabellkolonne	Forklaring til kolonne
Folketal	Folketal 1.1.2012
Kart 2.1	Innvandrerbefolkningen i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 2.2	Innvandrerbefolkningen fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 2.3	Innvandrerbefolkningen fra Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 3.1	Innvandrerbefolkningen fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand i prosent av hele innvandrerbefolkningen 1.1.2012
Kart 3.2	Relativ prosentdifferanse av innvandrerbefolkningen fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand i prosent av hele innvandrerbefolkningen, mellom 1.1.2006 og 1.1.2012
Kart 4.1	Bosatte med innvandringsgrunn Arbeid i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 4.2	Bosatte med innvandringsgrunn Flukt i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 4.3	Forholdstallet mellom bosatte med innvandringsgrunn Arbeid og bosatte med innvandringsgrunn Flukt 1.1.2012
Kart 4.4	Familieinnvandrere i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 4.5	Familieetablerte til personer i den øvrige befolkningen i prosent av folketallet 1.1.2012
Kart 5.1	Brutto innvandring i alt 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden
Kart 5.2	Brutto innvandring fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden
Kart 5.3	Brutto innvandring fra Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden
Kart 6.1-A	Enkeltland med størst antall innvandrere
Kart 6.1-B	Antall bosatte 1.1.2012 fra dette landet
Kart 6.2-A	Landgruppering med størst antall innvandrere
Kart 6.2-B	Antall bosatte 1.1.2012 fra dette landet
Kart 7.A	Folketallsvekst 1.1.2008-1.1.2012
Kart 7.B	Netto innvandring i alt 2008-2011
Kart 7.C	Folketallsvekst 1.1.2008-1.1.2012 uten netto innvandring

Vedleggstabell

	Befolkning										
	1.1.2012	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
Hele landet	4 985 870	13,1	5,5	7,7	41,5	26,1	2,35	1,84	1,27	3,19	0,74
01 Østfold	278 352	13,0	4,9	8,1	37,9	8,7	1,71	2,55	0,67	3,15	0,66
02 Akershus	556 254	15,2	6,7	8,5	44,2	8,9	2,59	1,79	1,45	3,33	0,76
03 Oslo	613 285	29,6	8,8	20,8	29,6	30,1	3,56	3,12	1,14	6,43	1,07
04 Hedmark	192 791	7,4	3,5	3,9	47,1	11,3	1,17	1,47	0,80	1,88	0,51
05 Oppland	187 147	7,6	3,6	4,0	46,9	19,3	1,49	1,67	0,89	1,85	0,44
06 Buskerud	265 164	14,7	6,1	8,6	41,5	28,0	2,60	2,18	1,19	3,53	0,75
07 Vestfold	236 424	11,0	5,2	5,8	46,9	18,3	2,05	1,69	1,21	2,79	0,69
08 Telemark	170 023	9,9	3,8	6,1	38,6	12,5	1,31	2,25	0,58	2,51	0,65
09 Aust-Agder	111 495	9,9	4,9	5,1	49,0	14,5	1,67	2,19	0,76	2,55	0,63
10 Vest-Agder	174 324	11,7	4,5	7,2	38,5	17,2	1,61	2,63	0,61	2,73	0,66
11 Rogaland	443 115	13,5	6,8	6,7	50,7	29,6	3,57	1,58	2,26	3,55	0,82
12 Hordaland	490 570	10,6	5,2	5,4	48,7	40,1	2,59	1,27	2,05	2,86	0,72
14 Sogn og Fjordane	108 201	7,9	5,0	3,0	62,3	40,5	2,38	0,99	2,40	2,27	0,54
15 Møre og Romsdal	256 628	8,6	5,1	3,5	59,6	54,6	2,66	0,99	2,68	2,59	0,79
16 Sør-Trøndelag	297 950	9,2	4,1	5,1	44,6	24,2	2,00	1,38	1,45	2,27	0,65
17 Nord-Trøndelag	133 390	5,6	2,7	3,0	47,3	26,0	1,22	1,24	0,99	1,60	0,55
18 Nordland	238 320	6,3	2,8	3,5	44,2	20,3	1,16	1,33	0,87	1,84	0,65
19 Troms Romsa	158 650	7,5	3,7	3,8	49,4	3,9	1,47	1,29	1,14	1,90	0,69
20 Finnmark Finnmarkku	73 787	9,8	4,8	4,9	49,5	13,9	2,14	1,42	1,50	2,75	1,06
0101 Halden	29 543	11,2	4,7	6,5	41,6	-17,2	0,99	2,02	0,49	2,57	0,58
0104 Moss	30 723	16,8	5,6	11,2	33,4	18,4	1,88	2,27	0,83	3,98	0,86
0105 Sarpsborg	53 333	14,3	4,7	9,6	33,0	4,0	1,74	3,46	0,50	3,57	0,71
0106 Fredrikstad	75 583	13,5	4,6	8,8	34,4	7,3	1,65	3,15	0,52	3,37	0,64
0111 Hvaler	4 206	4,9	2,8	2,1	56,5	-13,7	0,50	1,00	0,50	0,86	0,38
0118 Aremark	1 423	3,9	2,3	1,6	58,9	9,4	0,21	0,28	0,75	1,34	0,35
0119 Marker	3 518	7,9	4,6	3,2	58,8	-5,0	0,88	1,73	0,51	1,73	0,60
0121 Rømskog	688	6,5	5,8	0,7	88,9	-6,4	1,16	0,00	:	1,02	0,00
0122 Trøgstad	5 219	7,9	5,5	2,4	69,2	27,0	2,34	0,71	3,30	2,13	0,57
0123 Spydeberg	5 348	8,6	4,2	4,3	49,3	16,8	1,40	1,70	0,82	1,89	0,65
0124 Askim	15 096	17,7	5,1	12,6	28,8	19,1	1,71	3,00	0,57	4,46	0,87
0125 Eidsberg	11 049	12,8	5,5	7,3	42,7	28,8	2,27	2,80	0,81	3,39	0,63
0127 Skiptvet	3 631	8,5	5,2	3,3	60,9	-3,2	2,37	1,60	1,48	2,01	0,77
0128 Rakkestad	7 698	10,9	4,1	6,8	37,6	45,2	2,01	2,99	0,67	2,35	0,48
0135 Råde	6 987	7,8	5,0	2,8	64,5	18,8	2,13	1,03	2,07	1,76	0,43
0136 Rygge	14 691	10,6	5,0	5,6	46,9	12,8	1,77	0,74	2,39	2,13	0,59
0137 Våler (Østf.)	4 705	10,5	7,7	2,8	73,1	20,7	3,08	0,60	5,18	2,42	0,66
0138 Hobøl	4 911	12,8	8,2	4,6	64,0	39,8	3,14	1,53	2,05	3,14	0,61
0211 Vestby	15 143	12,7	5,7	7,0	44,7	-5,6	1,76	1,90	0,93	2,92	0,82
0213 Ski	28 970	14,1	5,5	8,6	39,1	1,8	1,84	2,21	0,83	3,10	0,78
0214 Ås	17 284	17,8	7,7	10,2	43,0	14,8	2,83	1,75	1,62	3,86	0,75
0215 Frogn	15 154	9,6	5,7	3,9	59,4	6,5	1,62	0,98	1,66	2,09	0,67
0216 Nesodden	17 809	11,7	7,1	4,6	61,0	-1,3	1,79	1,13	1,57	2,55	0,90
0217 Oppegård	25 520	12,0	5,1	6,9	42,7	0,6	1,40	1,63	0,86	2,20	0,71
0219 Bærum	114 489	16,8	8,3	8,6	49,1	3,4	3,27	1,94	1,68	3,43	0,69
0220 Asker	56 447	16,2	8,3	7,9	51,2	4,1	3,09	1,88	1,64	3,55	0,77
0221 Aurskog-Høland	14 905	8,2	5,7	2,6	68,7	9,9	2,67	0,58	4,63	2,24	0,48
0226 Sørum	16 091	13,2	7,3	5,9	55,5	22,8	3,33	1,04	3,21	3,13	0,75
0227 Fet	10 626	11,4	6,4	5,0	56,4	18,2	2,78	1,25	2,22	2,48	0,68
0228 Rælingen	16 170	17,9	5,9	12,1	32,7	31,1	2,16	2,16	1,00	4,12	0,87
0229 Enebakk	10 487	10,7	5,2	5,5	48,4	-2,1	2,05	1,14	1,79	2,55	0,72
0230 Lørenskog	33 709	21,4	6,1	15,2	28,6	23,5	2,71	2,57	1,06	4,35	0,76
0231 Skedsmo	49 698	20,6	5,9	14,7	28,6	22,6	2,59	2,93	0,88	4,60	0,76
0233 Nittedal	21 454	12,8	5,9	6,9	45,8	13,4	2,20	0,80	2,75	2,59	0,65
0234 Gjerdrum	6 152	12,2	8,8	3,4	72,4	39,7	4,50	0,80	5,65	2,23	0,54
0235 Ullensaker	31 044	16,8	6,7	10,2	39,6	12,3	2,56	2,07	1,24	4,09	1,01
0236 Nes (Ak.)	19 462	8,6	4,5	4,1	52,5	23,1	1,82	1,33	1,37	2,34	0,75
0237 Eidsvoll	21 621	10,1	4,9	5,2	48,5	14,1	2,05	1,04	1,97	2,82	0,82
0238 Nannestad	11 362	12,4	6,6	5,8	53,4	13,5	3,06	1,05	2,92	3,40	1,05
0239 Hurdal	2 657	6,8	4,6	2,2	67,6	-4,5	1,17	0,34	3,44	1,84	0,75
0301 Oslo kommune	613 285	29,6	8,8	20,8	29,6	30,1	3,56	3,12	1,14	6,43	1,07
0402 Kongsvinger	17 522	10,2	3,4	6,8	33,7	9,4	0,86	2,35	0,37	2,20	0,58
0403 Hamar	29 045	9,6	3,4	6,2	35,9	-5,8	1,09	2,11	0,52	2,39	0,52
0412 Ringsaker	33 191	6,5	3,7	2,8	57,2	22,1	1,57	0,88	1,79	1,86	0,48
0415 Løten	7 477	6,3	3,1	3,2	49,3	3,7	0,96	1,50	0,64	1,69	0,53
0417 Stange	19 190	7,1	3,2	3,9	45,2	-2,9	1,16	1,63	0,71	1,77	0,46
0418 Nord-Odal	5 141	3,4	2,2	1,2	64,9	33,0	0,93	0,23	4,00	1,09	0,33
0419 Sør-Odal	7 859	4,8	3,1	1,8	63,0	6,4	0,79	0,25	3,10	1,78	0,74
0420 Eidskog	6 288	6,5	3,7	2,8	56,4	1,9	0,48	0,97	0,49	1,43	0,62
0423 Grue	5 003	6,6	3,0	3,6	45,3	34,4	0,92	1,74	0,53	1,68	0,36
0425 Åsnes	7 606	5,4	2,7	2,6	51,1	15,2	1,03	1,25	0,82	1,29	0,50
0426 Våler (Hedm.)	3 844	5,5	4,2	1,3	75,8	7,6	1,56	0,00	:	1,98	0,62
0427 Elverum	20 152	7,8	2,9	4,9	37,6	7,1	0,80	1,98	0,41	2,01	0,56
0428 Trysil	6 752	7,8	5,4	2,4	69,0	-7,3	1,35	1,18	1,14	1,30	0,36

Forts

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
5,9	4,2	1,7	Polen	72 103	10	79 834	248 699	171 361	77 338
4,3	3,3	1,0	Polen	4 667	05	6 206	12 894	6 749	6 145
5,9	4,4	1,5	Polen	10 252	01	11 279	37 687	17 316	20 371
11,4	8,5	2,9	Pakistan	22 034	08	34 406	52 801	32 473	20 328
3,6	2,3	1,2	Polen	1 409	01	2 175	3 502	4 592	-1 090
3,9	2,5	1,4	Polen	1 599	06	1 847	3 510	5 130	-1 620
5,3	3,9	1,3	Polen	5 084	03	5 084	13 944	9 136	4 808
4,7	3,6	1,1	Polen	3 203	05	3 236	9 991	6 622	3 369
3,6	2,4	1,2	Polen	1 505	06	2 425	3 292	3 890	-598
4,5	3,0	1,5	Polen	1 579	02	1 786	5 365	3 483	1 882
4,7	3,0	1,7	Polen	1 865	05	3 176	8 380	5 423	2 957
7,0	5,3	1,7	Polen	9 004	02	10 217	30 428	18 089	12 339
5,5	4,1	1,5	Polen	7 675	03	7 675	27 896	17 052	10 844
5,4	3,8	1,6	Polen	1 590	03	1 590	1 942	4 257	-2 315
5,5	4,1	1,4	Polen	4 189	03	4 189	9 856	10 381	-525
5,2	3,4	1,8	Polen	2 772	02	4 067	14 957	8 531	6 426
3,4	2,0	1,4	Polen	998	06	1 221	3 534	2 996	538
4,0	2,2	1,9	Polen	1 215	06	2 269	3 324	6 966	-3 642
5,2	2,9	2,4	Sverige	889	02	1 924	4 008	5 111	-1 103
6,2	4,0	2,2	Russland	1 096	01	1 650	1 388	3 164	-1 776
4,0	3,1	0,8	Kosovo	515	05	790	1 451	497	954
5,4	3,6	1,8	Vietnam	686	10	897	1 650	1 020	630
4,0	3,2	0,8	Polen	1 114	05	1 833	2 280	1 072	1 208
4,3	3,3	1,0	Irak	1 705	09	2 255	3 607	1 879	1 728
1,8	1,4	0,4	Sverige	24	01	56	245	24	221
2,7	2,6	0,1	Sverige	10	01	16	-6	16	-22
3,5	3,2	0,3	Sverige	78	01	86	55	46	9
2,8	2,8	0,0	Sverige	19	01	21	39	11	28
4,9	4,3	0,6	Litauen	74	04	119	180	176	4
3,4	2,8	0,7	Burma	40	04	75	275	105	170
4,1	3,1	1,0	Vietnam	318	05	536	624	359	265
4,6	3,6	1,0	Polen	238	05	253	540	300	240
4,8	3,0	1,8	Polen	74	03	74	106	112	-6
3,5	2,9	0,6	Irak	128	05	187	183	168	15
3,6	2,9	0,7	Polen	165	03	165	162	160	2
3,6	2,9	0,8	Polen	296	10	309	777	324	453
5,7	4,8	0,9	Polen	149	03	149	437	170	267
8,6	4,6	4,0	Polen	115	03	115	289	310	-21
5,3	3,3	2,0	Somalia	161	01	309	1 318	479	839
4,2	3,2	1,0	Polen	369	05	572	1 491	712	779
11,1	5,4	5,7	Polen	273	10	521	1 960	1 050	910
4,1	3,2	0,9	Polen	172	01	317	909	358	551
4,7	3,6	1,0	Sverige	232	02	488	941	387	554
3,7	2,7	1,0	Polen	295	01	490	1 319	483	836
7,4	5,4	2,0	Polen	2 876	03	2 876	6 345	3 613	2 732
7,3	5,6	1,7	Polen	1 465	03	1 465	3 525	1 993	1 532
4,0	3,3	0,7	Polen	328	03	328	910	372	538
6,0	5,1	0,9	Polen	320	04	334	1 812	671	1 141
4,2	3,6	0,6	Polen	203	03	203	663	240	423
4,6	3,3	1,3	Vietnam	310	10	509	1 058	418	640
3,8	3,1	0,7	Polen	185	03	185	594	238	356
6,0	4,7	1,3	Pakistan	987	10	1 558	1 856	1 160	696
6,1	4,5	1,6	Vietnam	1 091	10	2 259	3 552	1 677	1 875
4,4	3,6	0,8	Polen	257	10	632	1 198	529	669
7,1	6,5	0,6	Polen	215	03	215	688	293	395
6,2	5,2	1,0	Pakistan	523	01	773	4 110	1 122	2 988
3,2	2,6	0,7	Polen	206	04	238	952	408	544
4,3	2,8	1,5	Polen	328	03	328	1 705	656	1 049
5,2	4,3	1,0	Polen	254	03	254	705	401	304
3,2	2,4	0,8	Sverige	24	01	47	76	56	20
11,4	8,5	2,9	Pakistan	22 034	08	34 406	52 801	32 473	20 328
4,0	2,4	1,6	Sverige	189	09	341	161	415	-254
4,2	2,4	1,8	Somalia	284	06	482	1 069	800	269
3,0	2,3	0,7	Polen	302	04	408	1 047	672	375
2,8	1,8	1,0	Polen	44	06	77	226	146	80
3,0	2,1	0,9	Polen	151	06	253	369	327	42
2,3	2,1	0,3	Polen	28	01	32	50	96	-46
2,6	2,1	0,4	Polen	61	01	92	72	122	-50
3,2	2,6	0,6	Sverige	126	01	152	-109	92	-201
2,9	1,7	1,2	Sverige	43	05	68	-75	85	-160
4,1	1,7	2,4	Sverige	55	01	81	25	246	-221
3,9	3,3	0,6	Polen	29	04	49	-25	103	-128
3,0	2,2	0,8	Somalia	170	06	285	687	340	347
4,8	3,6	1,2	Sverige	163	01	198	11	222	-211

Vedleggstabell forts.

	Befolkning										
	1.1.2012	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
0429 Åmot	4 337	6,0	4,2	1,9	69,1	32,1	1,54	0,62	2,48	1,80	0,51
0430 Stor-Elvdal	2 678	8,9	4,8	4,1	53,6	0,7	1,76	2,58	0,68	1,61	0,34
0432 Rendalen	1 959	4,0	2,8	1,2	70,5	41,0	0,97	0,00	:	1,02	0,41
0434 Engerdal	1 390	7,3	4,0	3,4	53,9	-7,3	0,86	2,16	0,40	1,01	0,29
0436 Tolga	1 681	10,0	5,7	4,3	56,5	220,4	2,32	3,09	0,75	2,44	0,42
0437 Tynset	5 564	8,4	4,6	3,8	54,8	37,5	2,44	1,19	2,06	2,55	0,61
0438 Alvdal	2 431	5,1	2,6	2,6	49,6	-29,1	1,11	1,36	0,82	1,36	0,45
0439 Folldal	1 641	4,4	2,4	2,1	53,4	262,1	0,67	0,79	0,85	1,52	0,43
0441 Os (Hedm.)	2 040	8,0	5,0	3,0	62,0	72,3	1,96	1,91	1,03	1,57	0,34
0501 Lillehammer	26 765	9,5	3,8	5,7	40,0	-1,5	1,11	2,11	0,53	2,20	0,46
0502 Gjøvik	29 202	10,6	3,5	7,1	33,4	20,1	1,47	2,73	0,54	2,49	0,59
0511 Dovre	2 742	7,0	4,0	3,0	57,3	7,6	1,93	1,50	1,29	2,19	0,47
0512 Lesja	2 195	7,0	6,1	0,9	87,0	38,8	3,19	0,14	23,33	1,91	0,41
0513 Skjåk	2 307	5,5	3,5	2,0	63,3	12,7	2,51	1,00	2,52	1,00	0,35
0514 Lom	2 382	4,5	2,3	2,3	50,0	-19,2	0,88	1,39	0,64	0,88	0,25
0515 Vågå	3 739	4,0	1,7	2,3	43,3	10,3	0,64	1,47	0,44	1,02	0,53
0516 Nord-Fron	5 830	5,2	2,8	2,3	54,6	77,9	1,41	0,91	1,55	1,68	0,31
0517 Sel	5 992	4,2	1,8	2,5	41,7	17,2	0,88	1,03	0,85	1,07	0,42
0519 Sør-Fron	3 208	6,2	4,1	2,1	66,3	18,8	1,62	0,84	1,93	1,65	0,28
0520 Ringebu	4 561	8,7	6,3	2,4	72,7	19,0	3,55	1,05	3,38	2,30	0,26
0521 Øyer	5 095	9,5	4,9	4,5	52,1	11,0	2,73	2,63	1,04	1,43	0,27
0522 Gausdal	6 160	4,7	2,5	2,2	53,4	18,2	1,04	0,88	1,19	1,25	0,39
0528 Østre Toten	14 747	6,7	3,9	2,9	57,4	37,0	1,81	1,42	1,28	1,55	0,43
0529 Vestre Toten	12 928	5,9	2,2	3,7	37,1	6,2	0,84	1,40	0,60	1,83	0,60
0532 Jevnaker	6 483	7,2	4,0	3,1	56,1	20,4	1,53	1,11	1,38	1,82	0,56
0533 Lunner	8 776	6,8	3,2	3,6	46,6	10,3	1,05	1,61	0,65	1,47	0,56
0534 Gran	13 493	7,2	3,1	4,1	43,4	21,7	1,51	1,62	0,93	1,67	0,27
0536 Søndre Land	5 761	6,3	3,0	3,3	47,9	-2,1	1,01	1,56	0,64	1,79	0,50
0538 Nordre Land	6 768	5,0	2,8	2,2	55,8	16,6	1,12	0,95	1,19	1,48	0,31
0540 Sør-Aurdal	3 154	5,5	3,4	2,1	62,4	35,8	1,24	1,24	1,00	1,40	0,19
0541 Etnedal	1 408	8,5	4,1	4,3	48,7	-30,4	2,41	3,55	0,68	1,35	0,21
0542 Nord-Aurdal	6 428	7,8	4,9	2,9	63,0	58,3	2,08	1,17	1,79	2,40	0,39
0543 Vestre Slidre	2 232	8,2	5,0	3,1	61,5	42,1	1,84	2,06	0,89	2,33	0,36
0544 Øystre Slidre	3 174	7,2	5,1	2,1	70,3	35,1	2,55	0,41	6,23	1,17	0,38
0545 Vang	1 617	12,3	8,3	4,0	67,8	68,1	3,28	2,35	1,39	3,46	0,19
0602 Drammen	64 597	23,6	6,2	17,4	26,2	44,7	2,63	3,88	0,68	5,53	0,94
0604 Kongsberg	25 479	12,4	6,0	6,5	48,0	1,7	2,58	1,97	1,31	3,27	0,85
0605 Ringerike	29 236	10,3	4,6	5,7	44,9	10,2	1,84	1,63	1,13	2,89	0,67
0612 Hole	6 322	12,3	8,9	3,3	72,9	18,6	5,16	1,04	4,94	2,21	0,59
0615 Flå	1 034	9,7	6,5	3,2	67,0	72,3	2,90	1,45	2,00	3,19	0,77
0616 Nes (Busk.)	3 452	10,0	6,1	3,9	61,3	20,0	2,84	1,27	2,23	2,43	0,38
0617 Gol	4 581	14,1	7,6	6,5	53,8	64,1	4,02	2,10	1,92	4,15	0,83
0618 Hemsedal	2 228	17,5	14,5	3,0	82,9	6,2	4,80	1,97	2,43	2,42	0,45
0619 Ål	4 741	8,9	5,7	3,2	64,2	19,6	2,76	1,94	1,42	2,02	0,38
0620 Hol	4 457	14,2	10,6	3,7	74,3	8,5	3,90	1,39	2,81	2,49	0,52
0621 Sigdal	3 535	4,8	3,6	1,2	74,6	35,8	1,61	0,37	4,38	1,81	0,45
0622 Krødsherad	2 186	8,3	6,8	1,5	81,8	15,7	4,35	0,37	11,88	1,37	0,50
0623 Modum	13 116	8,0	4,0	4,0	50,4	8,3	1,32	1,43	0,92	2,18	0,50
0624 Øvre Eiker	17 421	10,2	6,1	4,1	59,5	33,4	2,86	1,62	1,77	2,44	0,63
0625 Nedre Eiker	23 262	15,9	5,5	10,4	34,7	17,5	2,18	2,21	0,99	3,83	0,83
0626 Lier	24 177	15,7	7,0	8,8	44,4	34,3	3,31	2,00	1,65	3,82	0,82
0627 Røyken	19 594	10,8	6,6	4,2	61,2	8,8	2,48	1,08	2,30	2,53	0,77
0628 Hurum	9 185	9,4	6,3	3,1	67,0	10,7	2,21	1,23	1,80	2,09	0,60
0631 Flesberg	2 638	6,4	4,2	2,2	65,9	15,3	1,74	1,02	1,70	1,55	0,45
0632 Rollag	1 383	5,4	2,9	2,5	53,3	10,5	0,72	0,87	0,83	1,37	0,43
0633 Nore og Uvdal	2 540	7,0	5,0	2,0	70,9	5,6	2,60	1,30	2,00	1,69	0,47
0701 Horten	26 307	12,2	4,9	7,3	39,9	10,1	1,78	2,27	0,78	3,19	0,87
0702 Holmestrand	10 251	8,5	4,1	4,4	48,4	13,0	1,44	1,04	1,38	2,24	0,76
0704 Tønsberg	40 677	11,5	5,6	5,9	48,9	18,1	2,50	1,54	1,62	2,79	0,68
0706 Sandefjord	44 150	13,1	5,5	7,6	41,9	12,0	2,02	2,11	0,96	3,30	0,85
0709 Larvik	42 947	10,8	4,5	6,3	41,5	19,6	1,85	1,82	1,02	2,79	0,61
0711 Svelvik	6 581	9,7	6,4	3,4	65,4	31,5	2,22	1,15	1,92	2,54	0,70
0713 Sande (Vestf.)	8 680	9,6	5,9	3,7	61,4	27,1	2,26	1,16	1,94	2,26	0,58
0714 Hof	3 048	6,1	4,6	1,5	75,7	35,3	2,03	0,20	10,33	1,44	0,59
0716 Re	8 936	8,8	5,1	3,8	57,3	25,7	2,27	1,59	1,43	2,17	0,54
0719 Andebu	5 448	8,2	5,4	2,8	66,2	29,2	2,55	0,84	3,02	1,98	0,44
0720 Stokke	11 178	11,5	6,4	5,1	55,4	47,6	3,10	1,74	1,79	2,84	0,57
0722 Nøtterøy	20 995	9,8	4,6	5,2	46,7	12,7	1,39	1,59	0,87	2,46	0,53
0723 Tjøme	4 813	9,2	5,8	3,3	63,7	9,6	2,06	0,66	3,09	3,26	0,93
0728 Lardal	2 413	5,9	3,8	2,1	64,3	53,2	1,91	1,16	1,64	1,12	0,37
0805 Porsgrunn	35 219	10,2	3,8	6,4	36,9	5,3	1,48	2,07	0,71	2,46	0,76
0806 Skien	52 509	12,8	3,7	9,1	29,1	9,1	1,19	3,08	0,39	3,29	0,73
0807 Notodden	12 469	7,8	3,7	4,1	47,1	17,8	1,70	1,41	1,20	2,24	0,75
0811 Siljan	2 432	6,0	2,0	4,0	32,9	-46,2	0,58	2,18	0,26	1,44	0,70
0814 Bamble	14 106	6,4	2,7	3,7	42,4	0,5	0,78	1,94	0,40	1,55	0,55
0815 Kragerø	10 710	8,8	4,1	4,7	46,9	10,2	1,35	2,38	0,57	2,16	0,60
0817 Drangedal	4 126	6,9	4,5	2,3	66,1	62,7	1,31	0,85	1,54	3,03	0,80

Forts.

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
2,8	2,3	0,4	Litauen	41	02	69	8	65	-57
10,5	3,0	7,5	Tyskland	34	02	70	-2	233	-235
3,9	2,1	1,8	Latvia	14	01	21	-70	71	-141
11,6	1,5	10,1	Sverige	35	01	38	-68	152	-220
4,7	4,1	0,7	Tyskland	28	02	61	-16	65	-81
4,7	3,6	1,1	Polen	103	03	103	164	213	-49
2,4	1,6	0,8	Polen	23	03	23	18	45	-27
2,4	1,6	0,8	Nederland	9	02	19	-33	30	-63
3,4	2,8	0,6	Litauen	26	02	43	-7	52	-59
3,5	2,5	1,0	Vietnam	219	01	391	989	501	488
3,8	2,4	1,4	Polen	269	09	484	901	710	191
7,6	3,2	4,4	Polen	61	03	61	-36	195	-231
5,1	4,6	0,5	Polen	32	04	46	27	90	-63
3,4	2,8	0,6	Polen	29	03	29	-24	62	-86
3,5	1,9	1,6	Tyskland	23	09	30	-25	41	-66
2,4	1,4	1,0	Irak	18	09	29	22	59	-37
3,5	2,4	1,1	Polen	56	09	59	37	161	-124
3,9	1,5	2,3	Somalia	43	06	75	-13	187	-200
3,0	2,7	0,3	Bosnia-Herc.	38	04	49	38	66	-28
6,8	4,5	2,3	Polen	96	03	96	29	217	-188
5,5	3,9	1,5	Polen	63	05	100	166	178	-12
3,7	1,9	1,9	Polen	34	06	58	31	161	-130
4,1	2,6	1,5	Polen	237	03	237	288	486	-198
2,6	1,5	1,2	Iran	82	09	148	293	243	50
2,7	2,2	0,5	Polen	51	02	76	227	111	116
2,9	2,0	0,9	Litauen	71	06	109	178	158	20
3,6	2,6	1,0	Polen	116	05	143	304	355	-51
3,3	1,2	2,0	Polen	55	06	96	-92	135	-227
2,7	2,0	0,7	Polen	70	03	70	132	144	-12
3,7	2,7	1,0	Nederland	39	02	67	-22	88	-110
10,5	3,1	7,4	Eritrea	33	06	47	20	141	-121
4,3	3,6	0,7	Litauen	57	04	128	-8	193	-201
6,9	2,8	4,1	Litauen	33	02	48	15	128	-113
4,3	3,8	0,5	Litauen	34	04	59	-2	100	-102
14,7	6,2	8,5	Polen	33	04	55	35	220	-185
5,7	4,2	1,5	Tyrkia	2 207	08	3 302	4 452	2 429	2 023
6,5	4,1	2,4	Polen	215	02	570	1 482	1 062	420
4,0	2,9	1,1	Polen	409	05	520	713	724	-11
8,3	7,5	0,8	Polen	261	03	261	700	374	326
6,3	5,5	0,8	Polen	12	02	22	60	42	18
7,3	4,4	2,9	Polen	92	03	92	-7	186	-193
7,0	5,8	1,2	Polen	121	03	121	142	267	-125
15,9	12,3	3,6	Sverige	105	01	152	260	235	25
7,8	4,6	3,2	Polen	144	03	144	55	294	-239
11,6	9,4	2,2	Polen	86	01	188	19	280	-261
2,3	2,0	0,3	Polen	47	03	47	11	59	-48
7,3	6,4	0,9	Polen	48	04	61	88	116	-28
2,5	1,8	0,7	Polen	185	03	185	421	197	224
4,8	4,0	0,8	Polen	379	03	379	1 289	568	721
4,0	3,1	0,9	Polen	445	10	677	1 170	615	555
5,6	4,3	1,3	Polen	687	03	687	1 477	870	607
4,2	3,4	0,8	Polen	317	02	400	1 363	453	910
3,8	2,9	0,9	Polen	112	02	193	162	212	-50
2,6	2,1	0,5	Litauen	24	04	39	117	54	63
1,5	1,1	0,4	Litauen	8	02	20	-36	10	-46
4,1	3,5	0,6	Polen	40	03	40	6	89	-83
4,2	2,9	1,3	Somalia	329	05	517	1 209	738	471
4,1	3,5	0,6	Polen	109	01	128	391	215	176
5,4	4,1	1,3	Polen	627	03	627	2 284	1 317	967
5,4	4,2	1,1	Irak	541	05	993	1 817	1 348	469
3,8	2,8	0,9	Polen	712	10	778	1 224	1 079	145
3,0	2,4	0,6	Polen	168	03	168	118	131	-13
3,6	3,1	0,6	Polen	171	03	171	681	225	456
2,7	2,3	0,4	Polen	35	02	52	-18	57	-75
3,9	3,2	0,7	Polen	155	03	155	493	235	258
4,3	3,6	0,7	Tyskland	81	02	123	271	142	129
10,7	7,3	3,3	Polen	162	02	230	638	564	74
3,5	2,8	0,7	Irak	290	09	344	585	367	218
5,3	3,9	1,4	Polen	57	02	104	268	147	121
3,2	2,7	0,5	Polen	23	04	28	30	57	-27
4,0	2,4	1,6	Polen	291	10	569	1 033	835	198
3,4	2,2	1,2	Somalia	636	06	1 148	1 645	1 067	578
3,9	3,2	0,7	Polen	134	06	145	237	301	-64
1,8	1,1	0,7	Afghanistan	16	05	26	52	17	35
2,3	1,5	0,8	Polen	94	10	150	-3	192	-195
3,3	2,2	1,1	Polen	133	02	160	96	250	-154
3,1	2,2	0,8	Nederland	90	02	131	15	105	-90

Vedleggstabell forts.

	Befolkning										
	1.1.2012	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
0819 Nome	6 579	9,2	4,1	5,1	44,4	37,6	1,17	2,54	0,46	2,52	0,44
0821 Bø (Telem.)	5 766	10,5	4,7	5,8	45,1	24,8	1,54	2,69	0,57	1,96	0,42
0822 Sauherad	4 314	7,6	3,1	4,5	40,7	23,3	1,02	2,46	0,42	1,90	0,63
0826 Tinn	5 982	10,3	4,6	5,7	44,6	27,2	1,40	1,94	0,72	2,02	0,59
0827 Hjartdal	1 602	2,9	2,3	0,6	80,4	6,2	1,06	0,00	:	0,94	0,31
0828 Seljord	2 959	7,2	4,4	2,8	60,7	56,7	1,52	1,69	0,90	1,86	0,34
0829 Kviteseid	2 498	6,7	4,7	2,0	70,7	19,7	1,72	0,64	2,69	2,12	0,52
0830 Nissedal	1 430	6,4	5,6	0,8	87,0	21,4	2,10	0,00	:	2,38	0,35
0831 Fyresdal	1 335	10,4	8,7	1,7	83,5	5,2	3,22	1,12	2,87	3,37	0,30
0833 Tokke	2 287	5,1	3,5	1,7	67,5	24,4	0,96	0,70	1,38	1,36	0,22
0834 Vinje	3 700	7,2	4,3	2,9	60,2	29,0	1,46	0,97	1,50	1,73	0,24
0901 Risør	6 899	8,3	4,3	4,0	51,3	16,4	1,16	2,26	0,51	1,96	0,55
0904 Grimstad	21 301	10,6	5,5	5,1	51,7	5,8	2,00	1,84	1,09	2,87	0,66
0906 Arendal	42 801	10,9	5,0	5,9	45,6	18,2	1,75	2,25	0,78	2,85	0,76
0911 Gjerstad	2 478	8,4	3,2	5,2	38,0	20,5	1,01	3,15	0,32	1,94	0,44
0912 Vegårshei	1 933	5,9	1,8	4,1	30,7	172,9	0,62	3,05	0,20	1,14	0,16
0914 Tvedestrand	6 019	8,9	4,9	4,0	55,1	6,5	1,68	2,26	0,74	2,36	0,38
0919 Froland	5 257	6,7	4,3	2,4	64,5	32,7	1,65	1,10	1,50	1,90	0,42
0926 Lillesand	9 878	8,8	4,4	4,4	49,8	15,7	1,30	1,86	0,70	1,85	0,62
0928 Birkenes	4 828	8,9	4,3	4,6	48,5	-11,3	1,33	2,59	0,51	1,91	0,52
0929 Åmli	1 825	11,2	6,7	4,5	60,0	18,6	2,30	3,29	0,70	3,01	0,33
0935 Iveland	1 298	8,8	5,8	3,0	65,8	46,2	1,31	2,00	0,65	3,24	0,39
0937 Evje og Hornnes	3 496	11,8	4,4	7,4	37,4	10,7	1,60	3,55	0,45	3,26	0,46
0938 Bygland	1 219	7,0	3,8	3,2	54,1	62,4	1,48	1,56	0,95	1,31	0,25
0940 Valle	1 293	7,9	4,0	3,9	51,0	7,1	1,39	2,78	0,50	2,17	0,77
0941 Bykle	970	14,2	10,1	4,1	71,0	-5,3	3,92	2,16	1,81	3,40	0,82
1001 Kristiansand	83 243	14,6	4,4	10,2	30,3	12,6	1,52	3,26	0,47	3,10	0,65
1002 Mandal	15 149	9,3	4,4	4,9	47,6	16,7	1,62	2,03	0,80	2,57	0,92
1003 Farsund	9 433	7,6	4,0	3,6	52,4	7,5	0,98	1,77	0,55	1,70	0,56
1004 Flekkefjord	9 046	11,0	6,3	4,7	57,3	14,2	2,38	2,11	1,13	3,03	0,72
1014 Vennesla	13 583	8,1	4,0	4,2	48,9	25,1	1,43	1,38	1,04	2,16	0,57
1017 Songdalen	6 165	12,9	5,0	7,8	39,2	19,1	1,67	4,06	0,41	3,15	0,75
1018 Søgne	10 855	8,2	4,2	3,9	52,0	13,3	1,68	1,74	0,96	1,93	0,52
1021 Marnardal	2 286	8,6	5,2	3,4	60,4	20,8	2,32	1,84	1,26	2,71	0,61
1026 Åseral	912	9,8	5,9	3,8	60,7	47,9	2,08	3,18	0,66	2,08	0,44
1027 Audnedal	1 689	5,2	4,4	0,8	85,1	92,8	1,72	0,00	:	2,25	0,36
1029 Lindesnes	4 753	9,4	5,3	4,2	55,8	18,3	2,02	2,38	0,85	2,19	0,69
1032 Lyngdal	7 895	9,6	4,0	5,6	41,4	16,2	1,46	3,03	0,48	2,53	0,86
1034 Hægebostad	1 665	7,9	5,0	2,9	62,9	129,3	2,22	1,32	1,68	2,22	0,42
1037 Kvinesdal	5 834	7,9	4,0	3,9	50,4	7,1	1,51	1,87	0,81	2,42	0,57
1046 Sirdal	1 816	10,6	7,2	3,4	67,7	55,2	3,85	0,88	4,38	2,81	0,66
1101 Eigersund	14 475	9,6	5,4	4,2	56,7	30,8	2,98	1,30	2,29	2,59	0,67
1102 Sandnes	67 814	16,1	7,2	8,9	44,5	44,1	3,73	2,21	1,69	4,22	0,93
1103 Stavanger	127 506	18,7	8,6	10,1	45,9	16,7	4,67	1,83	2,55	4,61	0,90
1106 Haugesund	35 099	13,4	6,6	6,8	49,2	34,4	3,67	2,28	1,61	3,19	0,91
1111 Sokndal	3 257	4,0	2,0	2,0	49,6	17,4	0,71	0,09	7,67	2,12	0,98
1112 Lund	3 183	7,6	2,7	4,9	35,4	-9,9	0,91	2,80	0,33	1,60	0,63
1114 Bjerkreim	2 739	7,8	5,9	1,9	75,3	72,6	2,88	0,22	13,17	2,45	0,77
1119 Hå	17 244	11,3	7,4	3,9	65,5	171,4	4,71	0,99	4,78	3,19	0,70
1120 Klepp	17 746	11,0	6,6	4,5	59,5	38,9	3,56	1,33	2,68	3,01	0,74
1121 Time	16 769	8,7	4,2	4,4	49,0	31,4	1,96	1,74	1,13	2,11	0,55
1122 Gjesdal	10 778	9,9	6,2	3,7	62,9	36,4	2,84	1,31	2,17	2,48	0,66
1124 Sola	23 877	14,6	8,4	6,2	57,6	15,0	4,07	1,04	3,90	4,56	0,93
1127 Randaberg	10 265	9,1	5,7	3,5	61,8	18,5	2,50	1,23	2,04	2,58	0,57
1129 Forsand	1 190	6,7	5,2	1,5	77,5	36,8	1,93	0,00	:	2,94	0,92
1130 Strand	11 533	7,7	4,0	3,7	51,9	35,7	1,53	1,08	1,41	2,66	0,65
1133 Hjelmeland	2 807	15,3	9,7	5,6	63,4	28,9	5,63	1,75	3,22	4,85	0,82
1134 Suldal	3 845	8,1	5,1	3,0	63,0	30,5	1,85	1,98	0,93	2,03	0,47
1135 Sauda	4 754	6,0	3,4	2,6	56,4	-4,4	1,66	1,03	1,61	1,89	0,67
1141 Finnøy	2 955	10,6	9,5	1,0	90,1	40,1	6,09	0,00	:	1,83	0,54
1142 Rennesøy	4 388	9,3	7,3	2,0	78,9	35,7	3,26	0,77	4,21	2,55	0,52
1144 Kvitsøy	519	7,1	5,4	1,7	75,7	-11,2	3,28	0,00	:	2,31	0,77
1145 Bokn	851	7,4	5,9	1,5	79,4	-15,3	2,82	0,00	:	3,06	1,06
1146 Tysvær	10 320	6,8	4,2	2,6	61,5	84,0	2,56	1,00	2,56	1,84	0,54
1149 Karmøy	40 536	7,6	4,3	3,3	56,4	36,1	1,72	0,94	1,83	2,42	0,90
1151 Utsira	218	9,2	4,1	5,0	45,0	170,0	2,75	0,00	:	3,21	1,38
1160 Vindafjord	8 447	9,3	7,1	2,3	75,7	20,8	4,26	0,62	6,92	2,68	0,59
1201 Bergen	263 762	13,3	5,8	7,6	43,2	34,4	2,92	1,61	1,82	3,33	0,77
1211 Etne	3 963	7,8	7,0	0,9	88,7	23,3	3,96	0,28	14,27	1,59	0,35
1216 Sveio	5 228	7,2	4,3	2,9	59,5	55,8	2,37	1,40	1,70	1,84	0,69
1219 Bømlo	11 503	8,2	4,4	3,9	53,1	46,9	1,91	1,12	1,71	3,05	0,58
1221 Stord	17 957	8,8	4,4	4,4	50,3	43,8	2,47	1,19	2,07	2,38	0,60
1222 Fitjar	2 944	4,7	3,6	1,2	75,5	12,1	1,56	0,00	:	1,56	0,37
1223 Tysnes	2 766	6,7	5,7	1,0	84,9	29,9	2,31	0,00	:	2,13	0,36
1224 Kvinnherad	13 318	6,4	3,4	3,0	53,0	40,7	1,40	0,88	1,60	2,11	0,68

Forts.

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
5,1	1,8	3,2	Polen	75	06	109	-22	289	-311
6,4	4,8	1,5	Danmark	65	01	89	330	204	126
2,8	1,9	0,9	Burma	29	02	55	48	65	-17
6,0	2,6	3,4	Filippinene	105	07	122	-84	270	-354
1,4	1,1	0,3	Litauen	7	02	15	-17	10	-27
3,7	3,3	0,4	Polen	31	02	60	29	81	-52
3,1	3,0	0,2	Polen	26	02	50	-65	55	-120
2,2	2,1	0,1	Nederland	33	02	45	52	22	30
5,1	3,9	1,2	Tyskland	41	02	87	-40	33	-73
2,1	2,1	0,0	Polen	19	02	36	-79	21	-100
3,6	3,1	0,5	Somalia	49	04	66	65	73	-8
3,3	2,7	0,6	Polen	66	02	94	11	147	-136
5,8	3,9	1,9	Polen	354	10	387	1 492	870	622
4,4	3,1	1,3	Polen	693	03	693	2 100	1 323	777
3,5	1,5	2,0	Russland	37	05	62	-41	73	-114
2,0	1,3	0,7	Russland	20	10	39	49	27	22
3,5	2,7	0,8	Polen	111	03	111	145	140	5
2,6	2,4	0,3	Polen	78	10	80	404	91	313
3,8	2,2	1,6	Kambodsja	103	02	193	640	239	401
5,4	1,8	3,7	Kosovo	74	05	100	325	200	125
4,7	4,0	0,6	Burma	46	02	74	-11	73	-84
2,8	1,3	1,5	Nederland	35	02	59	87	23	64
4,1	3,1	1,0	Irak	71	09	90	169	101	68
7,7	2,5	5,2	Polen	20	03	20	-23	83	-106
4,6	2,2	2,4	Burma	30	10	31	-33	46	-79
9,2	8,6	0,6	Polen	30	03	30	51	47	4
5,0	3,3	1,7	Vietnam	937	10	2 070	4 324	2 485	1 839
5,2	2,7	2,5	Polen	165	02	278	749	447	302
4,7	1,8	2,9	Tyskland	120	02	232	41	373	-332
4,8	3,3	1,5	Polen	174	02	221	136	345	-209
3,0	2,3	0,7	Polen	171	02	197	807	252	555
3,5	2,0	1,4	Polen	100	05	148	437	166	271
4,5	3,5	1,0	Polen	162	03	162	805	314	491
5,1	4,1	1,0	Polen	48	03	48	108	65	43
5,8	3,3	2,5	Burma	28	02	35	7	46	-39
2,8	2,5	0,2	Polen	26	03	26	76	31	45
3,3	2,5	0,8	Tyskland	73	02	143	196	119	77
5,9	2,4	3,6	Bosnia-Herc.	105	05	246	362	383	-21
4,0	3,6	0,4	Polen	31	03	31	68	51	17
4,8	2,6	2,3	Tyskland	51	02	137	205	234	-29
7,9	6,4	1,5	Polen	36	04	40	59	112	-53
4,6	3,4	1,2	Polen	321	03	321	697	452	245
6,6	4,8	1,8	Polen	1 653	10	1 819	5 777	2 802	2 975
10,5	7,5	3,0	Polen	2 588	02	4 862	7 920	6 637	1 283
6,6	4,9	1,7	Polen	982	03	982	2 143	1 451	692
2,1	1,3	0,8	Polen	28	07	35	15	52	-37
7,4	2,1	5,3	Burma	37	05	53	71	192	-121
2,6	2,2	0,4	Tyskland	47	02	70	200	49	151
7,6	6,3	1,3	Polen	384	04	566	1 806	1 038	768
5,8	4,8	1,0	Polen	405	03	405	1 907	752	1 155
3,5	2,7	0,7	Polen	203	05	228	1 310	344	966
4,7	4,1	0,6	Polen	198	02	206	1 049	376	673
7,5	6,2	1,3	Polen	578	02	903	2 431	912	1 519
4,2	3,6	0,6	Polen	185	03	185	643	255	388
3,2	2,4	0,8	Tyskland	29	02	38	74	34	40
4,0	2,4	1,6	Polen	128	02	163	639	351	288
8,9	7,7	1,2	Tyskland	76	02	98	129	200	-71
4,5	3,7	0,8	Tyskland	56	02	105	22	132	-110
2,9	2,2	0,7	Litauen	37	02	64	20	99	-79
9,5	9,0	0,5	Polen	124	03	124	244	216	28
6,3	5,7	0,7	Polen	103	02	116	627	180	447
3,6	2,3	1,3	Tyskland	10	02	17	-19	12	-31
5,1	3,9	1,2	Polen	20	03	20	28	33	-5
5,4	4,5	1,0	Polen	179	03	179	716	269	447
3,5	2,9	0,6	Polen	558	03	558	1 610	873	737
7,3	4,1	3,2	Filippinene	7	07	7	6	12	-6
6,1	5,1	1,0	Polen	223	03	223	363	366	-3
6,5	4,8	1,8	Polen	4 281	10	5 509	16 016	9 845	6 171
5,1	4,8	0,3	Polen	116	03	116	111	154	-43
3,9	3,2	0,7	Russland	75	04	82	403	152	251
5,0	3,1	1,9	Litauen	114	04	206	505	456	49
5,4	3,3	2,1	Polen	307	03	307	865	736	129
2,2	2,0	0,2	Polen	49	03	49	32	47	-15
3,2	2,8	0,4	Latvia	40	04	68	-7	70	-77
3,5	2,6	0,9	Polen	165	03	165	255	354	-99

Vedleggstabell forts.

	Befolkning	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
	1.1.2012										
1227 Jondal	1 050	5,6	4,5	1,1	79,7	6,2	2,57	0,00	:	2,29	0,48
1228 Odda	6 946	7,5	4,5	3,0	60,0	69,9	1,86	0,53	3,49	2,98	1,01
1231 Ullensvang	3 417	9,0	5,4	3,6	60,1	86,5	2,40	1,76	1,37	2,17	0,41
1232 Eidfjord	957	10,0	6,8	3,2	67,7	-6,9	3,87	0,00	:	3,34	0,63
1233 Ulvik	1 112	10,9	8,6	2,2	79,3	36,6	2,88	0,00	:	3,87	0,81
1234 Granvin	923	6,4	5,3	1,1	83,1	59,7	1,84	0,00	:	1,95	0,22
1235 Voss	13 978	5,4	2,5	2,9	46,8	13,4	1,06	1,46	0,73	1,04	0,39
1238 Kvam	8 522	9,1	4,8	4,3	52,5	21,4	3,07	1,46	2,11	2,55	0,53
1241 Fusa	3 811	5,8	4,2	1,6	72,4	30,6	2,39	0,00	:	2,02	0,97
1242 Samnanger	2 417	6,7	3,4	3,3	50,3	54,8	0,99	1,65	0,60	2,23	0,79
1243 Os (Hord.)	17 726	8,9	5,6	3,3	62,6	56,4	2,78	0,74	3,76	2,66	0,76
1244 Austevoll	4 792	9,3	7,4	1,9	79,9	53,5	4,55	0,13	36,33	1,98	0,61
1245 Sund	6 409	10,0	5,4	4,5	54,6	38,4	2,82	1,78	1,59	2,71	0,55
1246 Fjell	22 720	7,2	3,9	3,3	54,0	43,8	1,77	0,92	1,91	2,33	0,72
1247 Askøy	26 210	6,8	3,9	2,8	58,2	36,7	1,91	0,80	2,38	2,14	0,69
1251 Vaksdal	4 138	5,8	3,5	2,3	59,6	48,2	1,23	0,72	1,70	2,42	0,56
1252 Modalen	370	4,3	3,0	1,4	68,8	37,5	0,00	0,00	:	1,62	0,81
1253 Osterøy	7 521	6,7	5,2	1,5	77,3	39,5	2,25	0,16	14,08	2,57	0,66
1256 Meland	7 036	6,6	3,9	2,7	59,0	33,8	1,66	0,98	1,70	2,59	0,80
1259 Øygarden	4 419	7,1	3,8	3,3	53,5	29,8	1,81	0,88	2,05	3,12	1,24
1260 Radøy	4 952	9,0	6,9	2,2	76,1	80,2	3,96	0,42	9,33	3,27	0,65
1263 Lindås	14 668	6,6	4,3	2,3	65,7	45,5	2,15	0,60	3,59	2,13	0,65
1264 Austrheim	2 776	11,9	9,3	2,6	77,9	93,1	6,84	0,22	31,67	2,67	0,72
1265 Fedje	576	5,4	4,7	0,7	87,1	26,7	0,00	0,00	:	2,78	1,22
1266 Masfjorden	1 683	2,9	2,0	0,8	70,8	-12,3	0,83	0,00	:	1,19	0,53
1401 Flora	11 654	10,1	4,4	5,7	43,3	52,7	2,19	2,27	0,97	2,99	0,76
1411 Gulen	2 310	6,4	4,9	1,5	76,4	52,7	3,07	0,00	:	2,12	0,43
1412 Solund	851	9,3	6,7	2,6	72,2	6,1	3,64	0,00	:	4,23	0,82
1413 Hyllestad	1 461	10,5	9,4	1,1	89,5	10,1	5,54	0,00	:	1,85	0,27
1416 Høyanger	4 216	7,5	3,8	3,7	50,9	36,4	1,23	0,93	1,33	2,87	0,76
1417 Vik	2 748	7,1	5,6	1,6	78,1	45,9	3,02	0,84	3,61	1,78	0,40
1418 Balestrand	1 338	14,6	10,4	4,3	70,9	10,3	4,26	1,35	3,17	3,29	0,82
1419 Leikanger	2 236	4,7	3,2	1,6	67,0	27,6	1,34	0,63	2,14	1,57	0,27
1420 Sogndal	7 348	7,1	4,0	3,1	56,0	37,8	1,73	1,44	1,20	1,74	0,39
1421 Aurland	1 712	6,6	5,7	0,9	86,7	15,6	2,98	0,00	:	1,64	0,53
1422 Lærdal	2 205	6,8	4,7	2,1	69,3	15,9	1,36	0,50	2,73	0,95	0,18
1424 Årdal	5 572	9,2	6,4	2,7	70,4	65,0	3,68	0,75	4,88	2,40	0,47
1426 Luster	5 026	4,9	3,7	1,1	76,6	30,7	1,67	0,62	2,71	1,07	0,24
1428 Askvoll	3 010	5,0	3,4	1,6	68,7	32,4	1,16	0,00	:	1,89	0,47
1429 Fjaler	2 832	11,8	6,2	5,6	52,2	28,9	2,19	0,42	5,17	2,08	0,60
1430 Gaular	2 848	5,7	5,1	0,6	89,5	82,7	2,53	0,00	:	1,79	0,56
1431 Jølster	3 052	6,0	3,5	2,5	58,5	19,7	2,00	1,34	1,49	1,54	0,43
1432 Førde	12 307	7,1	3,6	3,5	51,0	38,4	1,75	1,45	1,21	1,95	0,47
1433 Naustdal	2 710	3,8	2,6	1,3	67,3	21,7	1,11	0,37	3,00	1,48	0,63
1438 Bremanger	3 891	10,5	7,3	3,2	69,2	20,4	3,65	0,57	6,45	4,14	0,77
1439 Vågsøy	6 129	9,7	6,3	3,3	65,4	85,8	3,00	0,38	8,00	2,92	0,91
1441 Selje	2 831	5,2	3,7	1,5	70,9	54,1	2,05	0,00	:	1,55	0,64
1443 Eid	5 950	6,3	3,6	2,7	57,7	19,9	1,36	0,86	1,59	2,05	0,61
1444 Hornindal	1 220	4,7	3,6	1,1	77,2	20,6	1,48	0,00	:	1,56	0,33
1445 Gloppen	5 679	5,7	2,7	3,0	47,7	43,0	0,95	1,29	0,74	2,11	0,44
1449 Stryn	7 065	13,8	10,4	3,3	75,9	25,2	5,69	1,51	3,76	3,37	0,48
1502 Molde	25 488	8,5	4,5	4,0	52,8	17,3	2,27	1,13	2,02	2,34	0,62
1504 Ålesund	44 416	9,8	5,7	4,1	57,7	43,5	3,16	1,03	3,08	2,52	0,78
1505 Kristiansund	23 813	9,2	4,6	4,6	49,8	41,4	2,24	1,34	1,68	3,12	0,84
1511 Vanylven	3 388	5,0	3,6	1,3	73,2	59,7	0,89	0,00	:	2,01	0,97
1514 Sande (M. og R.)	2 588	13,6	12,2	1,4	89,8	62,0	7,23	0,00	:	4,10	0,73
1515 Herøy (M. og R.)	8 727	8,5	5,4	3,1	63,6	131,7	3,43	0,88	3,88	2,38	0,97
1516 Ulstein	7 828	14,0	8,8	5,2	62,9	168,1	5,19	1,76	2,94	3,01	0,88
1517 Hareid	5 000	14,1	7,7	6,4	54,8	189,3	4,34	1,82	2,38	4,14	0,72
1519 Volda	8 693	7,5	2,9	4,5	39,4	7,8	1,04	2,21	0,47	1,45	0,55
1520 Ørsta	10 398	6,0	3,0	3,0	49,8	88,7	1,32	1,41	0,93	1,71	0,55
1523 Ørskog	2 202	11,5	7,4	4,2	63,8	81,6	3,45	1,54	2,24	3,41	0,91
1524 Norddal	1 738	8,7	7,4	1,3	84,9	10,3	3,16	0,00	:	2,53	0,63
1525 Stranda	4 602	12,0	9,3	2,6	78,0	54,1	5,76	0,85	6,79	2,76	0,50
1526 Stordal	1 026	14,8	12,3	2,5	82,9	34,2	5,56	0,00	:	4,97	0,58
1528 Sykkylven	7 664	9,6	5,4	4,1	56,6	86,3	2,61	1,47	1,77	2,82	0,77
1529 Skodje	4 184	7,3	4,9	2,3	67,8	63,1	2,25	0,65	3,48	2,01	0,76
1531 Sula	8 256	7,7	5,1	2,6	66,0	56,4	2,53	0,42	5,97	2,62	0,96
1532 Giske	7 312	7,9	5,2	2,7	66,1	66,0	2,54	0,62	4,13	2,63	0,75
1534 Haram	8 973	12,5	7,4	5,1	59,2	75,9	3,61	1,45	2,49	4,28	1,26
1535 Vestnes	6 539	8,4	5,9	2,4	70,9	27,1	3,15	0,32	9,81	2,86	1,12
1539 Rauma	7 428	6,3	4,6	1,7	73,0	8,0	1,87	0,19	9,93	2,48	0,82

Forts.

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
3,5	2,7	0,8	Tyskland	17	02	25	3	32	-29
4,0	3,0	1,0	Polen	177	03	177	-161	235	-396
8,1	4,4	3,7	Polen	56	02	71	2	245	-243
5,9	5,0	0,9	Polen	13	02	33	24	32	-8
8,4	7,7	0,7	Tyskland	22	02	48	5	65	-60
3,5	3,4	0,1	Polen	27	03	27	-41	20	-61
4,5	2,2	2,4	Polen	111	06	114	210	488	-278
5,9	4,0	1,9	Polen	105	04	140	312	420	-108
4,2	3,4	0,8	Polen	57	03	57	52	112	-60
2,5	1,8	0,8	Polen	32	03	32	21	53	-32
4,3	3,6	0,6	Polen	306	04	391	1 671	474	1 197
7,3	6,5	0,8	Litauen	111	04	218	402	273	129
5,8	3,7	2,0	Litauen	124	04	150	614	285	329
3,4	2,7	0,7	Polen	336	03	336	1 513	486	1 027
3,4	2,8	0,6	Polen	412	03	412	2 505	563	1 942
2,0	1,6	0,4	Polen	57	03	57	32	50	-18
3,8	2,3	1,5	Island	4	01	7	10	9	1
3,5	2,9	0,6	Polen	215	03	215	216	184	32
3,7	3,0	0,7	Romania	78	04	132	803	180	623
3,1	2,6	0,6	Polen	51	02	67	251	106	145
5,5	4,5	0,9	Polen	140	03	140	158	199	-41
4,5	3,9	0,6	Polen	227	03	227	890	473	417
9,3	8,3	1,0	Polen	123	03	123	207	201	6
2,2	1,9	0,3	Tyskland	17	02	21	-20	13	-33
2,6	2,2	0,4	Tyskland	15	02	20	37	40	-3
6,4	3,8	2,6	Sri Lanka	166	10	222	246	559	-313
4,3	3,7	0,7	Litauen	45	04	51	-46	92	-138
7,0	5,7	1,4	Polen	31	03	31	-23	45	-68
6,4	6,1	0,3	Polen	87	03	87	-44	69	-113
3,9	2,6	1,4	Polen	52	11	58	-158	125	-283
3,0	2,9	0,1	Polen	87	03	87	-61	63	-124
5,9	5,4	0,4	Tyskland	44	02	59	-27	53	-80
3,2	2,6	0,5	Polen	43	03	43	57	49	8
7,8	3,2	4,5	Polen	70	06	103	449	438	11
4,3	4,0	0,3	Polen	26	02	34	17	47	-30
5,1	4,5	0,6	Chile	22	01	43	36	87	-51
5,4	5,1	0,3	Polen	148	03	148	10	223	-213
2,8	2,5	0,3	Litauen	40	04	72	156	111	45
2,7	2,5	0,2	Polen	27	02	47	-55	70	-125
13,9	6,1	7,8	Storbritannia	32	02	93	-17	71	-88
3,8	3,7	0,1	Polen	89	03	89	100	81	19
5,2	2,7	2,5	Polen	43	03	43	123	147	-24
5,4	3,0	2,4	Polen	198	03	198	657	524	133
2,1	1,7	0,4	Polen	23	03	23	42	43	-1
8,5	5,7	2,8	Nederland	83	02	154	-3	286	-289
6,0	5,3	0,7	Polen	121	03	121	131	313	-182
2,8	2,5	0,3	Tyskland	39	02	60	-41	60	-101
3,1	2,6	0,5	Polen	73	03	73	96	115	-19
3,2	2,9	0,2	Polen	11	02	17	9	27	-18
2,5	1,6	0,9	Eritrea	51	06	82	-8	112	-120
8,9	7,9	1,0	Slovakia	269	04	384	296	447	-151
5,5	3,6	1,8	Polen	386	03	386	1 194	939	255
6,0	4,7	1,4	Polen	770	04	845	2 583	1 810	773
4,8	3,4	1,4	Polen	390	03	390	1 152	826	326
4,8	4,1	0,6	Polen	50	03	50	-142	108	-250
11,0	10,6	0,5	Polen	97	04	147	86	237	-151
5,8	5,0	0,7	Litauen	156	04	248	374	396	-22
13,4	10,1	3,3	Polen	274	03	274	882	774	108
7,1	6,3	0,8	Polen	149	04	161	259	278	-19
5,7	2,4	3,3	Tyskland	45	06	142	287	362	-75
3,4	2,5	0,9	Polen	93	03	93	235	266	-31
6,0	4,9	1,1	Polen	43	04	49	83	96	-13
5,3	4,9	0,4	Polen	44	02	53	-23	66	-89
7,5	7,0	0,5	Litauen	140	04	199	59	263	-204
8,3	8,0	0,3	Polen	41	02	55	47	64	-17
4,7	3,7	1,0	Polen	130	03	130	173	223	-50
4,0	3,5	0,6	Tyskland	52	02	88	434	118	316
4,5	3,9	0,6	Polen	132	03	132	630	277	353
5,5	4,7	0,8	Polen	98	04	131	535	313	222
6,8	5,4	1,4	Polen	352	03	352	356	477	-121
6,2	4,7	1,5	Polen	124	03	124	105	307	-202
3,8	3,2	0,7	Tyskland	89	02	153	49	210	-161

Vedleggstabell forts.

	Befolkning										
	1.1.2012	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
1543 Nesset	3 004	4,2	2,8	1,4	66,9	42,0	1,40	0,00	:	1,73	0,73
1545 Midsund	1 988	10,6	7,0	3,6	66,4	262,7	3,62	0,80	4,50	3,72	1,11
1546 Sandøy	1 315	11,9	9,4	2,5	79,0	34,6	3,73	0,00	:	6,08	1,22
1547 Aukra	3 289	9,4	6,5	2,9	69,2	101,9	3,13	0,40	7,92	3,25	0,67
1548 Fræna	9 484	6,7	4,5	2,1	68,3	52,2	2,40	0,41	5,85	2,24	0,90
1551 Eide	3 442	5,7	3,4	2,3	60,0	82,5	2,06	0,44	4,73	2,35	0,87
1554 Averøy	5 593	6,8	4,9	1,9	72,1	45,1	2,29	0,20	11,64	2,50	0,97
1557 Gjemnes	2 579	6,0	3,6	2,5	59,0	170,7	1,78	0,12	15,33	2,64	0,54
1560 Tingvoll	3 101	7,9	4,4	3,5	55,5	31,8	2,03	1,81	1,13	2,35	0,68
1563 Sunndal	7 196	6,8	1,9	4,9	27,7	57,1	0,99	2,42	0,41	2,20	0,74
1566 Surnadal	5 952	3,8	2,2	1,6	58,6	5,5	1,09	0,18	5,91	1,61	0,74
1567 Rindal	2 088	1,1	0,9	0,2	82,6	85,9	0,34	0,00	:	0,38	0,10
1571 Halså	1 641	3,1	2,1	1,0	66,7	10,0	1,34	0,00	:	1,34	0,79
1573 Smøla	2 182	7,5	6,6	0,9	88,3	27,6	3,16	0,00	:	2,38	0,46
1576 Aure	3 511	7,2	4,7	2,5	65,4	26,9	2,59	1,05	2,46	2,45	0,71
1601 Trondheim	176 348	11,5	4,4	7,2	37,8	15,0	1,96	1,86	1,05	2,68	0,69
1612 Hemne	4 221	4,3	1,8	2,6	40,4	32,0	0,76	0,92	0,82	1,75	0,85
1613 Snillfjord	981	4,6	3,5	1,1	75,6	-1,8	1,53	0,00	:	2,14	0,82
1617 Hitra	4 399	15,2	12,3	3,0	80,4	39,5	8,89	0,68	13,03	3,43	1,02
1620 Frøya	4 369	14,3	12,0	2,3	84,1	40,2	7,46	0,00	:	3,64	1,03
1621 Ørland	5 119	3,8	2,2	1,6	58,3	4,8	1,25	0,00	:	1,76	0,96
1622 Agdenes	1 715	5,2	3,2	2,0	61,1	13,8	1,17	0,00	:	2,80	1,05
1624 Rissa	6 543	5,8	4,5	1,3	77,9	12,6	2,28	0,15	14,90	2,02	0,70
1627 Bjugn	4 584	3,8	2,4	1,4	62,4	11,8	0,98	0,00	:	1,51	0,65
1630 Årjord	3 257	2,0	1,1	0,8	57,8	-13,3	0,55	0,00	:	0,86	0,37
1632 Roan	987	3,6	2,7	0,9	75,0	37,5	1,32	0,00	:	1,72	0,81
1633 Osen	1 020	2,1	1,7	0,4	81,0	-19,0	1,18	0,00	:	0,29	0,10
1634 Oppdal	6 755	6,4	3,4	3,0	53,3	59,8	1,48	1,60	0,93	1,52	0,40
1635 Rennebu	2 569	2,8	2,2	0,6	79,2	39,7	0,90	0,00	:	1,25	0,43
1636 Meldal	3 924	2,8	1,9	0,9	68,2	64,8	0,71	0,08	9,33	1,45	0,48
1638 Orkdal	11 429	6,2	2,5	3,8	39,8	3,8	0,87	1,47	0,60	2,22	0,73
1640 Røros	5 604	6,0	3,4	2,7	55,8	8,2	1,11	1,12	0,98	1,12	0,37
1644 Holtålen	2 013	3,5	2,4	1,0	70,0	0,4	0,99	0,00	:	1,29	0,55
1648 Midtre Gauldal	6 153	9,0	7,2	1,8	79,6	50,7	5,83	0,68	8,55	1,28	0,42
1653 Melhus	15 392	5,8	3,1	2,6	54,3	98,3	2,03	0,90	2,27	1,51	0,42
1657 Skaun	6 941	3,4	1,4	1,9	42,6	3,0	0,56	0,75	0,75	0,84	0,40
1662 Klæbu	5 930	5,8	3,7	2,1	64,3	68,2	1,97	0,46	4,33	1,55	0,57
1663 Malvik	12 785	6,3	3,9	2,3	63,0	18,9	1,65	0,88	1,88	1,70	0,54
1664 Selbu	4 042	3,7	2,7	1,0	73,0	91,6	1,11	0,45	2,50	1,09	0,37
1665 Tydal	870	4,0	3,4	0,6	85,7	28,6	0,80	0,00	:	1,15	0,69
1702 Steinkjer	21 303	5,4	2,3	3,2	41,6	26,3	1,16	1,31	0,89	1,54	0,49
1703 Namsos	12 953	6,6	2,2	4,5	32,4	2,4	0,76	1,81	0,42	2,29	0,44
1711 Meråker	2 513	8,2	3,4	4,8	41,5	-16,4	0,60	3,14	0,19	1,87	0,68
1714 Stjørdal	22 058	5,5	1,9	3,6	33,9	14,0	0,66	1,29	0,51	1,83	0,81
1717 Frosta	2 618	7,3	6,2	1,1	85,3	57,0	3,55	0,34	10,33	2,06	0,69
1718 Leksvik	3 527	3,8	1,8	1,9	48,9	32,9	0,68	0,26	2,67	1,50	0,71
1719 Levanger	18 922	6,3	2,9	3,5	45,5	18,0	1,32	1,62	0,81	1,57	0,57
1721 Verdal	14 387	4,8	1,8	3,1	36,5	58,6	0,78	1,37	0,57	1,28	0,47
1724 Verran	2 705	12,9	11,1	1,8	86,2	42,0	9,69	0,63	15,41	1,48	0,67
1725 Namdalseid	1 694	3,0	1,6	1,4	52,9	-16,8	0,41	0,00	:	1,59	0,71
1736 Snåsa	2 164	3,5	3,0	0,5	86,7	13,1	0,65	0,00	:	0,65	0,14
1738 Lierne	1 410	5,3	5,2	0,1	97,3	-0,8	0,64	0,00	:	0,35	0,14
1739 Røyrvik	494	5,5	4,0	1,4	74,1	-16,7	1,01	0,00	:	1,01	0,61
1740 Namsskogan	916	3,6	2,5	1,1	69,7	26,7	1,09	0,00	:	0,87	0,33
1742 Grong	2 409	7,3	2,0	5,2	28,0	-39,9	0,37	4,40	0,08	0,91	0,33
1743 Høylandet	1 264	2,7	2,3	0,4	85,3	0,8	1,34	0,00	:	0,63	0,16
1744 Overhalla	3 679	4,0	2,7	1,3	67,6	78,1	1,39	0,68	2,04	1,17	0,22
1748 Fosnes	668	7,6	6,7	0,9	88,2	2,9	3,29	0,00	:	3,14	0,60
1749 Flatanger	1 141	6,7	5,4	1,2	81,6	36,0	2,98	0,00	:	1,75	0,53
1750 Vikna	4 241	6,7	4,4	2,4	64,7	74,5	2,03	0,71	2,87	2,45	0,71
1751 Nærøy	5 069	4,4	2,6	1,8	59,9	2,0	0,97	0,55	1,75	1,48	0,63
1755 Leka	573	5,8	4,2	1,6	72,7	9,1	1,40	0,00	:	3,14	1,57
1756 Inderøy	6 682	3,6	2,1	1,5	58,3	40,5	0,85	0,57	1,50	0,96	0,24
1804 Bodø	48 422	6,6	2,5	4,1	38,2	13,3	1,01	1,29	0,78	1,89	0,67
1805 Narvik	18 473	8,3	3,6	4,7	43,3	24,4	1,28	1,34	0,96	2,27	0,81
1811 Bindal	1 562	2,0	1,6	0,4	78,1	-5,1	0,58	0,00	:	0,77	0,38
1812 Sømna	2 038	3,7	1,9	1,8	50,7	45,2	0,44	0,49	0,90	1,52	0,64
1813 Brønnøy	7 778	5,6	2,2	3,4	39,3	52,5	0,93	1,09	0,85	2,08	0,69
1815 Vega	1 256	3,2	2,0	1,2	62,5	0,0	0,24	0,00	:	1,67	0,88
1816 Vevelstad	511	6,5	5,3	1,2	81,8	6,4	1,96	0,00	:	2,54	0,78
1818 Herøy (Nordl.)	1 711	11,0	8,0	3,0	72,9	100,4	4,85	1,40	3,46	2,40	0,64
1820 Alstahaug	7 372	8,0	2,9	5,1	36,1	26,0	1,11	2,67	0,42	2,18	0,54
1822 Leirfjord	2 107	7,9	2,6	5,4	32,3	91,9	0,57	2,52	0,23	2,23	0,52
1824 Vefsn	13 258	4,8	1,8	3,0	37,8	9,6	0,68	1,17	0,58	1,64	0,59
1825 Grane	1 455	4,4	3,0	1,4	68,8	16,3	1,10	0,00	:	1,10	0,48
1826 Hattfjelldal	1 456	6,4	3,1	3,3	48,4	-21,1	1,24	1,72	0,72	1,37	0,48

Forts.

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
1,9	1,7	0,3	Tyskland	35	02	45	-57	39	-96
6,9	6,0	0,8	Polen	60	03	60	87	108	-21
7,3	6,3	1,0	Polen	51	03	51	34	80	-46
6,4	5,4	1,0	Polen	88	03	88	115	166	-51
3,6	3,2	0,4	Polen	125	04	172	295	273	22
3,8	3,1	0,7	Litauen	42	04	53	80	106	-26
4,2	3,6	0,6	Tyskland	106	02	130	191	170	21
3,3	2,0	1,3	Tyskland	41	02	56	-57	49	-106
7,2	2,5	4,8	Tyskland	75	02	91	19	192	-173
6,8	1,1	5,7	Somalia	63	06	138	-161	421	-582
1,9	1,5	0,5	Polen	29	04	49	-87	91	-178
0,9	0,8	0,0	Bulgaria	5	04	9	43	11	32
3,4	2,2	1,2	Polen	19	03	19	-30	39	-69
5,1	4,9	0,2	Polen	44	02	57	45	88	-43
4,4	3,7	0,7	Tyskland	48	02	64	-19	138	-157
6,2	3,7	2,5	Polen	1 536	10	3 185	11 157	5 532	5 625
5,9	1,3	4,6	Polen	21	05	31	-13	219	-232
2,1	1,8	0,3	Tyskland	18	02	19	-41	20	-61
13,5	12,4	1,2	Polen	186	04	247	267	419	-152
13,0	12,3	0,7	Litauen	186	04	318	225	369	-144
2,1	1,6	0,5	Polen	34	04	45	94	74	20
2,5	2,2	0,3	Litauen	23	04	34	-43	25	-68
4,4	3,6	0,8	Polen	93	04	116	177	221	-44
2,1	1,6	0,5	Tyskland	23	02	59	-20	52	-72
1,4	1,0	0,4	Polen	11	07	13	25	27	-2
3,3	3,2	0,1	Polen	11	02	11	-20	30	-50
1,2	1,1	0,1	Litauen	5	02	7	-21	7	-28
3,3	2,5	0,8	Polen	64	04	81	191	171	20
1,7	1,6	0,2	Polen	16	02	29	-25	28	-53
1,1	0,8	0,3	Polen	42	03	42	53	24	29
2,3	1,4	0,9	Polen	77	05	129	411	151	260
2,7	1,9	0,8	Sverige	60	05	84	-16	85	-101
2,5	2,2	0,3	Litauen	21	04	23	-56	38	-94
8,9	8,5	0,4	Slovakia	169	04	241	243	297	-54
3,5	2,9	0,6	Litauen	189	04	253	935	322	613
1,1	0,8	0,3	Tyskland	27	02	43	615	35	580
2,9	2,2	0,7	Litauen	66	04	87	372	102	270
3,3	2,7	0,6	Polen	163	03	163	397	222	175
2,6	2,4	0,2	Polen	57	03	57	36	53	-17
2,2	2,0	0,2	Tyskland	11	01	15	14	8	6
3,0	1,7	1,4	Polen	215	06	218	631	464	167
4,2	1,3	2,9	Somalia	107	06	264	346	435	-89
6,1	2,2	3,9	Sverige	40	01	48	7	119	-112
2,4	1,4	1,0	Somalia	115	06	229	1 442	322	1 120
6,4	5,9	0,5	Litauen	120	04	125	152	139	13
1,2	0,6	0,6	Filippinene	14	02	27	43	22	21
3,9	2,0	1,9	Litauen	145	04	202	567	543	24
2,3	1,4	0,9	Somalia	53	06	151	293	222	71
9,5	9,0	0,4	Polen	243	03	243	-243	-46	-197
1,6	1,2	0,4	Sverige	8	01	9	-23	21	-44
1,9	1,8	0,1	Sverige	22	01	33	-12	19	-31
2,9	2,9	0,0	Sverige	49	01	50	-70	29	-99
2,6	2,2	0,4	Sverige	14	01	14	-5	4	-9
1,8	1,8	0,0	Polen	12	03	12	0	11	-11
8,6	1,2	7,3	Afghanistan	23	06	41	32	183	-151
1,5	1,4	0,1	Polen	15	03	15	-9	13	-22
2,7	2,0	0,7	Polen	50	03	50	172	73	99
5,4	4,6	0,7	Nederland	13	02	27	-19	34	-53
5,9	5,2	0,7	Litauen	22	04	24	3	59	-56
4,7	4,0	0,7	Polen	57	03	57	207	159	48
2,7	2,3	0,4	Tyskland	36	02	48	54	91	-37
3,4	2,9	0,5	Polen	8	03	8	-16	20	-36
2,0	1,1	0,9	Polen	38	02	52	-18	60	-78
3,8	1,9	1,9	Polen	270	06	506	2 373	1 217	1 156
5,3	2,7	2,6	Sverige	179	01	263	89	620	-531
1,5	1,3	0,2	Polen	9	02	10	-69	17	-86
2,1	1,3	0,7	Thailand	16	07	16	-18	34	-52
2,9	1,9	1,0	Polen	54	06	67	243	170	73
3,7	3,1	0,6	Danmark	8	01	12	-39	31	-70
3,9	3,3	0,6	Polen	9	02	13	26	19	7
8,4	7,6	0,8	Litauen	60	04	104	28	120	-92
5,8	2,1	3,7	Polen	55	06	118	165	363	-198
4,4	2,9	1,6	Somalia	40	06	58	17	70	-53
2,6	1,3	1,3	Thailand	61	07	90	-166	170	-336
3,1	2,3	0,7	Litauen	20	04	20	-82	31	-113
6,4	1,5	4,9	Sverige	16	05	20	-7	87	-94

Vedleggstabell forts.

	Befolkning										
	1.1.2012	Kart 2.1	Kart 2.2	Kart 2.3	Kart 3.1	Kart 3.2	Kart 4.1	Kart 4.2	Kart 4.3	Kart 4.4	Kart 4.5
1827 Dønna	1 433	4,4	2,7	1,7	61,9	79,8	1,12	0,00	:	2,02	0,70
1828 Nesna	1 813	12,9	5,1	7,8	39,5	-2,1	1,99	4,63	0,43	3,47	0,50
1832 Hemnes	4 585	4,7	2,3	2,4	48,8	47,8	0,79	0,89	0,88	1,68	0,52
1833 Rana	25 652	4,7	2,1	2,6	45,0	18,1	0,78	0,94	0,84	1,43	0,51
1834 Lurøy	1 937	5,5	4,4	1,1	80,4	43,8	1,39	0,00	:	1,45	0,62
1835 Træna	497	17,3	15,1	2,2	87,2	25,4	11,27	0,00	:	3,22	0,60
1836 Rødøy	1 320	5,1	3,4	1,7	67,2	-16,8	0,83	0,00	:	1,36	0,61
1837 Meløy	6 657	5,1	2,5	2,6	49,7	26,2	1,34	0,62	2,17	1,76	0,71
1838 Gildeskål	2 000	6,5	4,1	2,5	62,3	11,5	2,20	0,95	2,32	1,85	0,70
1839 Beiarn	1 097	1,9	1,5	0,4	81,0	-19,0	0,73	0,00	:	0,27	0,18
1840 Saltdal	4 710	6,6	2,5	4,1	37,9	-1,1	0,66	2,48	0,26	1,27	0,62
1841 Fauske	9 513	4,5	1,9	2,7	41,2	-18,2	0,67	1,25	0,54	1,15	0,59
1845 Sørfold	2 003	3,5	2,5	0,9	72,9	27,5	1,00	0,00	:	1,90	0,60
1848 Steigen	2 609	6,3	4,2	2,1	67,1	40,2	1,65	0,77	2,15	2,30	0,88
1849 Hamarøy	1 783	10,2	6,0	4,2	59,1	16,9	2,19	2,36	0,93	2,41	0,62
1850 Tysfjord	1 956	3,9	3,0	0,9	76,6	37,9	1,18	0,00	:	0,77	0,46
1851 Lødingen	2 179	7,6	3,4	4,2	45,2	-2,4	1,61	2,29	0,70	1,65	1,15
1852 Tjeldsund	1 284	2,3	1,0	1,3	43,3	13,8	0,16	0,00	:	1,32	0,93
1853 Evenes	1 359	4,3	2,3	2,0	53,4	3,8	0,81	0,88	0,92	1,25	0,74
1854 Ballangen	2 616	6,2	2,6	3,7	41,1	50,3	0,80	0,96	0,84	2,45	0,61
1856 Røst	595	6,4	3,2	3,2	50,0	87,5	1,68	0,00	:	2,18	0,84
1857 Værøy	751	10,3	8,7	1,6	84,4	63,9	8,12	0,00	:	1,07	0,80
1859 Flakstad	1 383	5,1	3,6	1,5	70,4	2,1	1,30	0,00	:	1,66	0,51
1860 Vestvågøy	10 848	6,4	2,5	3,9	38,7	21,5	1,06	1,96	0,54	1,89	0,64
1865 Vågan	9 086	8,8	4,1	4,7	46,3	20,3	1,76	2,26	0,78	2,50	0,65
1866 Hadsel	7 937	7,8	1,9	5,9	24,5	-22,6	0,81	2,95	0,27	2,18	0,62
1867 Bø (Nordl.)	2 720	6,2	2,4	3,8	39,1	-2,4	1,40	1,29	1,09	2,06	0,74
1868 Øksnes	4 467	7,0	4,7	2,2	67,8	25,6	2,53	0,31	8,07	2,01	0,69
1870 Sortland	9 983	6,0	2,1	4,0	34,3	32,4	0,94	1,46	0,64	2,00	0,68
1871 Andøy	5 032	6,3	3,2	3,2	49,8	11,3	1,27	1,57	0,81	1,71	0,78
1874 Moskenes	1 116	10,9	9,3	1,6	85,2	13,7	6,72	0,00	:	1,43	0,72
1901 Harstad	23 640	6,6	2,3	4,3	35,1	1,7	0,96	1,92	0,50	1,81	0,67
1902 Tromsø	69 116	9,6	4,9	4,7	51,4	-0,1	1,89	1,14	1,66	2,29	0,77
1911 Kvæfjord	3 025	7,8	2,4	5,4	31,2	-30,3	0,63	3,60	0,17	1,88	0,79
1913 Skånland	2 972	7,6	3,8	3,8	49,8	-3,2	2,39	1,75	1,37	2,05	0,84
1915 Bjarkøy	455	6,6	3,7	2,9	56,7	16,9	1,32	0,00	:	3,96	2,42
1917 lbestad	1 410	6,5	3,3	3,1	51,6	27,7	1,84	1,70	1,08	1,42	0,28
1919 Gratangen	1 136	9,4	7,4	2,0	78,5	72,2	3,43	1,23	2,79	1,67	0,88
1920 Lavangen	1 016	2,4	0,9	1,5	37,5	-10,9	0,00	0,00	:	1,18	0,79
1922 Bardu	3 875	6,1	2,6	3,5	42,8	-8,4	0,75	1,68	0,45	1,68	0,41
1923 Salangen	2 214	7,6	2,0	5,6	26,0	83,8	0,86	3,97	0,22	1,54	0,63
1924 Målselv	6 599	4,4	2,5	1,9	56,8	-16,7	1,15	0,98	1,17	1,12	0,59
1925 Sørreisa	3 381	4,7	3,0	1,7	64,4	87,4	1,30	0,53	2,44	1,60	0,92
1926 Dyrøy	1 188	3,3	1,9	1,3	59,0	35,6	0,25	0,00	:	1,52	1,01
1927 Tranøy	1 524	7,0	3,1	3,9	43,9	-36,9	0,52	2,43	0,22	1,90	0,79
1928 Torsken	892	7,1	5,7	1,3	81,0	28,6	2,47	0,00	:	1,68	0,45
1929 Berg	887	9,2	5,6	3,6	61,0	-10,3	3,61	3,04	1,19	1,24	0,45
1931 Lenvik	11 345	6,1	2,2	3,9	36,1	1,7	0,87	1,82	0,48	1,50	0,53
1933 Balsfjord	5 502	3,8	2,7	1,1	70,6	2,7	1,02	0,00	:	1,38	0,60
1936 Karlsøy	2 355	8,2	6,0	2,2	73,2	53,2	3,35	0,25	13,17	2,38	0,64
1938 Lyngen	3 028	3,9	2,3	1,6	58,5	50,6	0,86	0,00	:	1,29	0,56
1939 Storfjord	1 909	6,3	4,2	2,0	67,5	-11,7	0,89	0,79	1,13	1,15	0,42
1940 Gáivuotna Kávfjord	2 210	4,1	2,7	1,4	65,9	3,6	1,09	0,00	:	1,04	0,54
1941 Skjervøy	2 880	6,0	3,9	2,2	64,2	72,9	1,98	0,63	3,17	2,01	0,42
1942 Nordreisa	4 807	3,8	1,9	2,0	48,6	39,3	0,77	0,92	0,84	1,06	0,58
1943 Kvænangen	1 284	3,7	2,7	0,9	74,5	44,0	1,01	0,00	:	0,93	0,62
2002 Vardø	2 122	8,3	5,4	2,9	65,0	20,1	1,98	0,28	7,00	2,21	1,13
2003 Vadsø	6 125	14,2	2,8	11,4	19,7	-23,0	0,69	7,27	0,09	3,09	0,98
2004 Hammerfest	9 934	13,1	5,9	7,2	45,4	25,3	3,36	2,16	1,55	3,56	0,91
2011 Guovdageaidnu											
Kautokeino	2 927	5,0	4,1	0,8	83,4	0,3	0,41	0,00	:	0,44	0,38
2012 Alta	19 282	7,5	3,5	3,9	47,1	27,8	1,61	1,01	1,60	2,20	0,93
2014 Loppa	1 087	6,3	4,4	1,8	70,6	26,5	2,39	0,00	:	2,58	1,38
2015 Hasvik	995	15,0	12,5	2,5	83,2	22,1	7,54	0,00	:	2,41	1,01
2017 Kvalsund	1 010	4,4	3,0	1,4	68,2	32,4	0,99	0,00	:	0,99	0,69
2018 Måsøy	1 243	11,8	8,7	3,1	73,5	22,4	6,36	0,00	:	3,14	1,21
2019 Nordkapp	3 228	10,5	6,2	4,3	59,2	36,4	3,16	0,74	4,25	3,22	1,15
2020 Porsanger Porsángu											
Porsanki	3 946	5,9	2,8	3,1	47,4	8,0	0,76	0,81	0,94	2,26	1,24
2021 Kárásjohka Karasjok	2 763	5,7	4,0	1,7	70,1	-10,3	0,47	0,00	:	1,16	0,58
2022 Lebesby	1 356	9,7	6,9	2,7	71,8	-1,1	2,51	0,00	:	2,80	1,62
2023 Gamvik	1 008	14,0	10,9	3,1	78,0	47,4	5,46	0,00	:	2,78	0,99
2024 Berlevåg	1 015	7,5	5,3	2,2	71,1	57,6	3,05	0,00	:	1,38	0,59
2025 Deatnu Tana	2 896	7,9	5,0	2,9	63,0	-2,0	0,93	0,00	:	2,69	1,66
2027 Unjárga Nesseby	901	6,1	2,9	3,2	47,3	10,3	0,22	0,00	:	2,89	1,66
2028 Båtsfjord	2 089	17,8	11,3	6,4	63,9	15,4	3,83	0,77	5,00	4,88	1,29
2030 Sør-Varanger	9 860	11,7	5,1	6,6	43,3	18,7	2,78	1,08	2,58	3,95	1,45

Forts.

Kart 5.1	Kart 5.2	Kart 5.3	Kart 6.1-A	Kart 6.1-B	Kart 6.2-A	Kart 6.2-B	Kart 7-A	Kart 7-B	Kart 7-C
2,9	2,4	0,6	Tyskland	21	02	25	-30	20	-50
14,7	3,5	11,2	Polen	61	06	65	21	241	-220
2,6	1,5	1,2	Sverige	27	01	34	107	103	4
2,3	1,6	0,7	Sverige	128	01	188	560	434	126
6,0	5,3	0,7	Sverige	26	01	43	38	81	-43
14,1	13,7	0,4	Polen	49	03	49	46	53	-7
3,8	3,1	0,7	Island	13	01	22	6	42	-36
4,0	3,0	1,0	Thailand	40	02	54	35	146	-111
3,8	3,0	0,9	Litauen	15	04	40	-46	55	-101
1,0	0,8	0,2	Slovakia	5	04	9	-31	6	-37
8,2	1,5	6,7	Sverige	48	06	86	0	339	-339
2,2	1,4	0,8	Sverige	40	01	63	33	120	-87
2,7	2,1	0,6	Latvia	22	04	36	3	48	-45
3,5	3,1	0,4	Tyskland	38	02	62	-63	59	-122
5,2	4,2	1,0	Tyskland	32	02	53	22	64	-42
3,8	2,7	1,1	Sverige	16	01	30	-72	56	-128
11,6	3,0	8,6	Sverige	22	01	26	-100	229	-329
1,6	0,9	0,7	Sverige	6	01	9	-54	16	-70
2,1	1,5	0,6	Sverige	11	01	14	1	24	-23
2,6	1,7	0,9	Somalia	40	06	54	-36	55	-91
3,9	2,6	1,3	Litauen	9	04	11	-27	13	-40
10,4	9,5	0,9	Litauen	37	04	46	8	39	-31
2,5	1,8	0,7	Tyskland	14	02	19	-58	25	-83
3,4	1,6	1,8	Afghanistan	71	06	151	138	284	-146
6,2	3,0	3,2	Polen	87	06	105	153	477	-324
4,9	1,2	3,7	Somalia	76	06	152	-33	331	-364
4,6	2,2	2,4	Somalia	26	06	50	-147	64	-211
4,9	4,1	0,7	Litauen	67	04	100	43	146	-103
3,6	1,9	1,6	Somalia	59	06	101	305	253	52
2,8	2,0	0,8	Polen	30	01	53	-46	106	-152
9,1	8,5	0,6	Polen	67	03	67	-12	88	-100
3,7	1,6	2,1	Thailand	122	06	283	532	606	-74
6,0	4,0	2,0	Sverige	557	01	1 203	3 830	1 919	1 911
8,7	1,4	7,3	Burma	58	10	66	-11	236	-247
6,3	2,8	3,5	Polen	53	03	53	110	163	-53
3,1	2,3	0,8	Thailand	11	02	14	-54	9	-63
3,8	1,8	1,9	Tyskland	19	02	25	-101	44	-145
4,9	4,6	0,3	Polen	24	01	24	-32	47	-79
1,8	1,2	0,6	Sverige	6	01	7	6	9	-3
7,8	1,9	6,0	Tyskland	30	02	56	-119	253	-372
11,6	1,8	9,8	Afghanistan	52	09	57	45	242	-197
6,3	2,2	4,1	Polen	41	04	53	-4	363	-367
2,5	2,2	0,4	Tyskland	35	02	46	69	62	7
1,5	1,0	0,6	Russland	6	02	10	-44	13	-57
6,4	2,0	4,4	Tyskland	14	02	24	-55	89	-144
3,9	3,4	0,4	Litauen	12	04	23	-45	29	-74
10,0	9,3	0,8	Litauen	39	04	39	-50	47	-97
5,3	1,7	3,6	Polen	56	06	198	185	453	-268
2,1	1,6	0,5	Litauen	34	02	46	-27	58	-85
5,1	4,7	0,5	Litauen	74	04	98	-49	80	-129
2,0	1,8	0,2	Russland	14	01	24	-180	17	-197
7,2	2,1	5,1	Finland	29	01	55	16	97	-81
4,3	2,2	2,0	Litauen	17	01	26	-38	70	-108
4,8	3,7	1,1	Romania	57	04	69	-54	107	-161
2,6	1,7	0,9	Sverige	18	01	33	142	81	61
1,9	1,5	0,4	Litauen	8	01	16	-64	17	-81
2,8	2,3	0,5	Finland	49	01	66	-68	33	-101
9,7	1,5	8,1	Afghanistan	98	06	232	63	520	-457
8,1	6,0	2,2	Somalia	153	04	251	527	547	-20
3,5	3,0	0,5	Finland	56	01	97	-20	50	-70
5,2	3,0	2,1	Russland	244	05	282	1 010	678	332
4,3	3,8	0,6	Thailand	12	02	16	-19	38	-57
13,4	12,3	1,1	Litauen	39	01	43	-3	108	-111
2,3	1,7	0,7	Finland	14	01	16	-91	11	-102
7,7	6,2	1,5	Polen	27	04	35	-90	73	-163
7,1	5,5	1,6	Polen	45	01	71	9	173	-164
2,9	1,6	1,4	Russland	49	05	69	-113	93	-206
2,7	2,1	0,6	Finland	64	01	89	-103	16	-119
7,8	6,9	1,0	Finland	42	01	48	52	76	-24
14,1	12,9	1,2	Litauen	32	04	48	-32	88	-120
4,7	4,0	0,7	Russland	13	01	24	-62	30	-92
3,2	2,6	0,6	Finland	80	01	104	-58	49	-107
2,7	1,8	0,9	Russland	16	01	21	45	16	29
8,8	7,9	0,9	Litauen	78	01	126	-1	134	-135
7,1	4,6	2,5	Russland	347	05	405	342	431	-89

Figurregister

Kart 1.1.	Norges kommuner	10
Figur 1.1.	Innvandring, utvandring og nettoflytting for Norge. Absolutte tall. 1958-2011	12
Figur 1.2.	Innvandring 2002-2011 av statsborgere fra de viktigste innvandringslandene ...	13
Figur 1.3.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Utvikling 1970-2012	13
Kart 2.1.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i prosent av folketallet 1.1.2012	15
Kart 2.2.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EØS etc. i prosent av folketallet 1.1.2012	17
Kart 2.3.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia, Afrika etc i prosent av folketallet. 1.1.2012	19
Kart 3.1.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EU/EØS etc. i prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2012	23
Kart 3.2.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EØS etc. i prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Relativ differanse 1.1.2006 - 1.1.2012	25
Figur 4.1.	Innvandring etter innvandringsbakgrunn og innvandringsår. 1990-2011	27
Kart 4.1.	Bosatte med innvandringsgrunn "Arbeid" i prosent av folketallet 1.1. 2012	29
Kart 4.2.	Bosatte med innvandringsgrunn "Flukt" i prosent av folketallet 1.1.2012	31
Kart 4.3.	Forholdstallet mellom antall bosatte med "Arbeid" og antall bosatte med "Flukt" som innvandringsgrunn. 1.1. 2012	33
Kart 4.4.	Familieinnvandrere i prosent av folketallet 1.1. 2012	35
Kart 4.5.	Familieetablerte til personer uten innvandrerbakgrunn i prosent av folketallet 1.1. 2012	37
Kart 5.1.	Bruttoinnvandring i alt 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden	41
Kart 5.2.	Brutto innvandring fra EØS etc. 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden ...	43
Kart 5.3.	Brutto innvandring fra Afrika, Asia etc. 2008-2011 i prosent av middelfolkemengden	45
Kart 6.1.	Land med det største antallet innvandrere i kommunen 1.1. 2012	51
Kart 6.2.	Landgruppe med det største antall innvandrere i kommunen. 1.1. 2012	57
Kart 7.1.	Utvikling i folketallet i kommunene 1.1. 2008-1.1. 2012	61

Tabellregister

6.1. De største avsenderlandene, og antall kommuner og fylker hvor landet er største gruppe. 1. januar 2012	47
6.2. De største avsenderlandene, og antall kommuner og fylker hvor landet er største gruppe. 1. januar 1998	55
6.3. De største avsenderregionene, og antall kommuner og fylker hvor regionen er den største. 1. januar 2012	56
Vedleggstabell	68

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
NO-2225 Kongsvinger

Avsender:
Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 6, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-8739-8 (trykt)
ISBN 978-82-537-8740-4 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-8739-8

9 788253 787398

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway